

Nota van uitgangspunten 'Actualisering
en digitalisering bestemmingsplan
Buitengebied'

Gemeente **Echt-Susteren**

BügelHajema

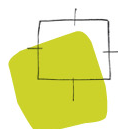
Plek voor ideeën

**Nota van uitgangspunten 'Actualisering en
digitalisering bestemmingsplan
Buitengebied'**

Vastgesteld door de Gemeenteraad
van Echt-Susteren, 26 april 2012

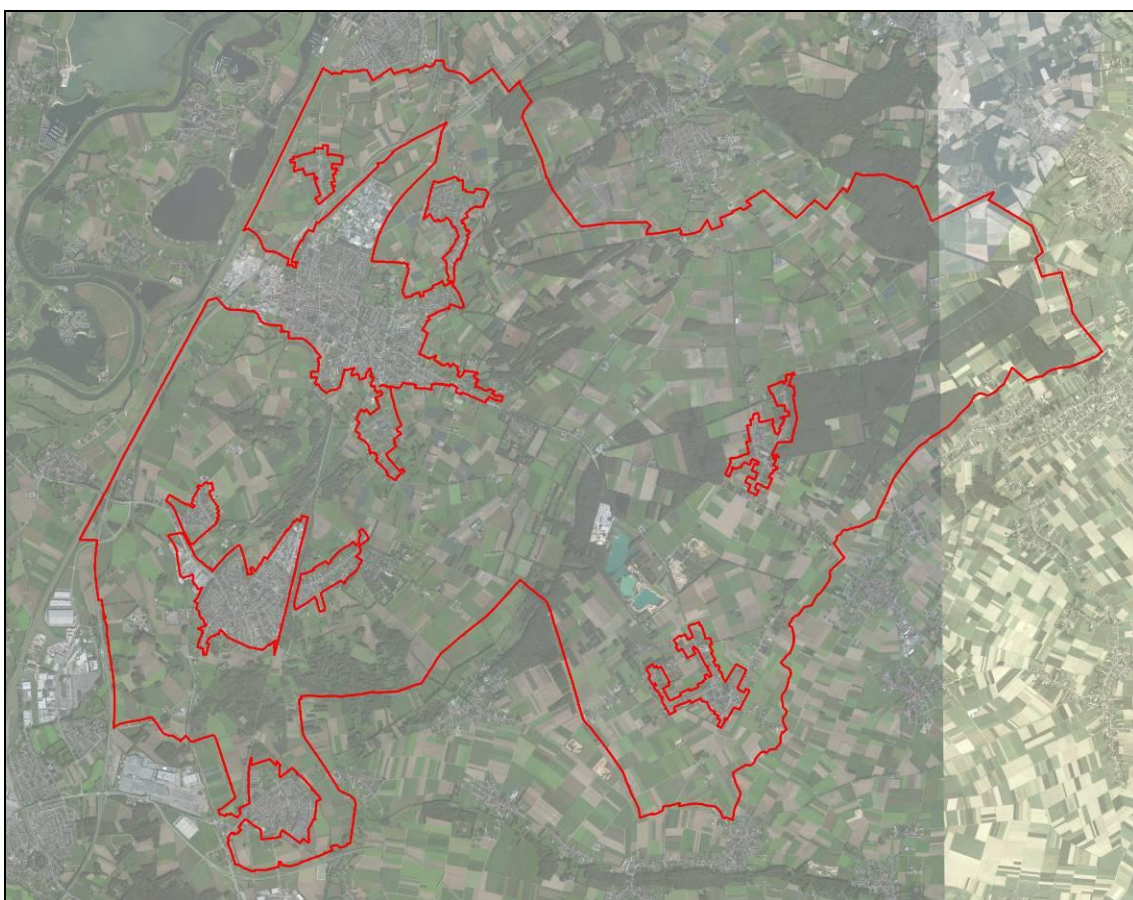
26 april 2012
Projectnummer 071.00.01.00.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Probleem- en doelstelling	7
1.3	De begrenzing van het plangebied	9
1.4	Wijze waarop het bestemmingsplan tot stand komt	9
1.5	Status en procedure van de Nota van Uitgangspunten	11
2	Beleid	17
2.1	Nationaal beleid	17
2.1.1	Nota Ruimte	17
2.1.2	AMvB Ruimte	18
2.1.3	Wet en beleid soortbescherming en gebiedsbescherming	18
2.1.4	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	19
2.2	Provinciaal beleid	19
2.2.1	Provinciaal Omgevingsplan 2006	19
2.2.2	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	24
2.3	Gemeentelijk beleid	24
3	Uitgangspunten	27
3.1	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	27
3.1.1	Landschap	27
3.1.2	Cultuurhistorie	31
3.1.3	Doorkijk landschappelijke en cultuurhistorische waarden - bestemmingsplan	32
3.1.4	Archeologie	33
3.1.5	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	34
3.2	Natuur	35
3.2.1	Inleiding	35
3.2.2	Natuurgebieden	35
3.2.3	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	45
3.3	Water	47
3.3.1	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	53
3.4	Agrarisch	54
3.4.1	Bestaande situatie	54
3.4.2	Beleid en ontwikkelingen	57
3.4.3	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	66
3.5	Bedrijven	67
3.5.1	Bestaande situatie	67
3.5.2	Beleid en ontwikkelingen	69
3.5.3	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	71

3.6	Wonen	72
3.6.1	Bestaande situatie	72
3.6.2	Beleid en ontwikkelingen	72
3.6.3	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	76
3.7	Recreatie	77
3.7.1	Beleid en ontwikkelingen	77
3.7.2	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	78
3.8	Overige voorzieningen	79
3.8.1	Bestaande situatie	79
3.8.2	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	79
3.9	Infrastructuur	79
3.9.1	Huidige situatie	79
3.9.2	Uitgangspunten voor het bestemmingsplan	81
3.10	Milieu	82
3.10.1	Bodem	82
3.10.2	Externe veiligheid	82
3.10.3	Geluid	82
3.10.4	Luchtkwaliteit	84
4	Plansystematiek	85
4.1	Inleiding	85
4.2	Planopzet	85
4.3	Bestaande situatie en ontwikkelingsmogelijkheden	86
4.4	Wijze van bestemmen	87
4.4.1	Hoofdstukken in de planregels	87
4.4.2	Bestemmingen	89
4.4.3	Functies en flexibiliteit	89
4.4.4	Bestemmingsvlakken	92
4.4.5	Bedrijfswoningen	93
4.4.6	Gebiedsaanduidingen	93
4.4.7	Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden	93
4.4.8	Ondergronds bouwen	96
4.4.9	Evenementen	96
5	Vergelijking	97

BIJLAGEN

Inleiding

1.1

Aanleiding

Gemeente Echt-Susteren wil de geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied herzien tot één nieuw, digitaal en actueel Bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente, exclusief het Grensmaasgebied.

De gemeente heeft daartoe besloten, omdat enerzijds op grond van de Wro de gemeente over een actueel, digitaal (IMRO2008/SVBP2008)¹ en digitaal gepubliceerd (IMRO2008/STRI2008) bestemmingsplan dient te beschikken en anderzijds de wens leeft de bestemmingsplannen te uniformiseren en te standaardiseren. De geldende bestemmingsplannen zijn voor een deel ouder dan tien jaar. Gezien de wettelijke eisen en de huidige stand van zaken in Gemeente Echt-Susteren is er een noodzaak om spoedig te starten met de actualisering en digitalisering van alle bestemmingsplannen voor het buitengebied.

1.2

Probleem- en doelstelling

Er is niet alleen een formele plicht de geldende bestemmingsplannen te herzien. Het geldende bestemmingsplanbeleid is voor het deelgebied voormalig gemeente Susteren onvoldoende toegerust om een goed antwoord te geven op de hedendaagse ruimtelijke vraagstukken. Voor het overige gebied, namelijk voormalige gemeente Echt kan het geldende bestemmingsplan als basis goed worden gebruikt. Voortschrijdend inzicht maakt het noodzakelijk dit bestemmingsplan op enkele onderdelen te actualiseren.

De veranderingen in het buitengebied vragen om een ander, meer actueel ruimtelijk kader. Deze veranderingen hangen samen met tal van ontwikkelingen in het buitengebied. Zo staat de agrarische functie in het gebied voor grote keuzes. De gemeente heeft te maken met ontwikkelingen in de landbouw, zoals schaalvergroting, verbreding en bedrijfsbeëindiging. Andere functies, zoals natuur, water en recreatie nemen in belang toe en vragen om andere ruimtelijke afwegingen.

Voornoemde ontwikkelingen dienen bovendien afgewogen te worden tegen de belangen van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

---

¹ Vanaf 1 juli 2012 mogen nieuwe standaarden worden gebruikt. Vanaf 1 juli 2013 moeten ze worden gebruikt.

Verrommeling van het buitengebied dreigt als gevolg van teruglopende agrarische activiteiten in met name kernrandzones in combinatie met de vraag naar een stukje grond voor kleinschalige activiteiten, bijvoorbeeld voor het houden van paarden of ander kleinvee. Uiteraard spelen er ook ontwikkelingen zoals verzoeken om inwoning of woningsplitsing onder andere in het kader van mantelzorg en vraagstukken zoals het behoud van de leefbaarheid op het platteland en de ruimtelijke aanvaardbaarheid van een biogas- of mestvergistingsinstallatie in het buitengebied.

Het beleid uit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg, de doelstellingen met betrekking tot het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in 2018, het functieveranderingenbeleid, het Landschapskader Noord- en Midden Limburg, het rijksbeleid voor het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en Natura 2000-gebieden dienen te worden vertaald in bestemmingsplanbeleid.

Er zijn in het plangebied kwalitatieve verbeteringen mogelijk op basis van het LKM-beleid (Limburgs Kwaliteitsmenu). Hierbij dient vooral te worden gedacht aan behoud van het landschap door het ondersteunen van de agrarische bedrijfsvoering, bijvoorbeeld door middel van het bieden van mogelijkheden voor recreatieve nevenactiviteiten.

DOELSTELLING

Op basis van voornoemde probleemstelling is het doel van het project te komen tot een 'actueel, digitaal en in hoofdzaak beherend bestemmingsplan voor het buitengebied':

- a. om te beschikken over een degelijk toetsingskader ten behoeve van de ontwikkeling van al bestaande functies (bebouwing en gebruik) en waarden in het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren;
- b. om ruimte te creëren voor ontwikkelingen die in de komende termijn te verwachten zijn of om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden, mede gebaseerd op het ruimtelijk relevante beleid zoals omschreven in de structuurvisie, zie paragraaf 2.3;
- c. dat rekening houdt met al geplande projecten en initiatieven van de gemeente, andere instanties of particulieren;
- d. dat rekening houdt met de relevante milieuhygiënische en planologische aspecten en de gemeentelijke mogelijkheden en middelen om de uitvoering van het plan te waarborgen.

Een beherend bestemmingsplan betekent dat het plan een actuele planologische regeling van de bestaande situatie bevat. Bestaande rechten en plichten uit de geldende regelingen worden zoveel mogelijk overgenomen en waar nodig aangepast aan de eisen en wensen van deze tijd. Dat wil overigens niet zeggen dat het bestemmingsplan uitsluitend de actuele situatie planologisch regelt. Het bestemmingsplan maakt ontwikkelingen via de gebruikelijke flexibiliteitsbepalingen, zoals afwijkingsregels en wijzigingsregels, mogelijk. Via afwijkingsregels en wijzigingsregels kunnen bepaalde initiatieven met behulp van het bestemmingsplan worden gerealiseerd. Deze initiatieven worden altijd getoetst aan voorwaarden. In enkele gevallen dient aangetoond te worden dat

de inpassing in het landschap op zorgvuldige wijze dient plaats te vinden, waarbij -voor zover van toepassing- met behulp van een landschappelijk inpassingsplan wordt aangetoond op welke wijze wordt voldaan aan de betreffende voorwaarde. De gemeente toetst het landschappelijk inpassingsplan aan de ontwerprichtlijnen uit de structuurvisie.

Overige ontwikkelingen worden, gelet op de veelal omvangrijke ruimtelijke ingrepen in het plangebied, de gewenste afstemming op en inpassing in het omringende landschap en de financiële en juridische complicaties, alleen mogelijk gemaakt via een afzonderlijke planherziening. De structuurvisie biedt hiervoor het ruimtelijk afwegingskader.

1.3

De begrenzing van het plangebied

Het plangebied van het Bestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren omvat het gehele gemeentelijke buitengebied, uitgezonderd het Grensmaasgebied (zie 'Kaart begrenzing plangebied'). Voor het Grensmaasgebied bestaat een actueel bestemmingsplan. Bovendien verwacht de gemeente in dit gebied nog een aantal ontwikkelingen. De gemeenten heeft om deze reden besloten te wachten met actualisering en digitalisering van dit deelgebied tot de belangrijkste en grootste ontwikkelingen zijn afgerond.

Uitgangspunten voor de begrenzing van het plangebied zijn:

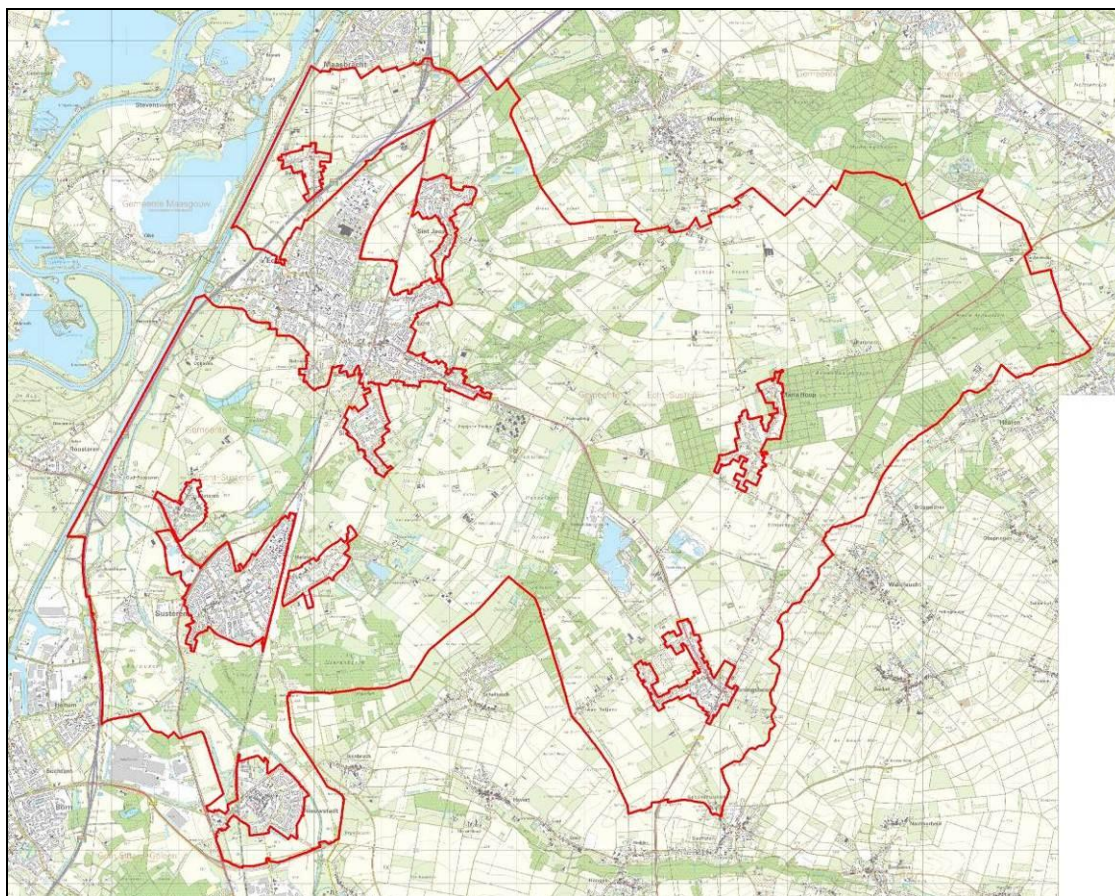
- de provinciale rode contour als basis, tenzij dit leidt tot onwenselijke situaties;
- alle tuinen die als tuin in gebruik zijn in stedelijk gebied;
- agrarisch gebied is altijd buitengebied;
- gebieden met wijzigingsbevoegdheid tot wonen of andere stedelijk functie horen bij het stedelijk gebied;
- gebieden met een uitwerkingsplicht tot een stedelijke functie horen bij het stedelijk gebied.

1.4

Wijze waarop het bestemmingsplan tot stand komt

Een belangrijke stap bij het opstellen van een bestemmingsplan voor het buitengebied is het uitvoeren van een inventarisatie naar de bestaande situatie en het verrichten van onderzoek naar ontwikkelingen in het plangebied. Het is immers een plicht ten behoeve van de toekomstige ruimtelijke ordening van het gebied onderzoek te verrichten naar de bestaande toestand. Deze onderzoeksplicht vloeit voort uit artikel 3:2 Awb op grond waarvan een bestuursorgaan bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis moet vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. Tevens dient de gemeente onderzocht te hebben welke waarden er in het gebied in het geding

zijn en wat de gevolgen van het plan voor deze waarden zijn, hoe deze gevolgen moeten worden onderzocht en getoetst².

Kaart begrenzing plangebied

Deze Nota van Uitgangspunten is één van de stappen om tot het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied te komen. Ten behoeve van de nota is het volgende onderzoek verricht:

1. Inventarisatie bestaande bebouwing en gebruik;
2. Inventarisatie geldende bestemmingsplannen en vrijstellingen;
3. Inventarisatie landschappelijke en natuurwaarden;
4. Inventarisatie van het beleid;
5. Gebiedsanalyse, dat wil zeggen een analyse van de inventarisatie en het onderzoek naar knelpunten, mogelijkheden en kansen voor het plangebied.

---

² Zie Hoofdpijnen ruimtelijk bestuursrecht, Buuren, P.J.J. van, A.A. J. de Gier, A.G.A. Nijmeijer, J. Robbe. Deventer: Kluwer, 2009, pagina 101 e.v.

In de periode december 2011/ januari 2012 is de feitelijke situatie in het plan-gebied verkend. Met de inventarisatie is beoogd duidelijk in beeld te krijgen wat de huidige toestand en wat het huidige gebruik van de bebouwing en de waarden zijn. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van de milieuvergunn-ingen en meldingen AMvB, geldende bestemmingsplannen, verleende vrijstellin-gen/ ontheffingen, BAG-gegevens (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en lopende handhavingszaken. De volgende gegevens zijn geïnventariseerd:

- agrarische bedrijven;
- niet-agrarische bedrijven (NAB);
- woningen;
- maatschappelijke voorzieningen;
- dag- of verblijfsrecreatie;
- nutsvoorzieningen;
- sport.

De resultaten zijn opgenomen in een database, waarin per adres de bevindingen zijn opgenomen en verwerkt in een afzonderlijke rapportage met over-zichtskaarten waarop (het gebruik van) de bebouwing is aangegeven.

Voorafgaand aan het op stellen van het concrete bestemmingsplan is deze Nota van Uitgangspunten opgesteld. Doel van deze nota is het constateren van knel-punten in het beleid en het huidige gebruik van de gronden en bebouwing. Op basis van deze informatie worden concrete uitgangspunten voor de plansyste-matiek vastgelegd.

De nota is thematisch opgesteld. De te onderscheiden thema's zijn:

- beleid overheden (hoofdstuk 2);
- landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- natuur;
- water;
- landbouw;
- niet-agrarische bedrijvigheid;
- wonen
- recreatie;
- maatschappelijke voorzieningen;
- infrastructuur;
- milieu.

Aan elk thema ligt een gebiedsanalyse ten grondslag. Het betreft een beschrij-ving van de feitelijke situatie, een analyse van de inventarisatie en onderzoek naar knelpunten, mogelijkheden en kansen voor het plangebied.

1.5

Status en procedure van de Nota van Uitgangspunten

De Nota van Uitgangspunten met de daar aan ten grondslag liggende gebieds-analyse en inventarisatierapportage, is een belangrijke onderlegger voor het

INVENTARISTIE BESTAAN-
DE BEBOUWING EN GE-
BRUIK

DOEL VAN DE NOTA

STATUS NOTA VAN UIT-
GANGSPUNTEN

Bestemmingsplan Buitengebied. De gemeenteraad stelt op voorstel van het college van burgemeester en wethouders de nota vast. De datum van dit besluit is van belang voor het bestemmingsplan. Immers, de situatie in het buitengebied verandert. Het is derhalve van belang te bepalen dat het bestemmingsplan, inclusief kaarten, is gemaakt met behulp van gegevens, zoals deze de gemeente bekend waren op de datum van voornoemde besluiten.

Voor haar grondgebied stelt de gemeente een Structuurvisie op met het doel een duidelijke en actuele visie te formuleren op het gehele gemeentelijke grondgebied, waaronder begrepen het plangebied. Deze visie, met de daaraan ten grondslag liggende ruimtelijke gebiedsanalyse, is een belangrijke onderlegger voor het Bestemmingsplan Buitengebied. Enerzijds biedt de visie een kader en onderbouwing voor het bestemmingsplan, anderzijds biedt de visie een kader om de 'onbekende toekomst' af te wegen en deze via een partiële herziening te verwezenlijken.

De dynamiek in het landelijk gebied neemt toe. Sommige veranderingsprocessen zijn voorzienbaar, andere doen zich als het ware 'willekeurig' en 'onvoorspelbaar' voor op basis van initiatieven in het veld.

Waar het bestemmingsplan bij uitstek geschikt voor is, is om bestaande rechten en de voorzienbare ofwel 'bekende' toekomst goed te regelen. Het bestemmingsplan is veel minder in staat om de 'onbekende' toekomst op juiste wijze te geleiden.

De toegenomen dynamiek in het landelijk gebied stelt het gemeentebestuur steeds vaker voor vragen die door het bestemmingsplan niet kunnen worden beantwoord. Vragen die voortvloeien uit initiatieven in het veld waarvan het waard is dat hierop positief kan worden gereageerd, mits zij een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van het gebied.

De structuurvisie kent dan ook 3 tijdshorizonten, namelijk:

1. het duurzaam structuurbeeld met de kernkwaliteiten die leidend zijn voor keuzes;
2. het beleidskader waarin de ambities voor de komende 10 jaar staan beschreven;
3. het uitvoeringsprogramma waarin staat aangegeven wat de concrete acties zijn voor de eerstkomende jaren.

De structuurvisie heeft een globaal karakter en beschrijft niet precies waar wat precies komt en hoe groot iets worden mag of moet. Deze normen worden in het bestemmingsplan opgenomen. De structuurvisie geeft koersen aan op hoofdlijnen en laat daarbij ruimte voor de 'onbekende' toekomst. De structuurvisie maakt ontwikkelingen mogelijk die we nu nog niet kunnen voorzien, maar evengoed (onder voorwaarden) toe willen laten als ze bijdragen aan de centrale doelstelling: de kwaliteit van ons landelijk en stedelijk gebied.

In de structuurvisie staan de volgende kwaliteitscriteria centraal:

- meer aandacht voor de duurzame ondergrond (lagenbenadering);

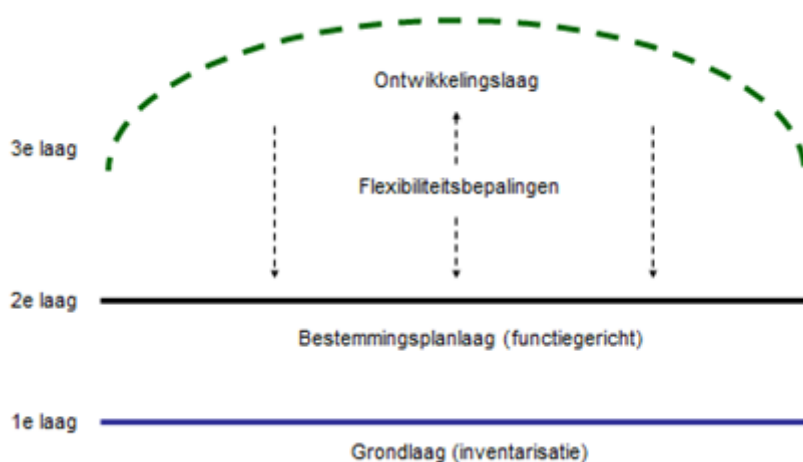
- zorgvuldig ruimtegebruik met aandacht voor (beeld)kwaliteit;
- grensoverschrijdend denken en handelen;
- tegengaan van verstening in het buitengebied;
- kwaliteit belangrijker dan kwantiteit;
- bereikbaarheid is belangrijker dan aanwezigheid/nabijheid.

Om deze reden staat er naast het bestemmingsplan een structuurvisie. De structuurvisie biedt het kader om de veranderingen en de ontwikkelingen in *onder andere* het buitengebied te sturen. Duidelijk moet zijn waar welke soort ontwikkelingen acceptabel zijn, dan wel wenselijk zijn.

De structuurvisie heeft in dit verband een dubbelfunctie. Enerzijds biedt de visie onderbouwing voor het bestemmingsplan, anderzijds geeft de visie de mogelijkheid om initiatieven in de 'onbekende toekomst' af te wegen en via een partiële herziening van het bestemmingsplan mogelijk te maken.

Stel, een nieuw, niet voorzien of grootschalig bouwplan wordt ingediend. Het initiatief past niet in het bestemmingsplan. De gemeente vindt het plan passen binnen de structuurvisie. Voor het bouwplan wordt een afzonderlijk bestemmingsplan opgesteld, mits de initiatiefnemer bereid is te voldoen aan de eisen en voorwaarden uit de structuurvisie, bijvoorbeeld door een bijdrage te leveren aan de verbetering van de landschappelijke kwaliteit in de omgeving.

Het bestemmingsplan zelf regelt de feitelijke situatie. Deze feitelijke situatie is zorgvuldig in kaart gebracht (1^e laag 'Grondlaag'). Een burgerwoning krijgt in het bestemmingsplan vervolgens een woonbestemming met bouw- en gebruiksrechten (2^e laag 'Bestemmingsplanlaag'). Een agrarisch bedrijf krijgt een agrarisch bouwvlak met bouw- en gebruiksrechten. Dit wil niet zeggen dat het bestemmingsplan geen enkele ontwikkelingsmogelijkheid biedt. Het bestemmingsplan bevat twee type ontwikkelingsmogelijkheden (3^e laag 'Ontwikkelingslaag'), namelijk afwijkings- en wijzigingsregels. Kleinschalige plannen, bijvoorbeeld vormverandering van een bouwvlak of het realiseren van een voorziening ten behoeve van mantelzorg worden via afwijkingsregels mogelijk gemaakt. Grotere, te voorziene, plannen, bijvoorbeeld vergroting van agrarische bouwvlakken of de mogelijkheid van een extra woning ter behoud van een cultuurhistorisch waardevol gebouw, zijn mogelijk via het toepassen van een wijzigingsregel. In onderstaande figuur is het voorgaande verbeeld.

DE RUIMTELIJK-
FUNCTIONELE EN LAND-
SCHAPPELIJKE ZONERING
IN RELATIE TOT HET
BESTEMMINGSPLAN

Een belangrijk uitgangspunt in de structuurvisie is het voorkomen van verdere verstening in het buitengebied. Dit betekent dat zeer kritisch moet worden gekeken naar initiatieven voor uitbreiding of nieuwvestiging. In de structuurvisie wordt om deze reden een ruimtelijk-functionele zonering opgenomen die aangeeft welke functies in de verschillende gebieden worden toegelaten of gestimuleerd en welke moeten worden geweerd en teruggedrongen. De uitkomsten verschillen per zone.

De structuurvisie zet in op herstel en versterking van het contrast tussen de zes landschappen die de gemeente kenmerken. Daartoe wordt naast een ruimtelijk-functionele zonering een landschappelijke zonering gehanteerd. Deze landschappelijke zonering is gebaseerd op vernoemde zes landschappen. Uit de zonering kan afgelezen worden onder welke voorwaarden functies tot ontwikkeling kunnen komen en op welke wijze en onder welke (financiële) condities ze bij kunnen dragen aan kwaliteitsverbetering van het buitengebied.

Het bestemmingsplan biedt eveneens onder voorwaarden zekere ontwikkelingsmogelijkheden via de al eerder genoemde wijzigingsregels. In de voorwaarden wordt een koppeling gelegd met de ruimtelijk-functionele en landschappelijke zonering.

PLANMER

Gelet op de verplichtingen van de Wet milieubeheer (Wm) dient er een PlanMER (Milieueffectrapport) opgesteld te worden als onderbouwing van het bestemmingsplan. Dit heeft vooral te maken met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor bestaande (intensieve) veehouderijen. Daarbij is niet uitgesloten dat drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. worden overschreden. Daarom is het opstellen van een PlanMER verplicht. In het PlanMER wordt vooral ingegaan op de milieueffecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan.

Voorafgaand aan het PlanMER wordt de zogenoemde Notitie Reikwijdte en detailniveau opgesteld. Deze notitie wordt gelijk met het voorontwerpbestemmingsplan vrijgegeven voor inspraak. Het uitgewerkte PlanMER wordt te zijner tijd samen met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd.

Naast de Nota van Uitgangspunten beschikt de gemeente over een Handboek Bestemmingsplannen (versie 2011). Met het handboek beoogt de gemeente uniformiteit in de opzet en inhoud van bestemmingsplannen te bereiken. Het handboek is daarmee mede een belangrijke leidraad, voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

HANDBOEK BESTEMMINGS-
PLANNEN

De burgers en maatschappelijke organisaties zijn op verschillende momenten betrokken bij de voorbereiding en ontwikkeling van de nota en het bestemmingsplan. Op 2 februari 2012 heeft het gemeentebestuur het voornemen tot het opstellen van het bestemmingsplan voor het buitengebied kenbaar gemaakt door middel van publicatie in het Waekblaad en op de gemeentelijke website. In de publicatie is aangegeven hoe de burgers en maatschappelijke organisaties in de gemeente bij de voorbereiding worden betrokken.

WIJZE WAAROP BURGERS
EN INSTANTIES BIJ HET
PROJECT BETROKKEN
WORDEN

In april 2012 ontvangen alle (agrarische) ondernemers een voorstel voor een bouwvlak of bestemmingsvlak voor hun perceel. De reacties op deze voorstellen worden beoordeeld tegen de achtergronden van het (gemeentelijk) ruimtelijk en milieuhygiënisch beleid en zo mogelijk vertaald in het bestemmingsplan. Tevens worden brieven verzonden naar adressen waarop voorheen een agrarisch bouwperceel of bestemmingsvlak voor een niet-agrarisch bedrijf was gelegen, maar waarop in het voorliggende bestemmingsplan een woonbestemming is gelegd. In deze gevallen is geconstateerd dat de oorspronkelijke (agrarische) activiteiten zijn komen te vervallen of dat deze een dusdanig omvang hebben (< 20 NGE) dat deze niet meer als (agrarisch) bedrijf kunnen worden aangemerkt.

BOUWVLAKBEORDELING
ONDERNEMERS

De Nota van Uitgangspunten is in nauwe samenwerking met en onder begeleiding van een ambtelijke projectgroep tot stand gekomen.

GEMEENTELIJKE PROJECT-
GROEP

Het gemeentebestuur hecht veel waarde aan draagvlak voor het Bestemmingsplan Buitengebied. Ter vergroting van dit draagvlak is een klankbordgroep, bestaande uit allerlei belangenorganisaties, bij de totstandkoming van het Bestemmingsplan Buitengebied en met name de Nota van Uitgangspunten betrokken. De deelnemende organisaties in de klankbordgroep zijn in de bijlage opgenomen.

KLANKBORDGROEP

Op 23 februari 2012 vond met Waterschap Roer en Overmaas een afzonderlijk overleg plaats in het kader van de watertoets. Het overleg vond plaats in het kader van de watertoets, zoals vastgelegd in artikel 3.1.6, lid 1 sub b van het Bro. Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en Waterschapsbedrijf Limburg hebben voor wat betreft het wateroverleg met gemeenten de afspraak gemaakt dat het waterschap integraal de waterbelangen behartigt. Het waterschap adviseert gemeenten en koppelt zo nodig de gegevens voor informatie en afstemming met de andere partijen terug. Het waterschap is in dit kader de leidende partij.

WATERTOETS

De resultaten van het overleg zijn verwerkt in de Nota van Uitgangspunten en krijgen een vertaalslag in het bestemmingsplan.

VOLGENDE STAPPEN

De volgende stap in het project is het opstellen van het voorontwerpBestemmingsplan Buitengebied Echt-Susteren. Dit plan geeft de gemeente vrij voor inspraak en overleg met instanties gedurende zes weken. Aansluitend verwerkt de gemeente de reacties in het ontwerpBestemmingsplan. Het ontwerpBestemmingsplan legt de gemeente vervolgens voor een ieder ter inzage gedurende zes weken. Na verwerking van de zienswijzen op het ontwerp wordt het definitieve bestemmingsplan ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

Beleid 2

In dit hoofdstuk wordt uitsluitend het integrale beleid beschreven dat relevant is voor het buitengebied. De voornaamste beleidskaders worden gesteld door het Rijk, de provincie Limburg en de gemeente zelf. Het relevante sectorale beleid en de daaruit voortvloeiende details komen aan bod in hoofdstuk 3.

2.1

Nationaal beleid

2.1.1

Nota Ruimte

Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid (Nota Ruimte) is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies op het beperkte oppervlak dat in Nederland ter beschikking staat. Meer specifiek richt het kabinet zich hierbij op vier algemene doelen:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid.

Met de bekendmaking op 27 februari 2006 in onder andere de Staatscourant, is de Nota Ruimte formeel in werking getreden.

Met de Nota Ruimte geeft de regering aan dat het haar menens is met de liberalisering van de ruimte, ook als het gaat om het landelijk gebied. De Nota Ruimte gaat uit van 'ja mits' en zet daarmee de markt in de centrale positie. Dit dwingt gemeentebesturen om veel scherper dan voorheen te formuleren hoe zij de toekomst van met name het landelijk gebied wil zien.

Het rijk streeft in de Nota Ruimte naar meer basiskwaliteit. Voor heel Nederland wordt een beperkt aantal generieke regels gehanteerd onder de noemer 'basiskwaliteit': dat zorgt voor een heldere ondergrens op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid, milieu, verstedelijking, groen en water. Voorbeelden zijn functiecombinaties met water, beleid voor bouwen in het buitengebied, beleid voor recreatiewoningen en -complexen, bescherming van overige natuur(gebieden), landschappelijke en ontwerp kwaliteit en dergelijke.

Buitengebied beleid

Zaken van nationaal belang zijn vastgelegd in de Nationale Ruimtelijke Hoofstructuur (RHS). Hierin is onder meer het Nationaal Landschap Zuid-Limburg vastgelegd, zie paragraaf 3.1.

Het beleid met betrekking tot het buitengebied richt zich op het behouden van de vitaliteit en de draagkracht van het buitengebied. Zo worden er meer mogelijkheden geboden tot hergebruik en nieuwbouw in het buitengebied. Vrijkomende bebouwing kan, onder voorwaarden, worden omgezet in een woonbestemming of vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Soms kan ook nieuwbouw wenselijk zijn bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe landgoederen.

Daarnaast zal voor de landbouw ruimte worden geboden tot het voeren van een bredere bedrijfsvoering, met name als dat leidt tot een duurzame productie.

2.1.2

AMvB Ruimte

Nieuwe structuurvisies, zo ook de Nota Ruimte, moeten volgens de Wro een beschrijving bevatten waaruit blijkt hoe het rijk de in de structuurvisie verwoorde nationale ruimtelijke belangen wil verwezenlijken. Het overzicht van alle nationale ruimtelijke belangen uit de verschillende Planologische kernbepalingen (hierna: PKB) en de voorgenomen verwezenlijking daarvan worden gebundeld in één Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid (integratie van Realisatieparagraaf Nota Ruimte en de realisatieparagrafen voor de andere PKB's). Deze zogenoemde AMvB Ruimte zal de ruimtelijke kaders uit de vigerende PKB's bevatten, die daadwerkelijk borging in regelgeving behoeven. In de realisatieparagraaf benoemt het kabinet 34 nationale ruimtelijke belangen. Deze omvatten globaal de nationale planologische principes zoals gebundelde verstedelijking en versterking van de kwaliteiten van het landschap, de ontwikkeling van de Randstad, de mainports en een aantal grote bouwlocaties, de bescherming en ontwikkeling van een aantal groene en blauwe gebiedscategorieën en ruimtelijke garanties voor de nationale grondstoffen- en energieproductie. Het rijk zet hierbij met name in op een zuinig ruimtegebruik, de bescherming van kwetsbare gebieden (de nationale landschappen en de ecologische hoofdstructuur) en de bescherming van het land tegen overstroming en wateroverlast. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een nationaal ruimtelijk belang.

2.1.3

Wet en beleid soortbescherming en gebiedsbescherming

De wet- en regelgeving van het Rijk voor Soort- en Gebiedsbescherming is uitvoerig beschreven in de paragraaf 'Natuur' in hoofdstuk 3.

2.1.4

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het rijksbeleid worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- vertaling van het 'nee, tenzij' principe in de flexibiliteitsbepalingen van het bestemmingsplan;
- vertaling van het rijks- en provinciaal natuurbeleid in de bestemmingsregels door onder andere het opnemen van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura2000 gebied in de bestemmingsomschrijving van de bestemmingen waarin deze bescherming een rol speelt (zie hoofdstuk 3), waaronder de er naastgelegen agrarische bestemming;
- het bestemmingsplan dient in overeenstemming te zijn met het toekomstige regime en de doelstellingen van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg (zie hoofdstuk 3).

2.2

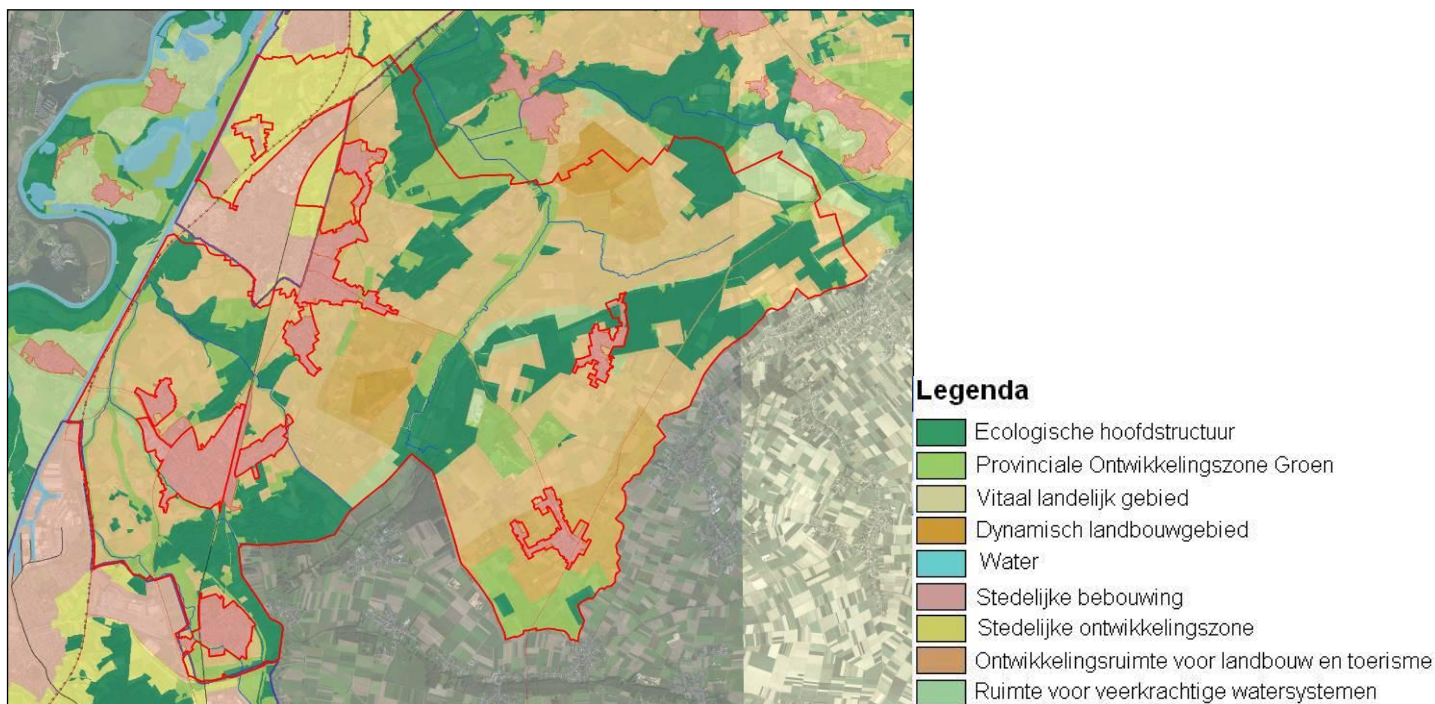
Provinciaal beleid

2.2.1

Provinciaal Omgevingsplan 2006

In Limburg is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2006) het overkoepelend Plan op Hoofdlijnen met de status van Structuurvisie, Milieubeleidsplan, Waterhuishoudingsplan, en Verkeer en Vervoersplan, en dat tevens de hoofdlijnen van de fysieke onderdelen van het economisch en sociaal-cultureel beleid bevat. Voor bepaalde thema's en gebieden zijn er naast POL2006 óók POL-aanvullingen, Inpassingsplannen, Verordeningen en Beleidsnota's e.d. Er is sprake van een samenhangend planstelsel. Geregeld verschijnen er nieuwe Inpassingsplannen of POL-aanvullingen, die zich meer in detail richten op specifieke thema's of gebieden en dit nader uitwerken tot bijvoorbeeld een nieuw wegtracé, waarmee tevens het POL2006 op onderdelen wordt geactualiseerd.

In het POL zijn verschillende perspectieven per zone of deelgebied aangegeven. De in de navolgende tekstdelen per perspectief geschetste ontwikkelingsvisies zijn hoofdlijnen. Binnen de gebieden kunnen op kleine schaal functies (woonbebouwing, infrastructuur, bedrijven) voorkomen die niet volledig passen bij het beoogde perspectief. De gebiedsgrenzen zijn eveneens meestal globaal. In het bestemmingsplan vindt nadere detaillering plaats, op de verbeelding en in de regeling.

Afbeelding 2 POL actueel met begrenzing plangebied

P1 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het provinciaal beleid voor de EHS is gericht op het beschermen en realiseren van de samenhangende robuuste structuur van grotere natuur- en bosgebieden en verbindingen daartussen. Er wordt gestreefd naar ecologisch gezond functionerende watersystemen en naar optimale randvoorwaarden voor de natuur door verbetering van de waterhuishouding en de milieukwaliteit. Voor ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden aantasten of de nagestreefde natuurontwikkeling belemmeren geldt het “nee, tenzij” regime. Als deze activiteiten toch worden toegestaan, moet compensatie plaatsvinden.

P2 Provinciale Ontwikkelingszone Groen

De Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) vormt samen met de EHS de ecologische structuur in Limburg. De POG betreft zoekgebieden voor beheersgebieden en nieuwe natuur indien herbegrenzing van de EHS plaatsvindt. De POG omvat vooral landbouwgebieden als buffer rond de EHS, delen van steile hellingen met veel natuur en landschapselementen, ecologische verbindingzones, de beken met een specifiek ecologische functie, hamsterkernleefgebieden, waterwingebieden met een natuurlijk karakter vanwege de waterbescherming en gronden die een natuurkarakter krijgen zoals bepaalde lopende ontgrondingen. Ook groene tegenprestaties dienen bij voorkeur in de POG terecht te komen. Binnen de POG geldt een ontwikkelingsgerichte basisbescherming. Behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden zijn richtinggevend voor ontwikkelingen in de POG. Ook van belang zijn het in stand houden van een goede toeristisch-recreatieve structuur en een op het

landschap georiënteerde landbouw. Belangrijk zijn het behoud en bewerkstelligen van de juiste basiscondities voor de beoogde verbetering van natuur en watersystemen. Het bebouwingsarme karakter van de POG blijft gehandhaafd. Voor het POG geldt het ja-mits principe (ontwikkelingsgerichte basisbescherming). Ruimtelijke ontwikkelingen zijn beperkt mogelijk, indien er een bijdrage wordt geleverd aan de ontwikkeling van de POG ter plekke.

P3 Ruimte voor veerkrachtige watersystemen

Het perspectief Veerkrachtige watersystemen heeft betrekking op de meer open delen van beekdalen, het winterbed van de Maas en steilere hellingen, voor zover deze geen deel uitmaken van P1 (EHS) of P2 (POG). De betreffende gebieden hebben een relatief open karakter en zijn ingericht voor gebruik door vooral grondgebonden landbouw. De ontwikkeling van functies in deze gebieden is mogelijk mits dit aansluit op het bieden van ruimte aan een voldoende veerkrachtig watersysteem voor de opvang van hoge waterafvoeren, het bestrijden van watertekort en verdroging en het voorkomen van erosie in aanvulling op de perspectieven 1 en 2. Binnen de algemene randvoorwaarden, te realiseren via het Limburgs KwaliteitsMenu, zijn er nog steeds mogelijkheden voor ontwikkeling van vooral de grondgebonden landbouw en recreatie, alsmede goed gelegen niet-grondgebonden land- en tuinbouw.

P4 Vitaal landelijk gebied

Het perspectief Vitaal landelijk gebied omvat overwegend landbouwgebieden met een van gebied tot gebied verschillende aard en dichtheid aan landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Het gaat om gebieden buiten de beekdalen, steile hellingen en de ecologische structuur van Limburg. Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseconomie. De bestaande landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw. In Noord- en Midden Limburg valt het perspectief vrijwel overall samen met verwevingsgebied intensieve veehouderij (zie POL-aanvulling Reconstructieplan, paragraaf 3.4.2).

P5a Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme

Het perspectief Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme omvat gebieden met een overwegend landbouwkundig karakter waarbij plaatselijk ook omgevingskwaliteiten aan de orde kunnen zijn. Dit kunnen oude bouwlanden zijn, waarbij een gaaf cultuurhistorisch kavel-, wegen en bebouwingspatroon samengaat met monumentale bebouwing en/of gebieden met een landschappelijke openheid. Andere kwaliteiten die hier kunnen voorkomen zijn o.a. stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, hydrologische bufferzones rondom natte natuurgebieden of leefgebied voor ganzen en weidevogels. Met respect voor de aanwezige kwaliteiten wordt de inrichting en ontwikkeling van de gebieden in belangrijke mate bepaald door de landbouw. Daarnaast wordt in deze gebieden extra belang gehecht aan verbreding van de plattelandseco-

nomie. Bijvoorbeeld door het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor de toeristische sector, en (onder voorwaarden) voor kleinschalige vormen van bedrijvigheid in vrijkomende agrarische en niet-agrarische gebouwen. De landbouwbedrijvigheid in al zijn vormen kan zich hier verder ontwikkelen, al zijn er wel beperkingen voor de niet-grondgebonden landbouw. Nieuwvestiging van niet-grondgebonden landbouw is niet mogelijk in P5a gebieden. Via de systematiek van het Limburgs Kwaliteitsmenu kan de doorontwikkeling van functies gepaard gaan met respect voor cultuurhistorie en landschappelijke kwaliteit én versterking van de omgevingskwaliteiten. In Noord- en Midden Limburg valt het perspectief vrijwel overal samen met verwevingsgebied intensieve veehouderij (zie POL-aanvulling Reconstructieplan, paragraaf 3.4.2).

P5b Dynamisch landbouwgebied

Gestreefd wordt naar een verdere ontwikkeling van de niet-grondgebonden landbouw geconcentreerd in het perspectief Dynamische landbouwgebied (P5). Het betreft de concentratiegebieden en projectvestigingsgebieden voor de glastuinbouw en de landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, en combinaties daarvan. Hier wordt de ruimte geboden voor een duurzame, optimale ontwikkeling van deze vormen van landbouw. Dit is van provinciaal belang. Een goede landschappelijke inpassing van het betreffende concentratiegebied glastuinbouw of landbouwontwikkelingsgebied en bescherming van de aanwezige omgevingskwaliteiten gelden daarbij als randvoorwaarden, net als het bereiken van een basiskwaliteit voor milieu en water. Dit vraagt de nodige aandacht gezien het intensieve karakter van de ontwikkelingen. Bij ontwikkelingen van de landbouw in de landbouwontwikkelingsgebieden wordt bij de toepassing van het Limburgs Kwaliteitsmenu een kwaliteitsbijdrage op gebiedsniveau nagestreefd. Zoals in het Reconstructieplan verder is uitgewerkt wordt in het plangebied slechts incidentele nieuwvestigingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen geboden.

P7 Corridor

De grotere wegen die onderdeel zijn van (inter-)nationale infrastructuurnetwerken, met de bijbehorende vrijwaringstroken, maken deel uit van het perspectief Corridor. Ook bij toenemende verkeersdruk dient het belang van een goede bereikbaarheid van de stadsregio's gewaarborgd te zijn. Een groene inrichting langs de transportassen laat ruimte voor toekomstige uitbreidingen van de infrastructuur en voorkomt de aaneengesloten ontwikkeling van zichtlocaties. Tevens kunnen zo knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit, geluidhinder en externe veiligheid en verkeersveiligheid in aangrenzende woon- en werkgebieden worden beperkt.

P8 Stedelijke ontwikkelingszone

Het perspectief Stedelijke ontwikkelingszone omvat landbouwgebieden tussen bestaand stedelijk gebied en de grens stedelijke dynamiek rondom iedere stadsregio. Deze zones bieden allereerst plaats aan mensgerichte natuur. Deze functies zijn belangrijk voor het welzijn van de bewoners en vangen een deel van de stedelijke recreatiedruk op. Deze gebieden kunnen ook ruimte bieden

aan stadsuitbreiding. Dergelijke uitbreidingen zijn pas aan de orde als onderbouwd kan worden dat herstructurering van het bestaande gebied, inbreiding of revitalisering geen oplossing kan bieden.

Limburgs Kwaliteitsmenu

Bij realisatie van woningen buiten de rode contour (m.u.v. hergebruik van vrijkomende bebouwing) is het Limburgs Kwaliteitsmenu aan de orde (POL-aanvulling Verstedelijking, gebiedsontwikkeling en kwaliteitsverbetering, 2009; verdere uitwerking in de Beleidsregel Limburgs Kwaliteitsmenu, 2010). Essentie hiervan is dat de beoogde ontwikkelingen gepaard moeten gaan met landschappelijke kwaliteitsverbetering, natuurontwikkeling en ontstening. Dit ter compensatie van het door de ontwikkeling optredende verlies aan omgevingskwaliteit. De beoogde ontwikkelingen moeten niet alleen zelf goed ingepast worden in het landschap en de landbouwstructuur, maar bovendien gepaard gaan met een “compensatie” van het verlies aan omgevingskwaliteiten. Deze kwaliteitsbijdragen dragen bij aan de realisatie van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2) of andere door gemeenten aan te geven omgevingskwaliteiten. In Noord- en Midden-Limburg daarnaast aan de afronding van de Ruimte voor Ruimte-regeling. Naast de realisatie van extra natuur en landschapselementen en het opruimen van ontsierende bouwwerken, worden óók mogelijkheden gezien voor bijdragen aan de realisatie van het gemeentelijk landschapsontwikkelingsplan, recreatieve ontsluiting van de directe dorpsomgeving, herstel van cultuurhistorische waarden e.d.

Het Limburgs Kwaliteitsmenu is ook aan de orde voor ontwikkelingen van andere functies buiten de contour, waarvan na weging van alle relevante aspecten geconcludeerd is dat zo'n ontwikkeling buiten de contour aanvaardbaar is. Het Limburgs Kwaliteitsmenu bestaat om die reden uit meerdere modules, ondermeer voor landbouw, toeristisch-recreatieve functies, landgoederen, woningen, bedrijven, uitbreidingen van werklocaties en woongebieden buiten de contouren. Per module wordt in de Beleidsregel Limburgs Kwaliteitsmenu uitgewerkt hoe de kwaliteitsbijdrage kan worden bepaald, alsmede de aard van de te realiseren kwaliteitsverbeterende maatregelen. Uitvoering van het Limburgs Kwaliteitsmenu gebeurt door de gemeenten in een structuurvisie. De Provincie ondersteunt onder meer in de vorm van jaarlijks te actualiseren normbedragen en bij de organisatie van de monitoring. Een goede inrichting en ontsluiting van het landelijk gebied is belangrijk voor landbouw, toerisme en de bewoners. Dit kan bevorderd worden met instrumenten zoals herverkaveling en de inzet van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG). Voor initiatieven met betrekking tot agrarische bouwkvelds en bouwwerken wordt zoveel mogelijk ontwikkelingsruimte geboden voor volwaardig agrarische bedrijven rekening houdend met de omgevingskwaliteiten, mits de gebiedskwaliteit als geheel er op vooruit gaat. Hergebruik van vrijkomende (agrarische of niet-agrarische) bebouwing in het buitengebied voor wonen, of kleinschalige vormen van bedrijvigheid is mogelijk mits gezorgd voor een goede landschappelijke inpassing, de monumentale/architectonische kernmerken worden gerespecteerd, de bouwmassa niet toeneemt, er geen negatieve milieueffec-

ten of belemmeringen optreden voor nabijgelegen functies, en er geen verstoring optreedt van het bundelingsbeleid voor wonen en werken. Uitgangspunt is dat overtollige gebouwen zoveel mogelijk worden gesloopt.

2.2.2

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van het provinciaal beleid worden voor de planopzet van het bestemmingsplan de volgende aanbevelingen gedaan:

- o de beleidskaart perspectieven uit het POL wordt mede betrokken in de afwegingen bij het bepalen van de grote gebiedsbestemmingen, zie paragraaf 3.1.3;
- o het LKM krijgt een plaats in de flexibiliteitsbepalingen bij ontwikkelingen;
- o geen aantasting van wezenlijke waarden/kenmerken van de EHS, zie paragraaf 3.2;
- o de begrenzing van de EHS dient zorgvuldig te worden vertaald in de flexibiliteitsbepalingen, alsmede het 'nee tenzij beleid' in deze EHS-gebieden;
- o handhaven en beschermen van landschapselementen met een bijzondere functie voor natuur. In het bijzonder dient aandacht te zijn voor de vertaling van de gevolgen van het beleid uit het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, zie paragraaf 3.1.1.

2.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie

Het bestemmingsplan is bij uitstek geschikt om bestaande rechten en de voorzienbare ofwel 'bekende' toekomst adequaat te regelen. Het bestemmingsplan is veel minder in staat om de 'onbekende' toekomst op juiste wijze te geleiden.

De gemeente stelt daarom momenteel een Structuurvisie op voor het gemeentelijk grondgebied, waaronder begrepen het buitengebied. De Structuurvisie heeft tot doel een duidelijke en actuele visie te formuleren op het plangebied. De visie geeft een koers en een richting aan de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Echt-Susteren. De toegenomen dynamiek in het landelijk en stedelijk gebied stelt het gemeentebestuur steeds vaker voor vragen die door het bestemmingsplan niet kunnen worden beantwoord. De gemeente wil positief reageren op waardevolle initiatieven in het veld, mits zij een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van het gebied.

De toekomst is niet te voorspellen. De visie heeft daarom niet als doel precies vast te leggen welke ruimtelijke functie waar komt. Wel toont ze aan dat ook

in de onbekende toekomst bewust kiezen voor het al dan niet toelaten van nieuwe ruimtelijke initiatieven noodzakelijk is. Daartoe biedt ze een afwegingskader op basis waarvan in de toekomst ruimtelijke keuzes te maken zijn en ontwikkelingen gestuurd kunnen worden. Benoemd wordt daarbij waar welke prioriteiten gelden en waarom. Hiertoe is een belangenafweging gemaakt tussen alle ruimtelijke functies, is ingezoomd op de draagkracht van de in onze gemeente aanwezige landschappen en vervolgens benoemd waar welke ontwikkelingen acceptabel dan wel wenselijk zijn. Voor alle ruimtelijke functies wordt het beleid op hoofdlijnen benoemd. Ook is aangegeven hoe tot daadwerkelijke realisatie wordt gekomen.

In tegenstelling tot de structuurvisie, richt het bestemmingsplan voor het buitengebied zich op de voorspelbare en bekende toekomst. Het bestemmingsplan legt voor de huidige situatie en de voorspelbare toekomst van het buitengebied vast. Tevens wordt in het bestemmingsplan het beleid uit de structuurvisie voor zover dat nodig is, verder uitgewerkt en vastgelegd.

Al in hoofdstuk 1 is aandacht besteed aan de relatie tussen de Structuurvisie en dit bestemmingsplan.

Op basis van deze visie kunnen:

1. ruimtelijke initiatieven in het buitengebied worden afgewogen en indien gewenst via flexibiliteitsregels, een projectplan of partiële herziening van het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt;
2. financiële bijdragen worden gevraagd ten behoeve van maatregelen in het buitengebied die de kwaliteit verbeteren. Deze benadering, waarbij ontwikkelingen binnen flexibele kaders worden toegestaan indien de kwaliteiten van het buitengebied er ook mee vooruit gaan, sluit aan bij de systematiek van het "Limburgse kwaliteitsmenu";
3. voorkeursrechten worden gevestigd op grond van wet Voorkeursrecht.

De Structuurvisie wordt voorafgaand aan de vaststelling van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied vastgesteld door de gemeenteraad.

- o de nieuwe gemeentelijke structuurvisie is basis voor de uitwerking van bestemmingen in het te actualiseren bestemmingsplan voor het buitengebied.

Uitgangspunten

3

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de functies, de waarden en de belangen die in het plangebied aanwezig zijn. Het gaat om de functies landschap en cultuurhistorie, natuur, water, landbouw, bedrijvigheid, wonen, recreatie, overige voorzieningen en infrastructuur. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan het relevante sectorale beleid.

3.1

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

3.1.1

Landschap

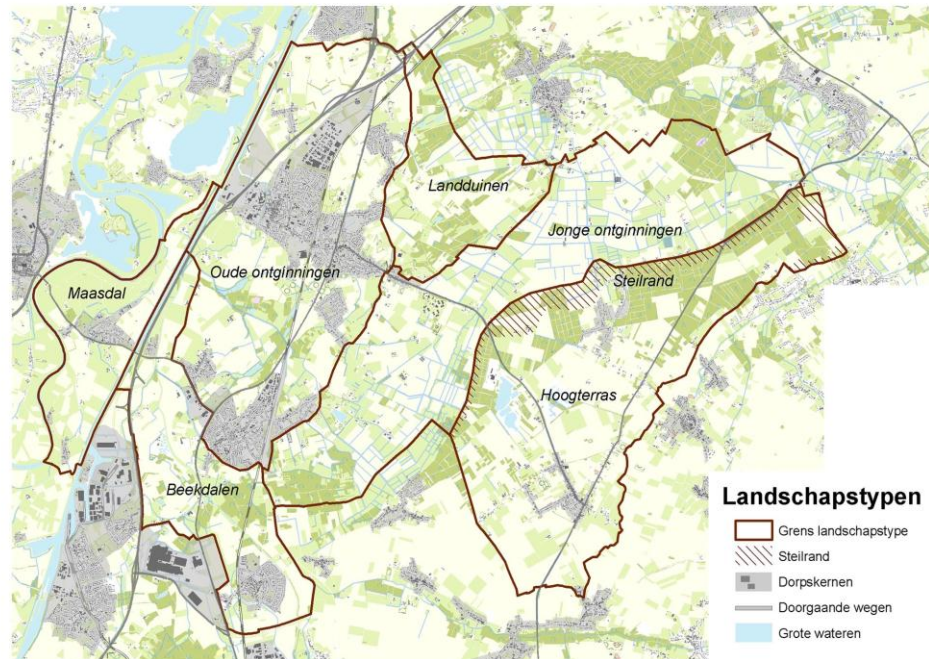
Bodem en geomorfologie

De ontstaansgeschiedenis van bodem en landschap in de gemeente is grotendeels terug te voeren op de invloed van de Rijn en de Maas. In het Middenpleistoceen heeft de Rijn dikke lagen zand en grind afgezet. De Maas heeft zich in fasen ingesneden in de Rijnafzettingen waardoor terrassen in het landschap zijn ontstaan. In het plangebied zijn alleen het hoogterras in en het laagterras nog terug te vinden. De tussenliggende middenlaag is hier door de eroderende werking van de Maas nagenoeg volledig verdwenen.

Naast de rivieren heeft de wind materiaal aangevoerd in de vorm van dekzanden en vruchtbare löss, welke op de hoger gelegen delen nog terug te vinden zijn. Op het hoogterras rond Koningsbosch ligt een lösspakket met een dikte van meer dan 1,20 m.

Het laagterras wordt gekenmerkt door fluviatiele afzetting van de Maas (klei, zavel en zand). Het grondgebied onder de steilrand bestond tot het eind van de 19^e eeuw uit uitgestrekte moerassen doordat zandruggen ten noorden en westen van de steilrand de afvoer van kwel- en afstromingswater belemmerden.

Voorst ligt ten noordoosten van de kern Peij 'Het Marissen'. Dit is een tot rust gekomen stuifzandgebied van geomorfologische, botanische en archeologische waarde.

Overzicht landschapstypen

POL-aanvulling Nationaal Landschap Zuid-Limburg

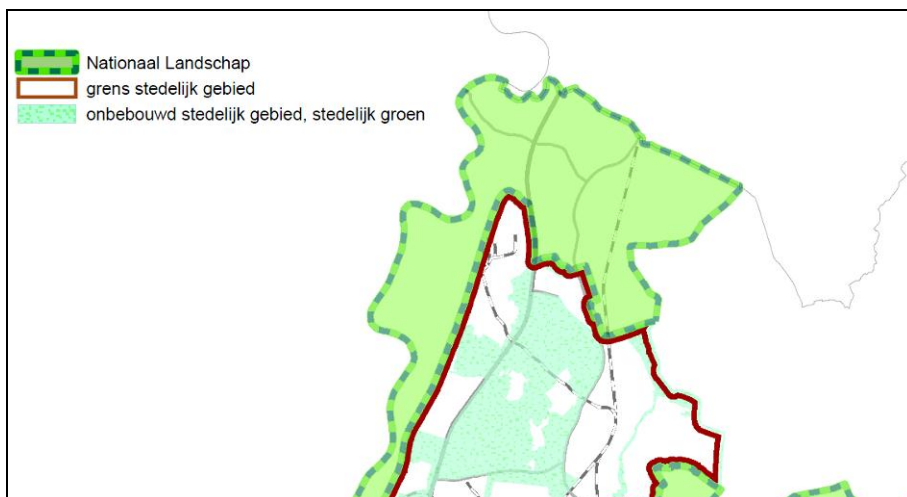
Aanleiding voor de POL-aanvulling is het aanwijzen van het Heuvelland Zuid-Limburg als Nationaal landschap in de op 17 mei 2005 door het parlement vastgestelde Nota Ruimte. Het doel van deze POL-aanvulling is om in zo kort mogelijk bestek te zorgen voor de implementatie van het rijksbeleid met betrekking tot nationale landschappen in het provinciale omgevingsbeleid, het POL-stelsel. In het Nationaal landschap Zuid-Limburg beslaat het gehele landelijke gebied Zuid-Limburg tot en met de voormalige gemeente Susteren, uitgezonderd de gebieden stedelijk dynamiek (POL-stadsregio's).

De Nota Ruimte geeft als kernkwaliteiten voor het gebied aan:

- het reliëf;
- het groene karakter;
- de schaalcontrasten; van zeer open (plateaus) naar besloten (hellingen en beekdalen).

De provincie voegt daaraan - gezien de nadruk in het rijksbeleid op het belang van behoud van cultuurhistorie in nationale landschappen - toe:

- de kenmerkende en gebiedseigen cultuurhistorische elementen.

Begrenzing Nationaal Landschap

Belangrijkste aspecten van de kernkwaliteit Reliëf en ondergrond:

Het huidige reliëf inclusief steilranden, met name in kalksteen en andere typisch Zuid-Limburgse gesteenten en afzettingen, graften, holle wegen, droogdalen, grubben, actieve beeklopen van het bergbeektype (komen in Nederland vrijwel alleen in Zuid-Limburg voor) en oude beeklopen, bron- en kwelzones, vochtige watervasthoudende laagtes op de plateaus, overgangen tussen Maas-terrassen, breuktrekken, aansnijdingen van geologische lagen die in Nederland vrijwel beperkt zijn tot Zuid-Limburg.

Belangrijkste aspecten van de kernkwaliteit archeologische objecten en elementen: Archeologische resten en vindplaatsen uit de prehistorie, vindplaatsen en restanten uit de periode van Romeinse bewoning en vindplaatsen, relictten, restanten en sporen uit de Middeleeuwen. Uit de Middeleeuwen met name: resten van mottes, verdedigingsschansen, kastelen en andere gebouwen, begraafplaatsen en wegen.

Belangrijkste aspecten van de kernkwaliteit historische bouwkunst en historisch-geografische elementen en patronen: De bewaard gebleven gebouwen (met name kastelen, kerken, kloosters, hoeves, watermolens), ontginnings- en verkavelingspatronen, putten, poelen, driesen, graften, waterlopen (met name molengangen), bebossingen, verdedigingswerken, onderaardse kalksteengroeven, heggen, hoogstamboomgaarden en (al of niet holle) wegen uit de periode tot 1850, met name die kenmerkend zijn voor het Zuid-Limburgse lösslandschap en elders in ons land weinig of in andere vorm of stijl voorkomen.

De belangrijkste gebiedseigen natuurwaarden zijn: bronbossen, hellingbossen, kalkgraslanden, heischrale graslanden van terras-steilranden en ontkalkte löss, löss-schraalgraslanden; moerassen en nat schraalgrasland in kwelzones, bronnen met kalkrijke kwel, zink-flora, struweel-, mantel- en zoomvegetaties van kalkrijke bodems, hellingen met een grote dichtheid aan graften, grubben en holle wegen, akkers met typisch Zuid-Limburgse akkerflora, akkercomplexen met typisch Zuid-Limburgse akkerfauna (o.a. Hamster, Geelgors, Grauwe gors).

Visueel-landschappelijke kernkwaliteiten; de openheid van de plateau's versus de beslotenheid in hellingen en dalen. De belangrijkste aspecten van de kernkwaliteit:

- de openheid van de plateaugebieden;
- de kleinschaligheid van dorpsranden (met o.a. hoogstamboomgaarden), hellingen, beekdalen en droogdalen, met name die hellingen en beekdalen waar typisch Zuid-Limburgse cultuurhistorische en/of ecologische waarden voorkomen zoals hiervoor benoemd. De droogdalen zijn een zo Zuid-Limburgs verschijnsel dat die in feite allemaal gerespecteerd moeten worden. Alleen een verdere accentuering met beplantingselementen is wenselijk.

Er zal op toe gezien worden dat met name wanneer aantasting van de belangrijke landschappelijke kernkwaliteiten aan de orde is een zorgvuldige afweging gemaakt wordt (Ja, mits-beleid voor nieuwe functies en ingrepen). Daarnaast dient bij het uitwerken van maatregelen ter versterking van de natuur- en landschapskwaliteit (bijvoorbeeld bij de maatregelen die als voorwaarde worden genoemd in het Limburgs Kwaliteitsmenu voor het toelaten van rode ontwikkelingen buiten de rode contouren) prioriteit gegeven te worden aan versterking van de landschappelijke kernkwaliteiten genoemd in de 'POL-aanvulling Nationaal Landschap Zuid-Limburg'. Met een op de aanwezige waarden gerichte bestemming worden de voor het Nationaal Landschap kenmerkende waarden beschermd, behouden en waar mogelijk versterkt, zie paragraaf 3.1.3.

Landschapskader Noord - en Midden Limburg

De provincie Limburg heeft het Landschapskader Noord - en Midden Limburg opgesteld. Hierin zijn handvatten gegeven ter verhoging van de verschillende in Limburg aanwezige landschappelijke kwaliteiten om daarmee de dagelijkse leefomgeving van vele mensen en ook van planten en dieren een kwaliteitsimpuls te geven.

Het Landschapskader heeft tot doel op een beknopte wijze inzicht te geven in het hoe en waarom van het huidige landschap en daarmee grip te krijgen op de kansen die dat zelfde landschap biedt voor de toekomst. Het vormt hiermee een inspiratiebron om tot kwaliteitsverbeteringen te komen voor het Noord- en Midden-Limburgse landschap. Aan de hand van zowel kenmerkende beelden van de huidige situatie als aansprekende ontwikkelingsmogelijkheden voor de toekomst inspireert het Landschapskader initiatiefnemers en beleidsmakers tot passende ruimtelijke ontwikkelingen die bijdragen aan een aantrekkelijker landschap om in te wonen, te werken en te recreëren. Initiatiefnemers van zowel aan landbouw en natuur (groene), aan water (blauwe), als aan bebouwing en infrastructuur (rode) gerelateerde ontwikkelingen, kunnen aan de hand van het Landschapskader nagaan welke ontwikkelingen op een bepaalde plek landschappelijk gezien wenselijk en mogelijk zijn.

Het Landschapskader geeft daarbij antwoord op de volgende vragen:

- wat is de landschappelijke kwaliteit op een specifieke locatie?
- hoe kan een bestaande functie beter ingepast worden in het landschap?
- is er vanuit landschappelijke kwaliteit ruimte voor uitbreiding van een functie of voor nieuwe vestiging van een functie?
- aan welke eisen moet de inpassing van een functie voldoen in het geval van een uitbreiding of nieuwe vestiging?

Landgoederen

De provincie heeft in het LKM-beleid een module voor nieuwe landgoederen. Dit beleid biedt de mogelijkheid om buiten de contouren en de kernen nieuwe rode functies te creëren in combinatie met voldoende groen.

De mogelijkheden ten aanzien van nieuwe landgoederen wordt niet opgenomen in het bestemmingsplan gezien de grote landschappelijke en stedenbouwkundige impact. Overigens is de gemeente bereid mee te denken aan een dergelijk initiatief. De gemeente kiest er voor in dat geval een afzonderlijke planologische procedure te starten.

3.1.2

Cultuurhistorie

De onderzoeksgegevens met betrekking tot het onderwerp 'cultuurhistorie' zijn nog niet beschikbaar. In het bestemmingsplan wordt met de uitkomsten van dit beleid rekening gehouden.

Monumenten

Binnen het plangebied komen diverse rijksmonumenten voor. De bescherming van de betreffende panden is van rijkswege geregeld in de Rijksmonumentenwet. De gemeente streeft naar behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.

Artikel 2.2 van de Wabo bepaalt dat het verboden is zonder een omgevingsvergunning een krachtens een verordening aangewezen monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen of te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waarop het wordt ontsierd of in gevaar wordt gebracht.

Er wordt momenteel gewerkt aan het in beeld brengen van de cultuurhistorische waardevolle bebouwing in onder andere het buitengebied. De uitkomsten van het onderzoek worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van het bestemmingsplan. Cultuurhistorische waardevolle objecten en bebouwing kunnen in het bestemmingsplan worden beschermd door middel van een specifieke aanduiding en regeling in het bestemmingsplan.

In het plangebied komen rijksmonumenten voor. De rijksregelgeving bevat het inhoudelijke toetsingskader waar eventuele verzoeken tot aanpassing van rijksmonumenten aan wordt getoetst. De bescherming van de rijksmonumenten sec is daarmee afdoende geregeld. Een nadere regeling in het bestem-

mingsplan leidt tot dubbele regelgeving. Het bestemmingsplan bevat daarom geen nadere beschermingsregeling (meer) voor deze gebouwen.

3.1.3

Doorkijk landschappelijke en cultuurhistorische waarden - bestemmingsplan

Op grond van de waarden in het buitengebied vindt een zonering van het agrarisch gebied plaats. Dat betekent dat een bestemming agrarisch gebied wordt gelegd en bestemmingen 'agrarisch gebied met waarden'. In eerste instantie is daarvoor de zonering uit het POL de basis en de POL-aanvulling Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Daarnaast wordt nader afgestemd op het actuele grondgebruik en de actuele natuur en/of landschapswaarden.

Voorts is het onderscheid in de thans nog geldende bestemmingsplannen tussen agrarische bestemmingen een belangrijk uitgangspunt. De bestaande onderscheiden gebiedsbestemmingen dienen opnieuw in relatie tot de te beschermen waarden te worden afgewogen. Steeds wordt daarbij een goede balans tussen economisch agrarisch grondgebruik en de aanwezige natuur- en landschapswaarden nagestreefd. Binnen iedere gebiedsbestemming kunnen nadere waarden worden aangeduid.

Door de verschillende gebiedsaccenten met de voorkomende waarden te combineren kunnen in het bestemmingsplan drie hoofdgroepen voor gebiedsbestemmingen worden onderscheiden, namelijk 'Natuur', 'Bos' en 'Agrarisch'. De gebiedsbestemming 'Natuur' en 'Bos' is alleen van toepassing op bestaande natuurgebieden en bosgebieden waar verschillende soorten waarden voorkomen. Op de overige gronden is een agrarische gebiedsbestemming van toepassing.

De landschappelijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden werken door in de bouw- en gebruiksmogelijkheden van de te onderscheiden gebiedsbestemmingen en zijn daarom van invloed op de benaming van de gebiedsbestemmingen. Afhankelijk van de voorkomende waarden wordt de bestemmingsnaam van de agrarische bestemming uitgebreid met de soort voorkomende waarden, namelijk natuur- en/of landschapswaarden:

- Agrarisch;
- Agrarisch met landschapswaarden;
- Agrarisch met natuur- en landschapswaarden;
- Bos;
- Natuur.

De gemeente overweegt onderscheid te maken tussen bos- en overige natuurgebieden, met dien verstande dat natuurgebieden in beheer bij natuurbeschermingsorganisaties worden bestemd als natuur of bos. Overige bosgebieden krijgen een bestemming bos, al dan niet gecombineerd met ver-

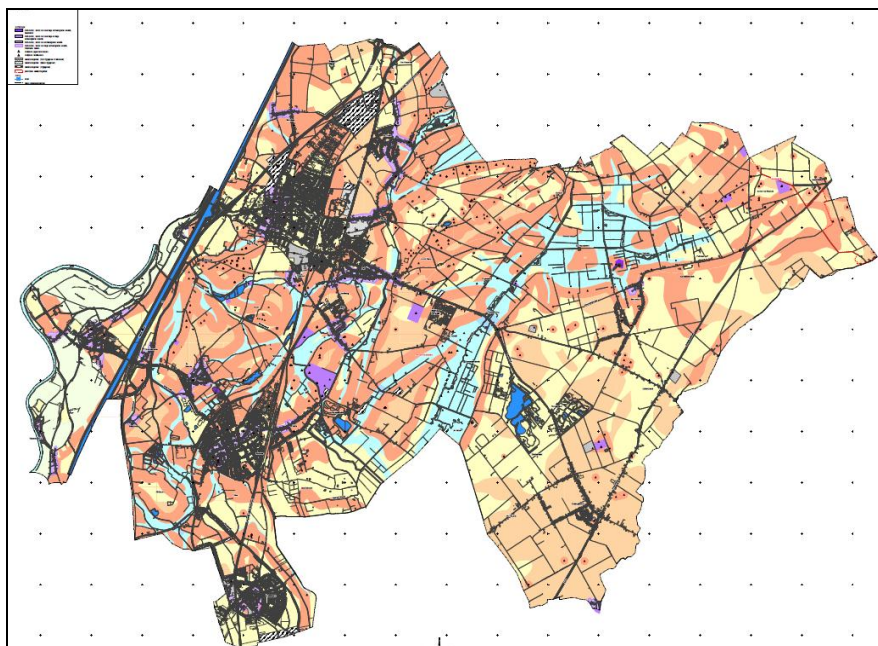
schillende waarden. Daarmee wordt voorkomen dat productiebossen een natuurbestemming krijgen.

De combinatie van gebiedsbestemming en waarde-aanduiding is in de praktijk vooral van belang voor de bouw- en gebruiksmogelijkheden van de desbetreffende percelen. In veel gevallen zal door middel van een aanlegvergunningstelsel (in de Wabo: omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden, geen bouwwerken zijnde) worden getoetst of de waarden door bepaalde gebruiksvormen onevenredig worden geschaad. Het opnemen van een vergunningstelsel zal alleen plaatsvinden indien het gaat om belangrijke waarden die moeten worden beschermd en er sprake is van activiteiten die een serieuze bedreiging zijn voor die waarden.

3.1.4

Archeologie

De gemeente heeft op 24 februari 2011 voor het gehele grondgebied een archeologische verwachtingenkaart vastgesteld. Op deze kaart is te zien aan welke gebieden archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden (hoog, middelhoog en laag) zijn toegekend. Ook is hierop het provinciaal aandachtsgebied aangegeven.

Archeologische verwachtingenkaart

Afhankelijk van toegekende (verwachtings-)waarden wordt hierbij aangegeven in welke gevallen archeologisch onderzoek vereist is (diepte bodemingreep en omvang plangebied) Het onderzoekskader is een kaderstellende richtlijn voor het archeo-proof maken van bestemmingsplannen.

Tabel: Kwantitatieve normen voor archeologisch onderzoek		
Verwachtingswaarde / waarde gebied	Ontwikkelingsgericht bestemmingsplan of project Bodemingreep is dieper dan 40 cm -MV én omvang <i>PLANGEBIED</i> is groter dan:	Beheersbestemmingsplan Bodemingreep is dieper dan 40 cm -MV én omvang <i>BODEMINGREEP</i> is groter dan:
Verwachtingswaarde:		
> Hoog en middelhoog voor droge en natte landschappen; Middelhoog voor provinciale aandachtsgebied	2.500 m2	500 m2
> Hoog voor provinciaal aandachtsgebied	1.000 m2	500 m2
> Laag voor provinciaal aandachtsgebied	10.000 m2	1.000 m2
> Laag voor droge en natte landschappen	Geen restricties	Geen restricties
Waarde:		
> AMK-terrein (archeologisch monument): - Beschermd archeologisch (Rijks)monument	Rijksdienst Cultureel Erfgoed is bevoegd	Rijksdienst Cultureel Erfgoed is bevoegd
> AMK-terrein (archeologisch monument): - Historische stadskernen Echt, Susteren en Nieuwstadt; - Terreinen van hoge en zeer hoge archeologische waarde	100 m2	100 m2
> AMK-terrein (archeologisch monument): - Historische dorpskernen; - Terreinen van archeologische waarde	250 m2	250 m2
> Zone rondom ARCHIS-waarneming of vondstmelding	30 m2 (binnen de zone van 50 of 75 m)	30 m2 (binnen de zone van 50 of 75 m)

* Begrenzing kernen zoals aangegeven op archeologische verwachtingskaart

3.1.5

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Landschap, cultuurhistorie en archeologie' de volgende keuzes gemaakt:

- o de aanwezigheid van het grote aantal aardkundige, archeologische, historisch bouwkundige en (historisch) landschappelijke waarden maakt dat behoud, versterking en vernieuwing van deze waarden uitgangspunt is bij de afweging van belangen bij wijziging van bestaande en bij nieuwe vormen van grondgebruik in het plangebied;
- o in het plangebied wordt een aantal nog nader vast te leggen gebiedsbestemmingen onderscheiden. Vanuit landschappelijke overwegingen, maar ook vanuit functionele (agrarische ontwikkelingen) en beleids-overwegingen (POL en POL-aanvulling Nationale Landschap Zuid-Limburg) is er aanleiding het bestaande onderscheid tussen 'agrarisch gebied', 'agrarisch gebied met landschapswaarden', 'agrarisch gebied met natuur en landschapswaarden', 'bos' en 'natuur', zoals dit thans voor het grootste deel van het plangebied al het geval is, op onderdelen te heroverwegen. Uitgangspunt bij deze heroverwegingen zijn de geldende begrenzings van de gebiedsbestemmingen en gebieden waarvoor een bijzondere beschermingswaarde voor zou moeten gelden. Het voorgaande betekent concreet dat de begrenzing tussen de geldende agrarische bestemmingen beter worden afgestemd op de gehanteerde begrenzings uit het POL;
- o cultuurhistorische waarden worden beschermd door middel van de flexibiliteitsbepalingen. Op het moment dat een (agrarisch) bedrijf wil uitbreiden buiten het bouwvlak zal aangetoond moeten worden dat de cultuurhistorische waarden behouden c.q. versterkt worden. Dit zal in

- de toelichting nader beschreven worden;
- o bescherming van monumenten is van belang. Monumenten zijn beschermd via de Monumentenwet 1988 en worden daarom niet geregeld in het bestemmingsplan. Dit leidt alleen maar tot dubbele regelgeving. Voor cultuurhistorische waardevolle objecten en bebouwing wordt door middel van een specifieke aanduiding een regeling in het bestemmingsplan opgenomen om deze bebouwing meer ruimtelijke mogelijkheden te bieden met als doel de bebouwing beter te beschermen;
  - o het ontwikkelen van een landgoed kan alleen via een afzonderlijke planologische procedure worden gerealiseerd, vanwege de grote ruimtelijke gevolgen van een dergelijk initiatief. Hiervoor biedt de structuurvisie het ruimtelijke afwegingskader;
  - o het bestemmingsplan bevat een concrete regeling (dubbelbestemmingen) ten behoeve van de bescherming van (potentiële) archeologische waarden op basis van de gemeentelijke archeologische verwachtingenkaart.

3.2

Natuur

3.2.1 Inleiding

De gemeente Echt-Susteren ligt op de overgang van heuvels naar de Maas. Door de vele gradiënten van nat en droog, en de dynamiek van de beken en rivier, kent het heuvellandschap bijzonder waardevolle natuurontwikkeling. De bestaande natuurterreinen worden in de Ecologische Hoofdstructuur (P1) en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2) verbonden tot een netwerk van gebieden. De gronden van de steilrand en de beekdalen vallen hieronder (zie hoofdstuk landschap). Na de dreiging en evacuatie door het hoogwater zijn plannen voor waterberging en aanpassing van de uiterwaarden en Maasplassen uitgevoerd in het project Grensmaas, net buiten het plangebied. Door de geleidelijke overgang van het heuvellandschap, via landduinen naar oeverwallen, stroomruggen en nattere komgronden kent het rivierengebied veel natuurlijke differentiatie. Daarbij speelt het water altijd een belangrijke rol. Het (historische) cultuurlandschap met onder veel meer waterlopen, landgoedbossen en hoogstamboomgaarden brengt een extra ecologische dimensie met zich mee.

3.2.2 Natuurgebieden

De meest bijzondere natuurwaarden in de gemeente Echt-Susteren komen voor in natuurgebieden. Hieronder worden de belangrijkste natuurgebieden en daarin voorkomende natuurwaarden besproken. Deze vallen uit een in drie categorieën. De Natura 2000-gebieden, waarvan de enige representant in het plangebied geheel onderdeel is van de tweede categorie, de Ecologische

Hoofdstructuur. Als bufferzone en verbingszone rond en tussen de kerngebieden van de Ecologische Hoofdstructuur ligt de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (zie: Afbeelding 2, POL actueel met begrenzing plangebied).

Natura 2000-gebieden

Beide volgende gebiedsbeschrijvingen zijn gemaakt aan de hand van de aanwijzingsbesluiten en omvatten waar van toepassing een overzicht van de aanwezige soorten en habitattypen. Het Natura 2000-gebied is gedeeltelijk in het plangebied gelegen.

Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop

Het Natura 2000-gebied 'Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop' (landelijk gebiedsnummer 151) is op 30 december 2010 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. De speciale beschermingszone is aangewezen voor de prioritaire soort ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*), welke is opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG.

De Abdij Lilbosch is gelegen te midden van landbouwgronden en een broekbos, het Haeselaarsbroek en behoort tot het Natura 2000-landschap Hogere zandgronden. Het Natura 2000-gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 15 ha. Het voormalig Klooster Mariahoop ligt hemelsbreed ongeveer 4 km oostelijk van de Abdij Lilbosch. Tot ongeveer 1986 was het gebouwencomplex in gebruik bij een Katholieke kloosterorde en nu bij de religieuze gemeenschap Adidam Nederland. Rondom het gebouwencomplex liggen enkele boscomplexen en landbouwgronden. De zolders van de abdij en het gebouw van de Europeaan Danda Adidam herbergen kraamkolonies van de ingekorven vleermuis. Op hoofdlijnen bestaat het Natura 2000-gebied uit de gebouwen van het voormalig Klooster en Abdij met aangrenzende landbouwgronden omliggende bossen.

Het instandhoudingsdoel is behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie. In dit gebied bevinden zich de enige twee bekende kraamkolonies van de ingekorven vleermuis in Nederland en het is het enige bekende zomergebied van deze soort in ons land. De soort is hierdoor zeer kwetsbaar. Bij de aanwijzing van het gebied in 2003 bevond zich in beide kraamkolonies een totaal van circa 750 vrouwtjes en jongen. Hiervan bevindt het grootste deel zich in locatie abdij Lilbosch. Vanaf midden jaren tachtig is deze populatie langzaam toegenomen, met een sterkere toename vanaf eind jaren negentig. De populatie in voormalig klooster Mariahoop is pas in 2001 ontdekt, maar de hier aanwezige kraamverblijfplaatsen lijken al langer in gebruik te zijn geweest. Deze vleermuissoort foerageert tot op een afstand van circa 10 km van haar verblijfplaats. Hierbij is de soort afhankelijk van een structuurrijk landschap met heggen, lanen, bosjes en boomgaarden, waarschijnlijk als bescherming en ter oriëntatie. Uit onderzoek blijkt dat de foerageergebieden rondom Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop zich in alle richtingen over vele kilometers uitstrekken in bos- en landbouwgebieden.

De landelijke staat van instandhouding van de ingekorven vleermuis is op het aspect populatie beoordeeld als "gunstig". De landelijke en de gebiedsdoel-

stellingen voor omvang, kwaliteit en populatie sluiten hierop aan met 'behoud'.

Grensmaas

Net buiten het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Grensmaas'. Dit is in ontwerp door de minister van LNV (nu EL&I) op 10 september 2008 gepubliceerd. Het gebied is nog niet definitief aangewezen, maar zal worden aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG:

- submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitantis en het Callitriche-Batrachion;
- rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodium rubri p.p. en Bidens p.p.;
- voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones;
- bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (prioritair habitatype).

De speciale beschermingszone Grensmaas wordt tevens aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG:

- rivierprik;
- zalm;
- rivierdonderpad;
- bever.

De instandhoudingsdoelstelling heeft mede betrekking op de instandhouding van de prioritaire soort gaffellibel. Dit is voor dit gebied echter een zogenaamd complementair doel, dat bij de definitieve aanwijzing zal vervallen.

De Grensmaas vormt tussen Maastricht en Maasbracht de grens met België. De Grensmaas heeft het karakter van een vrij afstromende grindrivier. De oorspronkelijke Grensmaas werd gekenmerkt door een dynamische overstromingsvlakte met grindbanken, hoogwatergeulen, open ooibos en veel pioniermilieus op zand en grind. De huidige Grensmaas is als gevolg van insnijding van haar zomerbed en opslibbing van de weerden een smalle, diep gelegen loop geworden. Deze ligt tussen hoge weerden die worden geflankeerd door gronden van oudere oorsprong. De slingerende rivier is 's zomers vaak zeer ondiep. Stroomafwaarts van de gemeente Echt-Susteren wordt het verval van de rivier kleiner en de weerden breder. Hier zijn in het verleden dikke pakketten grind afgezet. In deze regio hebben grootschalige delfstofwinningen plaatsgevonden. Daardoor is een veelheid aan plassen in het landschap ontstaan, de Maasplassen. In dit Maasplassengebied liggen rondom Stevensweert en Thorn enkele natuurontwikkelingsterreinen, waar onder Koningssteen, die deel uitmaken van het gebied.

Het Belgische deel van de rivier de Maas is niet aangemeld als Natura 2000-gebied.

Van circa 2008 tot 2022 wordt, mede op initiatief van de Rijks- en Provinciale overheid het Grensmaasproject uitgevoerd. Naast hoogwaterbescherming levert dit project een belangrijke bijdrage aan grootschalige natuurontwikkeling in het Grensmaasgebied en ecologisch herstel van de rivier. Dit door het geven

van ruimte aan de natuurlijke dynamiek van de rivier en beken en het realiseren van een aaneengesloten natuurontwikkelingsgebied waarbij het Nederlandse deel van het rivierpark Grensmaas zoveel mogelijk wordt gekoppeld aan aanliggende bos- en natuur(ontwikkelings)gebieden.

Slikkige rivieroeveren komen overal voor langs de Grensmaas. Op Koningssteen (nabij het plangebied) is een zone met het habitatype ruigten en zomen (moerasspirea) aanwezig rond de noordelijke plas. Daarnaast is het aanwezig op enkele plekken tussen het ooibos op de oevers van de Visplas en de Molensteense Plas. Goed ontwikkeld zachthoutooibos komt voor op Koningssteen en rond de Visplas. Daarnaast zijn er enkele plekken relatief jong ooibos aanwezig langs de Molensteense Plas en op twee eilanden in de Grensmaas bij Borgharen en Meers. Het zachthoutooibos van Koningssteen en de Visplas is belangrijk als leefgebied van de bever die verder ook voorkomt rond de Molensteense Plas en de Dilkensplas. Ook in het zuidelijk deel van de Grensmaas (het vrij afstromende deel) heeft de soort zich inmiddels gevestigd. Vermoedelijk zijn deze dieren afkomstig uit de groep van in Nederland uitgezette bevers en de dieren in het zuidelijk deel uit de Waalse populatie (ook uitgezet). De vis rivierdonderpad komt verspreid voor in de Grensmaas waar de soort zich o.a. tussen grote keien en breuksteenbestortingen kan voortplanten. Uit onderzoek komt het vermoeden dat het om meerdere soorten gaat die gescheiden van elkaar een leefgebied hebben. Rivierprik is zeldzaam geworden in de Grensmaas en is momenteel alleen incidenteel migrerend te verwachten. De soort komt reproducerend voor in het Maasbekken net stroomafwaarts de Grensmaas. Aangenomen is dat een deel van de populatie benedenstrooms van de stuw van Linne ook de Grensmaas kan bereiken. De oorspronkelijk Maaszalm (H1106) is uitgestorven en natuurlijke zalmpopulaties komen in Nederland niet meer voor. Incidenteel zijn er de laatste jaren meldingen van de zalm in De Grensmaas.

Ecologische Hoofdstructuur (P1)

In de gemeente Echt-Susteren liggen veel natuurterreinen die zijn opgenomen in de EHS. De belangrijkste natuurterreinen binnen de EHS worden hierna kort besproken (zie: Afbeelding 2, POL actueel met begrenzing plangebied). De grond rond het Natura 2000-gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Dat geldt ook voor het open gebied Grensmaas buiten het plangebied.

Kern van EHS is een massa opgaand groen die bestaat uit bij elkaar 7,5 km² bos. Kern hiervan zijn de bossen op de steilrand (zie hoofdstuk landschap) met Het Haeselaarbos, Bos en Broek, De Kuijper, Annendaalsbosch (gemengd bos), Nieuw Annendaalsbosch en verder verspreid in de gemeente het Munningsbosch (deels droog Beuken-Zomereikenbos) Het Sweeltje, Het Marissen, het Schrevenhof en Taterbosch, De Doort (Eiken-Haagbeukenbos en Essenbos), 't Hout en IJzerenbos.

Bij De Doort en Taterbosch liggen ook kleiwinningsgaten die samen met de kleinschalige omgeving met poelen en hagen van belang zijn voor boomkikker. De meer open en gemengde gebieden als het Slekkerhout kennen tevens grote natuurwaarden.

Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2)

Koningsbosch

In het uiterste zuidoosten van de gemeente ligt tegen de Duitse grens het akkerbouwgebied dat vernoemt wordt naar het daar gelegen Koningsbosch. Dat gebied is aangewezen als Hamsterkernleefgebied. Dit betreft een aangepast agrarisch systeem waarin voldoende graan als voedselgewas en dekking van niet productieve randen wordt gegarandeerd door middel van beheersovereenkomsten. Behalve de korenwolf profiteren hiervan tevens akkervogels.

Beken

Integraal onderdeel van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen zijn de vijf beeksystemen in de gemeente: Putbeek, Pepinusbeek, Middelsgraaf, Rode Beek en Geleenbeek. Alle beken hebben deels voormalige nevengeulen en kolken die samen een voor de natuur waardevol watersysteem vormen. Samen met een meer of minder verbrede oeverzone en aangrenzende (natuur)gebieden maken ze deel uit van de bufferzones van de Ecologische Hoofdstructuur, maar ook van de vlieg- en foerageergebieden van ingekorven vleermuis rond de Abdij Lilbosch en het voormalig Klooster Mariahoop. Met name de beekdalen van Putbeek, Pepinusbeek en Rode Beek kennen belangrijke natuurwaarden, zoals voor roofvogels en akkervogels. De POG vormt daarmee ook de bufferzone rond Natura 2000.

De beekdalen van voornoemde beken vormen met elkaar als bestaande natte- en droge natuurgebieden met het Maasdal een ecologische 'ladder'. De beekdalen worden gezien als de sporten van deze ladder met de diverse zijbeken die afwateren op de Maas.

Agrarisch gebied (P3, P4, P5)

In de gemeente Echt-Susteren ligt veel meer cultuurlandschap dan natuurgebied. Dit cultuurlandschap is het leefgebied van veel zeldzame en bedreigde soorten. Het kleinschalig cultuurlandschap met minder intensieve landbouw is waardevol als overwinterings- en foerageergebied voor akker- en watervogels en vogels van bos en struweel. Tevens is het gebied langs de Maas en de jonge ontginningen van waarde als suboptimaal biotoop voor weidevogels, waarbij vooral minder kritische soorten als scholekster en Kievit profiteren. Holle knotbomen, boomgaarden en rommelige erven zijn belangrijke landschappelijke elementen voor soorten als steenuil en groene specht. Structurerende elementen zoals de houtsingels, bermen en slootkanten zijn als linten in het landschap belangrijke trekroutes voor kwetsbare vlinders en vormen vliegroutes voor vleermuissoorten.

Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme (P5a)

Onder de natuurwaarden buiten de daarvoor aangewezen gebieden behoren die van perspectief P5a. Het perspectief Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme omvat gebieden met een overwegend landbouwkundig karakter waarbij plaatselijk ook omgevingskwaliteiten aan de orde kunnen zijn. Dit kunnen oude bouwlanden zijn, waarbij een gaaf cultuurhistorisch kavel-, wegen en bebouwingspatroon samengaat met monumentale bebouwing en/of gebieden

met een landschappelijke openheid. Andere kwaliteiten die hier kunnen voorkomen zijn onder meer hydrologische bufferzones rondom natte natuurgebieden of leefgebied voor ganzen en weidevogels.

Beschermde soorten

De grote variatie van landschappen in de gemeente vertaalt zich in een grote diversiteit aan soorten. Alleen al op basis van wat de laatste 5 jaar betrouwbaar is opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna kan worden gesteld dat er 57 soorten voorkomen, waarmee op grond van de Flora- en faunawet rekening moet worden gehouden bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Zo komen tenminste 12 soorten streng beschermde vleermuizen voor, drie soorten streng beschermde andere zoogdieren, tenminste 15 soorten strenge beschermde vogels die het hele jaar rond een nest gebruiken, vier soorten streng beschermde amfibieën en de streng beschermde bittervoorn (vis) en hazelworm (hagedis) (zie ook de tabel in de bijlagen). Vrijwel al deze soorten staan ook op lijst van prioritaire plant- en diersoorten uit de beleidsnota Natuur en landschapsbeheer 2010-2020.

Wet en beleid soortbescherming en gebiedsbescherming

Inleiding

In dit deel van de natuurparagraaf wordt vanuit de overheidslagen rijk en provincie aandacht besteed aan het beleid voor soorten- en gebiedsbescherming. Naar verwachting zal halverwege 2012 de gebiedsbescherming, de soortenbescherming en de de belangen uit de Boswet worden samengevoegd in de nieuwe Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Sinds 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 van kracht die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Staats- en Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de EHS is geregeld. Binnen het plangebied buitengebied Echt-Susteren is alleen sprake van een Natura 2000-gebied op basis van de Habitatrichtlijn.

Vergunning

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen.

Instandhoudingsdoelen

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten (en habitatten) en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

Provinciaalbeleid - Ecologische Hoofdstructuur

Ecologische Hoofdstructuur

De EHS is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). Die structuur, de ecologische hoofdstructuur, moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990 en vervolg heeft gekregen in de Nota Ruimte van 2006. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg is dit in 2006 als beleidsdoel opgenomen en ingebed in begeleidende gebieden (P2 tot en met P5).

Beschermde gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS, P1) bestaat uit kerngebieden: grote aaneengesloten natuurgebieden met een hoge kwaliteit zoals boscomplexen en rivierdalen. Of een gebied deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur is mede van belang voor het vaststellen van kwetsbare gebieden in de zin van de Wet ammoniak en veehouderij. In het POL2006 (zie 2.2.1) heeft de provincie de Ecologische Hoofdstructuur vastgesteld (P1).

Bescherming

Voor de EHS geldt het beschermings - en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de spelregels bij de EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). Ingrepen bij EHS-gebieden worden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst bij een ruimtelijke procedure. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd. In het kader van het convenant tussen het Interprovinciaal Overleg en de rijksoverheid zal de provincie de EHS opnieuw begrenzen. Dat proces loopt nog tijdens het tot stand komen van dit document (zie POL-herziening, hierna).

Soortenbescherming

Beleid

Met ingang van 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Deze soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. Deze zorgplicht betekent dat een ontheffing van het verbod op verstoren (of erger) alleen kan worden verleend, als geen afbreuk wordt gedaan aan de goede staat van instandhouding van de soort. Deze voorwaarde geldt voor alle beschermde soorten.

De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Flora- en faunawet van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten. In een toelichting zijn deze soorten opgenomen in tabellen. Voor soorten uit tabel I geldt een vrijstellingsregeling van de verboden. Voor soorten uit tabel 2 en voor vogels geldt een vrijstelling als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Als niet wordt gewerkt volgens een gedragscode, kan voor de soorten uit tabel II ontheffing van de verboden worden verleend als geen sprake is van economisch gewin en als zorgvuldig wordt gehandeld. Voor de soorten uit tabel III kan bij ruimtelijke ontwikkeling ook ontheffing worden verleend. Er mag dan geen afbreuk worden gedaan aan de goede staat van instandhouding van de soort en een redelijk alternatief voor de ingreep moet ontbreken. Ook voor ontheffing van het verstoren van vogels gelden deze voorwaarden.

POL-herziening op onderdelen EHS

De doelstelling van de POL-herziening EHS is te komen tot een helder onderscheid in de natuurbeleidscategorieën van rijk en provincie: de rijks EHS uit de Nota Ruimte en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG, voorheen die delen van de PES die geen EHS zijn) dat tevens logisch doorwerkt in de POL perspectieven en andere beleidsvelden (wateren, milieubeleid). De EHS wordt als onderdeel van de POL-herziening EHS nauwkeuriger begrensd. Dat betekent vooral voor plantoetsing een verduidelijking. De EHS uit de POL-herziening geldt hierbij als nadere detaillering van de globaal begrensde EHS uit de Nota Ruimte. Daarnaast vergroot het door differentiatie van het beschermingsregime, in met name de POG, de mogelijkheid van maatwerk bij ruimtelijke ontwikkelingen. In mindere mate geldt dit ook voor delen van de EHS. Met de POL-herziening EHS wordt invulling gegeven aan de instrumenten EHS saldobepaling en Herbegrenzen uit de Nota Ruimte. Het plangebied bestaat de gebieden in de provincie die zijn aangegeven als Ecologische Hoofdstructuur (EHS, tevens POL perspectief 1) of Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG, tevens POL perspectief 2). De POL-herziening vertaalt zich naar gebiedsbestemmingen, zie hiervoor 3.1.3.

Provinciale Beleidsnota Natuur en landschapsbeheer 2010-2020

De belangrijkste beleidsaanbevelingen zijn samengevat:

1. maak meer herbegrenzing van de EHS mogelijk en zorg voor een groot-schalige actualisatie van de EHS;
2. zorg ervoor dat groene tegenprestaties ook in de EHS gerealiseerd kunnen worden;
3. ontwikkel Cultuurlandschapsfondsen voor het vergoeden van groenblauwe diensten;
4. ontwikkel regelingen voor groenblauwe diensten in nauwe samenwerking met de stichting IKL, de LLTB en gemeenten;
5. actualisatie van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen.

Al deze aanbevelingen worden in de voorliggende beleidsnota opgepakt en in beleid omgezet. Andere belangrijke zaken die met deze beleidsnota aangepakt worden zijn:

1. de problemen rond het op tijd realiseren van de EHS;
2. de wens om burgers en gemeenten sterker te betrekken bij natuur en landschapsbeheer en -bescherming;
3. de noodzaak om actiever te sturen op de realisatie van ontsnipperingsmaatregelen bij rijkswegen, provinciale wegen en gemeentelijke wegen;
4. het actualiseren van het provinciaal beleid ten aanzien van soortenbescherming, inclusief het actualiseren van het overzicht van bedreigde soorten in Limburg.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is de biologische verscheidenheid van levende zaken, zoals de verscheidenheid van alle vormen van leven op aarde zijn. Biodiversiteit is voor belangrijk. Het zorgt voor de productie van zuurstof, de afbraak van dode dieren en planten, de bestuiving van planten (waaronder landbouwgewassen), waterzuivering en het beheersen van plagen. Voor de mens zorgt biodiversiteit voor voedsel, bouw materiaal, brandstof (hout), grondstoffen voor kleding (zoals katoen) en natuurlijk medicijnen. Biodiversiteit draagt bij aan technologische innovatie, inkomsten (WOZ-waarde, recreatieve bedrijvigheid) en meer welzijn.

In het jaar van de Biodiversiteit in 2010 heeft De Coalitie Biodiversiteit 2010 een verklaring opgesteld als Nederlandse antwoord op het verzoek van het Secretariaat van het VN-Biodiversiteitsverdrag (CBD) aan alle landen om in 2010 de communicatieactiviteiten over het Jaar van de Biodiversiteit te coördineren en te ondersteunen. Provincie Limburg heeft met de ondertekening verklaard zich aan te sluiten bij de Coalitie Biodiversiteit 2010.

De Provincie heeft zich met de verklaring aangesloten bij de coalitie biodiversiteit 2010 omdat:

1. zij zich wil inzetten om de verdere achteruitgang van biodiversiteit te stoppen. Biodiversiteit is de verscheidenheid van het leven op aarde, op het niveau van genen, soorten en ecosystemen;

2. zij dit samen wil doen met haar partners, zoals gemeenten, waterschappen, terrein beherende organisaties, het bedrijfsleven en haar burgers.

Sterke en zwakke punten

In het plangebied zijn veel bijzondere natuurwaarden te vinden. Het gaat daarbij om grote en kleine gebieden met bijzondere soorten en leefgebieden die elders in Nederland weinig voorkomen.

Onverkort staan de natuurgebieden, vochtige gebieden, het kleinschalig cultuurlandschap en watergangen in het plangebied onder druk. De druk wordt veroorzaakt door:

- verontreiniging van het milieu;
- verdroging door onttrekking van grondwater en versnelde afvoer van oppervlaktewater;
- versnippering van natuurgebieden als gevolg van verstedelijking, lokale verstening en aanleg van infrastructuur;
- verdwijnen van landschapselementen en het beheer van watergangen, greppels en bermen.

Met name de waterkwaliteit van rivier, beken en sloten in Echt-Susteren is matig. Door uit- en afspoeling van landbouwgronden, riooloverstorten, inlaat van rivierwater en aanvoer vanuit Duitsland, België en Frankrijk hebben vrijwel alle watergangen een te hoog nutriëntengehalte.

Mensen van buiten maar vooral ook mensen uit de dorpen en de steden in de drie gemeenten willen struin-, wandel- en fietsroutes, die niet alleen over het boerenland gaan, maar ook landschappen aan elkaar koppelen. Zoek naar de plaatsen waar dat moet en kan, zodat de recreant van buiten en de dorpsbewoner het landschap niet alleen maar voorbijrijden, maar er ook 'in' kunnen.

Er schuilt echter een gevaar in de schaal waarop deze ontwikkeling plaatsvindt: bij een te grote toeristisch-recreatieve druk haken mensen af omdat daarmee de belevingswaarde van authenticiteit, rust en natuur afnemen. Maar ook de natuur kan er onder lijden. Met name de vogelpopulaties maar ook andere dieren, in belangrijke natuurgebieden kunnen schade ondervinden van een te hoge recreatiedruk.

Ontwikkelingen

Teneinde de bedreigingen voor de natuur te keren, de natuurwaarden te beschermen en te versterken moeten de natuurgebieden met elkaar in samenhang worden gebracht door ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden, verbindingszones en versterking en vergroting van bestaande natuurgebieden. Met deze doelstelling zijn de EHS (P1) en de POG (P2) opgezet. Op deze wijze komen vergelijkbare leefmilieus voor soorten op bereikbare afstanden van elkaar te liggen en versterken ze de natuurwaarden van de grote natuurgebieden.

Door de aanleg van bufferzones zoals de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2) kan de invloed van vooral de landbouw (bemesting, gebruik bestrijdingsmiddelen en wateronttrekking) op de grotere natuurgebieden zoveel mogelijk worden vermeden en gereduceerd. Daarnaast kunnen de natuurwaarden bin-

nen de gemeente worden versterkt door de ontwikkeling van nieuwe natuurterreinen, het herstellen van landschapselementen en een verandering van het beheer.

Natuur en landschap met een hoge biodiversiteit waarin de sporen uit het verleden herkenbaar zijn vraagt heden ten dage van natuurorganisaties om ander beheer. Veel terreinbeheerder van natuurgebieden werken op basis van beheersplannen aan de versterking en het beter leefbaar maken van natuur- en cultuurhistorische waarden. Er wordt ingespeeld op veranderingen in de omgeving en in het gebruik van de terreinen. Nieuwe inzichten noodzaken tot flexibele regels in een bestemmingsplan om op voornoemde veranderingen in te kunnen spelen.

Zo komen van oudsher in het buitengebied veel houtproductiebossen voor. De laatste jaren neemt houtproductie af. De productiebossen krijgen een ander uiterlijk. Door selectieve kap ontstaan open plekken, in enkele gevallen ontkiemt een nieuwe generatie bos of plant een terreinbeheerder weer eiken en beuken aan zodat er een natuurlijker, gemengd bos ontstaat. Een stuk aantrekkelijker voor de bezoekers én voor het wild. Beheersplannen geven aan waar bos zich mag versterken en waar natuurgebieden open moeten blijven.

Om deze reden wordt in het bestemmingsplan geen nader onderscheid gemaakt tussen bos- en overige natuurgebieden. Deze gebieden krijgen in het nieuwe plan één bestemming 'Natuur', met een specifieke aanduiding in de gebieden waar houtproductie nog een voorname rol speelt. De samenstelling van de verbeelding voor 'Natuur' is in overleg met de terreinbeheerders tot stand gekomen.

3.2.3

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Natuur' de volgende keuzes gemaakt:

- planologische bescherming van het tweeledige Natura 2000-gebied en de rest van de EHS (P1) en POG (P2) door het opnemen van gebiedsaanduidingen, waarin een koppeling wordt gelegd met de natuurbeschermingswetgeving en het provinciale beleid uit het POL2006 door verwijzing naar Handboek Streefbeelden Natuur en Water in Limburg en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied op te nemen;
- een wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen om agrarische gronden onder voorwaarden om te zetten naar natuur. De voorwaarden betreffen:
  - het terrein is verworven voor de inrichting als natuurgebied, dan wel hebben de eigenaar en gebruiker schriftelijk ingestemd met de natuurontwikkeling;

- wijziging leidt niet tot: een onevenredige aantasting van de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van naastgelegen percelen; negatieve effecten op de waterhuishouding; alvorens de wijziging toe te passen vragen burgemeester en wethouders hierover schriftelijk advies van de waterbeheerder;
- rekening moet worden gehouden met de externe werking, dat wil zeggen dat activiteiten in de nabijheid van deze gebieden geen negatieve effecten mogen hebben op deze gebieden, conform de daarvoor geldende regelgeving;
- o overige bos- en natuurgebieden uit de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (P2) krijgen een planologische bescherming door middel van het toekennen van de bestemming 'Natuur'. Hieronder vallen onder andere de beekdalen die deel uitmaken van de ecologische ladder. Hierbij moet in de bestemmingsomschrijving rekening worden gehouden met de natuurlijke, landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden. Overigens geldt het uitgangspunt dat onomkeerbare grote ruimtelijke ontwikkelingen worden geweerd in bestemmingen 'Natuur' en zones van 250 m rond deze gebieden;
- o behoud, bescherming en versterking van kenmerkende landschapselementen zoals: poelen, singels, hagen, (gerief)bosjes, boomgroepen, solitaire monumentale bomen, weg- en erfbeplanting door middel van specifieke aanduidingen binnen de betreffende bestemmingen. Het bestemmingsplan biedt ruimte nieuwe landschapselementen zonder procedures toe te voegen, mits de openheid van een karaktervol landschap niet in de weg staat;
- o werkzaamheden die niet passen bij de natuurbestemming en negatieve effecten kunnen hebben op de kwaliteit van het gebied, binden aan een omgevingsvergunning, om een nadere afweging te kunnen maken;
- o ingrepen die mogelijk schadelijk zijn voor streng en overige beschermde soorten zullen worden toegelaten onder de voorwaarde van voorafgaand ecologisch onderzoek waaruit het ondervangen van een overtreding moet blijken; met betrekking tot de ontwikkelingsmogelijkheden voor de langere termijn zet de gemeente in op:
  - het scheppen van randvoorwaarden in het bestemmingsplan ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe natuur (opnemen wijzigingsbevoegdheid);
  - het ruimtelijk versterken van watergangen door middel van het benutten van de landschappelijke, natuurlijke, hydrologische en toeristisch-recreatieve mogelijkheden.

3.3

Water

Inleiding

Het plangebied valt binnen het beheersgebied van Waterschap Roer en Overmaas. De Maas en het Julianakanaal vallen onder het beheer van Rijkswaterstaat. Het Waterschap is de waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheerder, de beheerder van de primaire en secundaire waterkeringen en de beheerder van de rioolwaterzuiveringsinstallaties. In deze 'waterparagraaf' behandelt de gemeente achtereenvolgens de onderwerpen de procedure 'Watertoets', 'Relevant waterbeleid', 'de Keur', 'Huidig watersysteem', 'Waterneutraal inrichten', 'Schoon inrichten', 'Veilig inrichten' en 'Overige bijzonderheden en voorzieningen'.

Watertoets

Voor het opstellen van het bestemmingsplan is Waterschap Roer en Overmaas vroegtijdig bij de voorbereiding betrokken. Het vragen om advies van waterbeheerders is ook wettelijke verankerd (de watertoets) in het Besluit ruimtelijke ordening, artikel 3.1.1.

Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en Waterschapsbedrijf Limburg hebben voor wat betreft het wateroverleg met het waterschap de afspraak gemaakt dat het schap integraal de waterbelangen behartigt. Om deze reden heeft met het waterschap overleg plaatsgevonden over de uitgangspunten en aanbevelingen voor het thema water in het bestemmingsplan. De afspraken uit dit overleg zijn in deze paragraaf verwerkt. De waterpartijen hebben de zogenoemde 'waterparagraaf' afzonderlijk ter beoordeling toegezonden gekregen.

De gemeente heeft bij de uitwerking van de watertoets gebruik gemaakt van de notitie 'Water in ruimtelijke plannen', d.d. 5 augustus 2011 van het waterschap. De voorbeeldregels en een toelichting op de gewenste toepassing in het bestemmingsplan betreft de gemeente bij de ontwikkeling van het bestemmingsplan.

Relevant waterbeleid

Op basis van Europese, landelijke en provinciale beleidsuitgangspunten, waaronder de Europese Kaderrichtlijn Water en het nationale Waterbeleid in de 21e eeuw / Nationaal Bestuursakkoord Water, is beleid geformuleerd door het waterschap. Dit beleid is opgenomen in het Waterbeheersplan Waterschap Roer en Overmaas 2010-2015. Het Waterbeheersplan bevat beleidsvoornemens voor de periode tot 2015 en een globale kijk naar de verdere toekomst. Het Waterbeheersplan is als juridische planvorm geregeld in de Waterwet. Deze Waterwet is in december 2009 in werking getreden en verder uitgewerkt in de provinciale Waterverordening Limburg.

Het Waterbeheersplan is richtinggevend voor het door het waterschap te voeren beleid en beheer.

Het beleid van het Waterschap Roer en Overmaas en Waterschapsbedrijf Limburg is afgestemd op het Provinciaal Omgevingsplan (POL) en op het landelijk waterbeleid.

Grondwateronttrekkingen zijn geregeld in de Waterwet, de Omgevingsverordening Limburg en de Keur van het Waterschap Roer en Overmaas. De provincie Limburg is het bevoegde gezag bij grondwateronttrekkingen voor industriële onttrekkingen >150.000 m³ per jaar, voor de openbare drinkwatervoorziening (WML) en voor bodemenergiesystemen (koude-warmte-opslag). Het waterschap is bevoegd in alle andere gevallen.

Ter bescherming van het grondwater zijn grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen. In het plangebied komt een grondwaterbeschermingsgebied voor. In het gebied kan het grondwater veilig en schoon stromen naar het puttenveld waaruit het grondwater wordt gewonnen. Het beleid voor het grondwaterbeschermingsgebied is gericht op het feit dat het grondwater een zodanige kwaliteit behoudt zodat het geschikt is als grondstof voor de drinkwatervoorziening en andere hoogwaardige toepassingen.

Voor het plangebied geldt het provinciaal Stroomgebiedsvisie. In deze Stroomgebiedsvisie is aangegeven welke maatregelen noodzakelijk zijn om de kans op wateroverlast en calamiteiten tot een minimum te beperken. De Stroomgebiedsvisie Limburg bevat de visie van de gezamenlijke Limburgse waterbeheerders, om het regionale watersysteem (alle Limburgse oppervlaktewateren behalve de Maas en hoofdvaarwegen) op orde te brengen. Het op orde brengen houdt in dat aan een aantal normen voor wateroverlast wordt voldaan, de natuurlijke veerkracht van het watersysteem wordt hersteld en dat wordt geanticipeerd op een toename van de neerslag door klimaatveranderingen. De Stroomgebiedsvisie is in september 2003 vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Limburg.

Keur Waterschap Roer en Overmaas

Het waterschap kent naast zijn beleid de Keur als regelgeving. Om zijn taak uit te kunnen oefenen, maakt het waterschap gebruik van deze Keur. De Keur is een door het waterschapsbestuur vastgestelde verordening waar gedoogplichten, geboden en verboden in staan. Deze regels gelden voor toestanden en handelingen op en vlakbij waterkeringen, watergangen en kunstwerken zoals duikers. Voor meer informatie over de Keur wordt gemakshalve verwezen naar de website van het Waterschap Roer en Overmaas. De Keur bevat de ligging en maatvoering van waterstaatkundige werken en waterpartijen, alsmede de onderhoud- en beschermingszones. Het waterschap levert de gemeente deze gegevens aan, teneinde de hoofdwatergangen en waterkeringen, inclusief de onderhoud- en beschermingszone in het bestemmingsplan te regelen en de bouwmogelijkheden, voor zover noodzakelijk te kunnen regelen.

In het overleg over de waterbelangen in het bestemmingsplan is afgesproken dubbele regelgeving zoveel mogelijk te voorkomen. In de bouwregels staan immers normen opgenomen over wat er gebouwd mag worden. Zo is ook het

gebruik van de gronden geregeld met specifieke gebruiksregels. In de regels is vaak ook sprake van verboden gebruik, waarbij met behulp van een omgevingsvergunning van de regels kan worden afgeweken. Voornoemde regels staan ook in de keur staan. De bouwregels kunnen worden opgevat als 'dubbele regelgeving'.

Niettemin is het watertoetsloket van mening dat het wel of niet mogen bouwen op een locatie ruimtelijk relevant beleid is en vanuit dat oogpunt rechtstreeks moet worden doorvertaald in het bestemmingsplan. Enerzijds zorgt het bestemmingsplan zo voor een 'goede ruimtelijke ordening' (bijvoorbeeld niet bouwen in kwetsbare beekdal), anderzijds worden tegenstrijdigheden tussen bestemmingsplan en keur voorkomen doordat al bij het opstellen van het plan zichtbaar wordt waar knelpunten liggen. Voorkomen moet worden dat iets wel is toegestaan volgens het bestemmingsplan maar niet volgens de keur. Dit schept onduidelijkheid en wellicht ook valse verwachtingen indien in het bestemmingsplan opgenomen bouwtitels niet kunnen worden verwezenlijkt vanwege bepalingen uit de keur.

Mede vanwege de verwachte klimatologische veranderingen moet het watersysteem op de toekomst worden voorbereid. In het Nationaal Bestuursakkoord Water is vastgelegd dat het watersysteem in 2015 op orde moet zijn. Bij de zorg voor waterkeringen staat de veiligheid voorop. De waterkeringen langs de Maas blijven daarvoor op de afgesproken hoogte en sterkte. Tevens zorgt het waterschap voor een goede bescherming van de bebouwde omgeving, mede door een omvangrijke stedelijke wateropgave. Daarnaast speelt water een rol als drager van het landschap en voor het ecologisch functioneren. Gestreefd wordt naar een goed functionerend, veerkrachtig watersysteem.

De gemeente Echt-Susteren wil, in samenwerking met Waterschap Roer en Overmaas en het Waterschapsbedrijf Limburg, het watersysteem en de waterketen op orde hebben en houden. Hiervoor heeft de gemeente een waterplan opgesteld. Het doel van het waterplan is het vastleggen van de gemeenschappelijke lange termijn visie van de gemeente Echt-Susteren, Waterschap Roer en Overmaas en de overige waterpartners. De visie omvat alle wateraspecten binnen de gemeente en dient te worden uitgewerkt naar een concreet en pragmatisch uitvoeringsprogramma. Dit waterplan beslaat de periode 2010-2027.

Huidig watersysteem

Het plangebied maakt deel uit van het stroomgebied van de Vlootbeek en de Middelsgraaf. Op het hoogterras komen geen beken voor. Voor zover het regenwater niet onmiddellijk wegzakt, stroomt het water hier oppervlakkig af naar lager gelegen delen. De lager gelegen delen van het plangebied wateren in noordwestelijke richting af via de belangrijkste waterlopen (Echter Molenbeek, Haver- of Roterbeek, Middelsgraaf, Putbeek, Vulensbeek, Pepinusbeek, Putbeek, Geleenbeek, Vloedgraaf, Rode Beek en Middelsgraaf), waarna het water wordt afgevoerd op de Maas. Het Julianakanaal valt deels binnen het

plangebied en speelt geen rol bij de afwatering van het gebied omdat de beken er met duikers onderdoor gaan.

De grondwaterstroming in het grootste deel van de gemeente verloopt in zuid-oost-noord richting, vanaf het plateauterras naar het dal van de Grensmaas. Dit plateauterras kent zeer diepe grondwaterstanden en is een infiltratiegebied waarbinnen het neerslagoverschot de bodem inzakt en de grondwatervoorraad aangevuld wordt. Aan de voet van de steilrand komt een aantal relatief natte gebieden voor en worden een aantal beken gevoed met kwel.

Voorname beken (watergangen) zijn voor het plangebied kenmerkend. Naast deze watergangen komen enkele grotere (soms tijdelijk droogstaande) oppervlaktewateren voor in het plangebied. Een aantal van deze stagnante wateren hebben een ecologische functie, zoals Het Kranenbroekerven, het kwelmoeras in het Haeselaarsbroek, het moerasrestant in het Putbroek en de vennen in natuurgebied De Doort.

Waterneutraal inrichten

Aanleg van nieuw verhard oppervlak leidt tot versnelde afvoer van hemelwater naar de watergangen. Om te voorkomen dat hierdoor wateroverlast ontstaat, is de aanleg van extra waterberging van belang. Zo wordt het verlies aan waterberging in de bodem gecompenseerd. Uit berekeningen dient te blijken hoeveel ruimte voor compenserende waterberging nodig is. De aanleg van een bergingsvoorziening komt voor rekening van de initiatiefnemer van een ruimtelijke ingreep. De compensatieplicht vastgelegd door het waterschap. Alhoewel het bestemmingsplan geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk maakt, zal in het bestemmingsplan worden toegelicht dat voor bouwplannen deze compensatieplicht geldt om versnelde afvoer van hemelwater naar watergangen te voorkomen. Voorname ontwikkelingen zijn mogelijk na gebruik van een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid. Op dat moment dient inzicht te worden verschaft in de effecten voor de waterhuishouding, waaronder de omgang met regenwater en de benodigde waterbergingscompensatie. In de Notitie Taakopvatting van waterschap Roer en Overmaas, die is vastgesteld in november 2009, is als beleid opgenomen dat alle regenwater vallend op het verharde oppervlak van een perceel op het eigen perceel geborgen/ geïnfiltreerd moet worden. De vereiste berging is 35 mm regen vallend in 45 minuten (bui 1x per 25 jaar). Tevens is een berekening nodig waarbij een bui van 45 mm in 30 minuten (bui 1x in 100 jaar) wordt doorgerekend, om te bepalen of het systeem voldoende robuust is. De buffers dienen in principe binnen 24 uur weer leeg te zijn. Daarnaast zijn binnen alle bestemmingen water, waterlopen en/of waterhuishoudkundige voorzieningen toegestaan. Hierdoor biedt het bestemmingsplan voldoende flexibiliteit om de beleidsvoornemens van het waterschap en de gemeente op het gebied van water uit te kunnen voeren.

Overigens geeft het waterschap er nadrukkelijk de voorkeur aan altijd af te koppelen en hemelwater te infiltreren. De volgende voorkeursvolgorde geldt:

1. Hemelwater vasthouden door hergebruik of infiltratie.
2. Hemelwater bergen in openwater.

3. Hemelwater brengen naar kunstmatige bergingsvoorzieningen, zoals bassins.

De hoofdwatgangen worden opgenomen in de bestemming water. Tevens zijn omliggende bestemmingen ook mee bestemd om bescherming, beheer en onderhoud van een watgang mogelijk te maken. De grondgebruiks- en bouw-mogelijkheden die in dit plan mogelijk worden toegestaan dienen eerst te worden getoetst aan de waterhuishoudkundige belangen van het waterschap zoals opgenomen in de Keur.

Het bestemmingsplan maakt de aanpassing en verbreding van bestaande watgangen mogelijk zonder dat hiervoor bestemmingsplanwijzigingen nodig zijn. Het schap heeft hiervoor aandacht gevraagd, mede in verband met mogelijke wateropgaven die er kunnen liggen in de gemeente.

Voor het overige wordt afgesproken dat in het bestemmingsplan het dempen van sloten aanlegvergunningplichtig wordt gemaakt.

Schoon inrichten

Naast het voorkomen van wateroverlast door voldoende waterberging en drooglegging is ook een goede waterkwaliteit erg belangrijk. Negatieve effecten op de waterkwaliteit kunnen worden voorkomen door het in acht nemen van verschillende maatregelen, afhankelijk van het soort plan.

Met behulp van de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt gestreefd het zelfreinigend vermogen van het watersysteem te verbeteren. Het bestemmingsplan dient voldoende flexibel te zijn het waterschap de ruimte te geven tot de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Het regenwater wordt afgevoerd naar het rioolstelsel, met als gevolg dat het water versneld tot afstroming komt richting de beken en niet meer terecht komt in de bodem als grondwater. Het rioolstelsel van de kernen van de gemeente Echt-Susteren bestaat grotendeels uit een gemengd rioolstelsel. Uitzondering hierop zijn een aantal grote bedrijventerreinen, de kernen Koningsbosch en Mariahoop en een aantal nieuwere woningbouwlocaties. De rioolstelsels verpompen het rioolwater naar een rioolwaterzuivering (RWZI).

Binnen de gemeente Echt-Susteren ligt de rioolwaterzuivering (RWZI) Susteren. Het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) zuivert, in opdracht van het waterschap, al het rioolwater dat afgevoerd wordt naar de RWZI. In de RWZI wordt het water gezuiverd van de gehele Westelijke Mijnstreek, alvorens het wordt geloosd op de Vloedgraaf. Ondanks de zuiverende werking van de RWZI heeft deze lozing een negatief effect op de waterkwaliteit in de Vloedgraaf.

De hoofdrioolpersleidingen in het plangebied en de RWZI worden in het bestemmingsplan voorzien van een passende bestemming met beschermingszones voor de hoofdriolering.

Tot slot zal in de toelichting in worden gegaan op het beleid voor Individuele behandeling van Afvalwater (Iba's) in het plangebied.

Veilig inrichten

In het plangebied ligt het Julianakanaal. De functie van het kanaal is een doorgaande hoofdvaarwegfunctie van de Maas. Het kanaal heeft vaarwegklasse V. In het bestemmingsplan wordt een regeling opgenomen ter bescherming van en ten behoeve van het onderhoud, gericht op de kering van het water van het Julianakanaal.

Aan weerszijden van de waterkering dient in het bestemmingsplan een beschermingszone te worden geregeld. De beschermingszone heeft een breedte van 10 m, gemeten vanaf één meter uit de teen van de betreffende waterkering.

Bijzondere wateren en overige voorzieningen

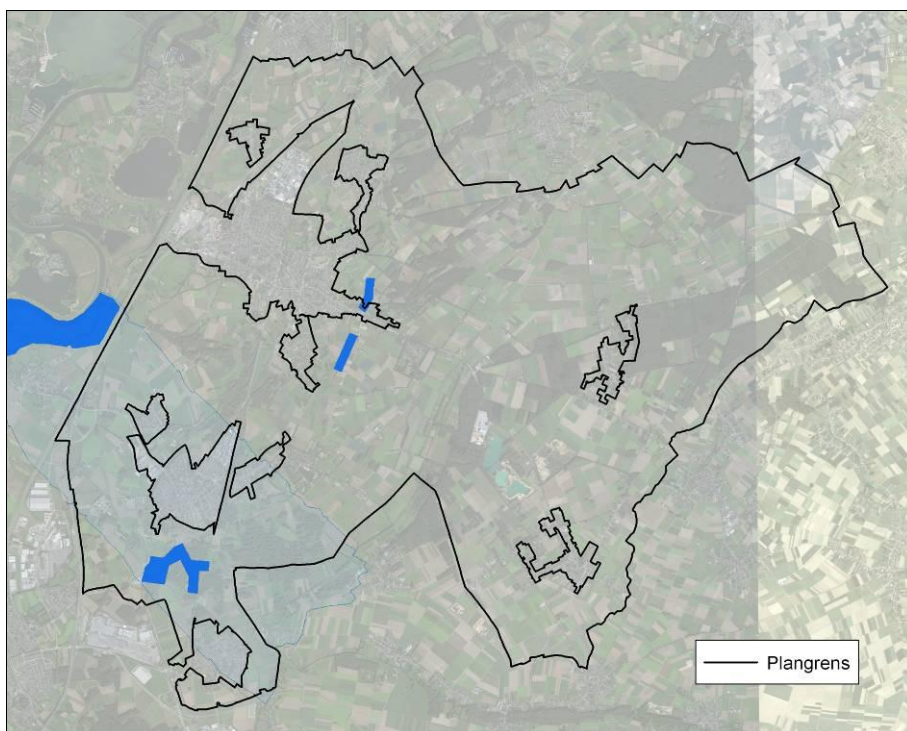
In het kader van het Waterbeleid 21^e eeuw (WB21) is vastgesteld dat het huidige watersysteem op veel plaatsen onvoldoende ruimte biedt om de hevige neerslag door klimaatverandering te kunnen verwerken. Er is sprake van waterbergingsstekort.

Provincie Limburg is verantwoordelijk voor de grotere bergingsopgaven. Deze bergingsopgaven zijn vastgelegd in de provinciale Stroomgebiedsvisie. De kleinere wateropgaven liggen bij het schap. Er is een normenstudie uitgevoerd, waaruit blijkt in welke gebieden er een (grote) wateropgave ligt (zoekruimte voor waterberging). Deze opgave is voor het plangebied in Gemeente Echt-Susteren klein en beperkt zich tot het verbreden en/of het treffen van voorzieningen van natuurvriendelijke oevers voor een aantal beken. Daarbij is opgemerkt dat waterberging niet een doel op zich is, maar onderdeel is van een pakket aan maatregelen ter verbetering van de natuur- en waterkwaliteit in de aangewezen watergangen.

In het plangebied ligt een drinkwaterwinningslocatie langs de Vulensbeek nabij Peij en ten zuiden van Susteren. Het schone water wordt uit het tweede wattervoerend pakket gewonnen. Het overige grondgebied van de gemeente maakt bovendien onderdeel uit van boringsvrije zones ten behoeve van de bescherming van (toekomstige) drinkwatervoorzieningsvoorraden.

In het zuidwesten ligt het grondwaterbeschermingsgebied Roosteren. Grondwaterbeschermingsgebieden zijn grotere gebieden van waaruit het grondwater stroomt naar de waterwingebieden. Het beleid voor de grondwaterbeschermingsgebieden is erop gericht om een zodanige kwaliteit van het grondwater te behouden dat het geschikt is als grondstof voor de drinkwatervoorziening. De waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zijn beschermd door middel van de Provinciale Milieuverordening (PMV). Binnen grondwaterbeschermingsgebieden geldt een verbod of meldingsplicht voor bepaalde activiteiten. Zo mogen bepaalde, mogelijk vervuilende, inrichtingen niet worden opgericht in grondwaterbeschermingsgebieden. Ook geldt een verbod op het oprichten van boorputten en het roeren van grond dieper dan 3 meter onder maaiveld. Van een aantal van deze verbodsbepalingen kan ontheffing worden verleend door Gedeputeerde Staten.

De PMV heeft met name ruimtelijke consequenties op het gebied van nieuwvestiging van bedrijvigheid. De bestaande bedrijven in de kern zijn op basis van de regelgeving in de PMV beperkt in hun mogelijkheden. In grondwaterbeschermingsgebieden is nieuwvestiging van mogelijk vervuilende bedrijvigheid (bedrijven die zijn opgenomen in bijlage 10 van de PMV) niet toegestaan. De Lijst van bedrijven die bij voorliggend bestemmingsplan is opgenomen, is aangepast op basis van deze lijst. Hierdoor is nieuwvestiging van bedrijven die mogelijk een bedreiging vormen voor de grondwaterkwaliteit uitgesloten.

Ligging waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebied

3.3.1

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Water' de volgende keuzes gemaakt:

- o bij het actualiseren van het bestemmingsplan doorloopt de gemeente de procedure van de watertoets;
- o hoofdwatervangsten inclusief onderhoudsstroken worden bestemd als 'Water'. Sloten en dergelijke die geen hoofdwatervangsten zijn, worden niet als water bestemd maar ondergebracht in andere bestemmingen, om zo meer flexibiliteit in het bestemmingsplan aan te brengen met betrekking tot herinrichting van (openbare) gebieden;
- o de rioolpersleidingen worden, inclusief beschermingszone, als dubbelbestemming opgenomen op de verbeelding;

- de RWZI wordt als zodanig bestemd;
- de waterkering ter hoogte van het Julianakanaal en de bijbehorende beschermingszone krijgen elk een afzonderlijke (dubbel)bestemmingsregeling om de veiligheid van de kering te waarborgen;
- gebieden met een belangrijke functie voor de waterhuishouding zullen worden gekoppeld aan een aanlegvergunningstelsel (bijvoorbeeld voor het tegengaan van verdroging in natte gebieden);
- voor het dempen van sloten zal een aanlegvergunningsverplichting worden opgenomen in de regels;
- het grondwaterbeschermingsgebied en waterwingebieden worden als zodanig bestemd;
- in de toelichting wordt de regelgeving met betrekking tot de keur nader toegelicht.

3.4

Agrarisch

3.4.1

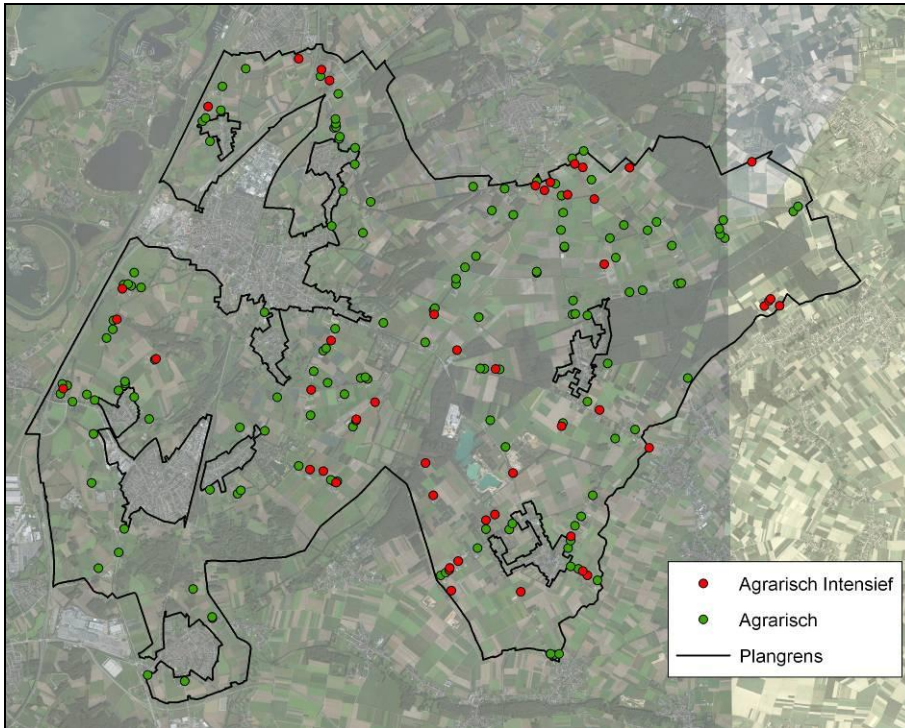
Bestaande situatie

De gegevens in deze paragraaf zijn ontleend aan de gemeentelijke milieugegevens, welke vervolgens zijn gecheckt en aangepast aan de actuele situatie in het kader van het voorontwerpbestemmingsplan en aangevuld met cijfers van het centraal bureau voor de statistiek (CBS). De cijfers van het CBS hebben betrekking op de gehele gemeente.

Ligging en aantal bedrijven

In het plangebied komen zo'n 175 agrarische bedrijven voor. De meeste bedrijven zijn melkveehouderijen (circa 100 bedrijven); circa 50 bedrijven zijn aan te merken als intensieve veehouderij. De agrarische bedrijven zijn verspreid over het plangebied.

Ligging agrarische bedrijven

Ontwikkeling aantal bedrijven

Het aantal agrarische bedrijven is in de gemeente Echt-Susteren tussen 2003 en 2010 afgenomen van circa 243 naar circa 175 (18%). De afname in Limburg is circa 16%.

In dezelfde periode is het areaal landbouwgrond beperkt verlaagd van 5.801 ha naar 5.776 ha. Hieruit blijkt dat de gestopte bedrijven waarschijnlijk nagenoeg al hun agrarische cultuurgrond overgedragen hebben (in de vorm van pacht of verkoop) aan de bedrijven die doorgedaan zijn. Het gemiddelde bedrijfsoppervlakte is in die periode gestegen van 23,9 ha naar 27,9 ha.

Ontwikkeling dieraantal

Het aantal runderen, waaronder melk- en kalfkoeien is licht gedaald in Echt-Susteren. Dit komt overeen met het beeld in de regio waar ook sprake is van een beperkte daling. Het aantal varkens en kippen is licht toegenomen.

Tabel 1. Ontwikkeling dierenaantal provincie Limburg en gemeente Echt-Susteren

Jaar	Limburg		Echt-Susteren	
	2003	2010	2003	2010
Rundvee, totaal	144.277	147.261	7.952	7.588
Melk- en kalf- koeien (>=2jaar)	48.990	48.220	2.869	2.788
Varkens, totaal	1.579.518	1.794.385	50.133	51.668
Kippen, totaal	13.186.563	15.692.451	228.530	279.000

Omvang aanwezige bedrijven

Voor de inventarisatie van de grootte en het aantal bestaande agrarische bedrijven wordt gebruik gemaakt van de NGE (Nederlandse Grootte Eenheid) als meeteenheid om de (minimale) omvang van het agrarisch bedrijf te bepalen. Zo is de norm van een melkkoe bepaald op 1,20 nge. Een melkveebedrijf met 80 melkkoeien heeft dan een omvang van 96,34 nge. De normen worden berekend voor de rubrieken uit de Landbouwtelling die de bedrijfsomvang bepalen. Voor meer informatie zie:

<http://www.lei.wur.nl/NL/statistieken/BSS+en+NGE/>.

Met behulp van de geldende agrarische milieuvergunning/ melding AMvB is de omvang van een agrarisch bedrijf te meten. Zeer recent zijn alle milieuvergunningen doorgelicht. Deze doorlichting is noodzakelijk ten behoeve van de procedure voor het planMER. Het planMER zal een tabel bevatten waarin de milieugegevens zijn gegeneraliseerd naar economische omvang, zodat inzicht ontstaat in het aantal bedrijven naar economische omvang. Op basis van deze tabel wordt duidelijk welk economisch belang aan de landbouw in het buitengebied dient te worden toegekend.

In Nederland wordt een agrarisch bedrijf met een omvang van 50 nge of meer beschouwd als een volwaardig agrarisch bedrijf, dat wil zeggen een bedrijf met voldoende perspectief om een redelijk inkomen uit de landbouw te halen voor één volwaardige arbeidskracht. Als bedrijven kleiner zijn dan 50 nge, wil dat overigens niet zeggen dat deze bedrijven niet rendabel zouden zijn. In combinatie met een neventak of een nevenberoep is het mogelijk een reëel agrarisch bedrijf uit te oefenen.

Nevenactiviteiten

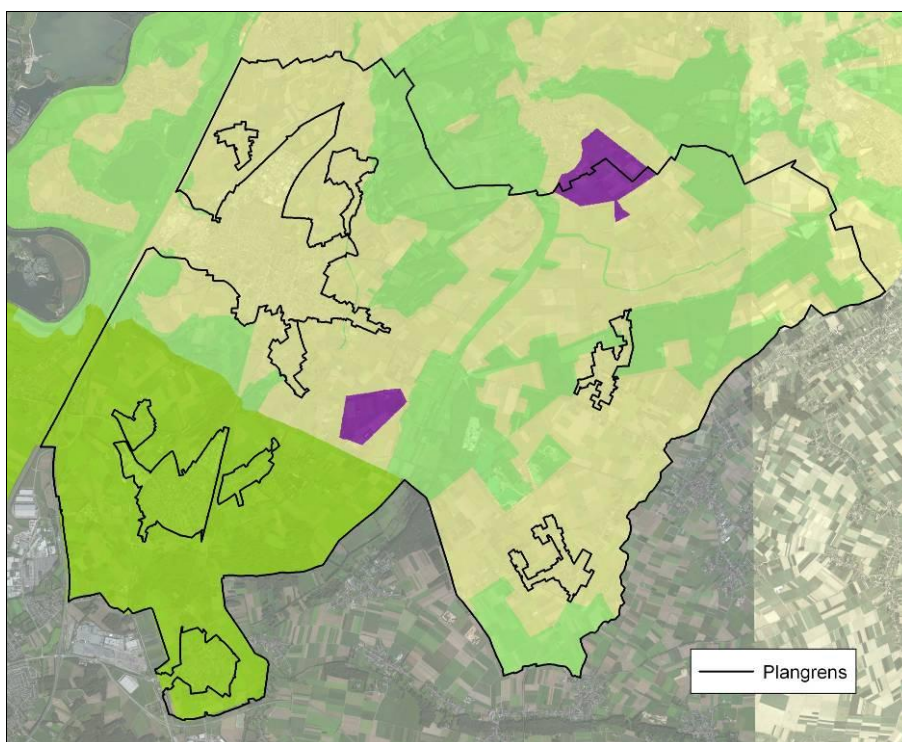
In het plangebied komt een aantal vormen van landbouwverbreding voor. Het gaat om agrarische bedrijven die nevenactiviteiten uitvoeren naast de hoofdactiviteit. Verwerking en verkoop van agrarische producten komt voor, maar ook lichte vormen van toerisme en recreatie, zo zijn er recreatiewoningen, groepsaccommodaties en minicampings. Daarnaast worden lege schuren gebruikt voor het stallen van caravans en het starten van een bedrijf aan huis. Enkele agrarische bedrijven produceren en distribueren elektriciteit, gas en warm water. Andere vormen van verbreding kunnen bestaan uit landschapsbeheer en natuurontwikkeling.

3.4.2

Beleid en ontwikkelingen

Reconstructieplan Noord en Midden Limburg

Het reconstructiebeleid is gericht op een duurzame toekomst voor landbouw binnen een aantrekkelijk landschap en met geringere milieubelasting voor natuurgebieden. De zonering intensieve veehouderij, met onderscheid naar landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden, is vastgelegd in de POL-aanvulling Reconstructieplan (2004). De voormalige gemeente Echt valt onder Reconstructieplan Noord en Midden Limburg, de voormalige gemeente Susteren valt onder het Nationaal Landschap Zuid-Limburg.

Ligging Reconstructieplan Noord en Midden Limburg en begrenzing Nationaal Landschap Zuid-Limburg

Intensieve veehouderij:

In zijn algemeenheid wordt met intensieve veehouderij bedoeld het bedrijfsmatig houden van dieren zonder dat het bedrijf hoeft te beschikken over grond bestemd voor de voerproductie van deze dieren. De dieren worden in stallen of hokken gehouden. Waar in dit bestemmingsplan wordt gesproken over intensieve veehouderij wordt in principe bedoeld op het hebben van een bedrijfsmatige tak van varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor de roodvleesproductie, eenden, pelsdieren, konijnen, kalkoenen of parelhoenders (waarvoor een milieuvergunning uiterlijk op het tijdstip van de bekendmaking van het Reconstructieplan is verleend). De melkveehouderij wordt niet als intensieve veehouderij beschouwd.

Extensiveringsgebieden

In extensiveringsgebieden geldt het beleid dat de intensieve veehouderij er op termijn wordt afgebouwd. Uitbreiding is toegestaan binnen het bestaande bouwvlak.

Verwevingsgebieden

Verwevingsgebieden kennen een sterke vermenging van functies (o.a. landbouw, toerisme en recreatie) met diverse waarden in het buitengebied (zoals water, landschap en natuur). Doel voor deze gebieden is dat deze functies en waarden zich naast elkaar ontwikkelen en elkaar onderling versterken. Door nieuwvestiging van intensieve veehouderijen in verwevingsgebieden niet toe te laten wordt ervoor gezorgd dat het verweven karakter van de gebieden behouden blijft en dat landbouwontwikkelingsgebieden het meest aantrekkelijk worden voor echt grootschalige ontwikkelingen. Groei van bestaande bedrijven is wel mogelijk, waarbij het LKM een belangrijke rol speelt. Daarbij geldt voor de verwevingsgebieden in de gemeente Echt-Susteren een bovengrens van 1,5 ha. Door middel van het LKM kan van deze bovengrens worden afgeweken.

Landbouwontwikkelingsgebieden

In de landbouwontwikkelingsgebieden kunnen bestaande intensieve veebedrijven groeien en is er ruimte voor nieuwe (of verplaatsende) bedrijven. Ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij in gebieden die zowel bedrijfseconomisch als wat betreft omgevingskwaliteit duurzaam zijn, is hierbij het uitgangspunt. Waar mogelijk wordt gestreefd naar een verdergaande samenwerking tussen de bedrijven. In het bestemmingsplan wordt uitsluitend de mogelijkheid opgenomen om uit te kunnen breiden naar 2 ha. Verdere uitbreiding en omschakeling is afweegbaar maar daarvoor dient een afzonderlijke planologische procedure doorlopen te worden.

Intensieve bedrijven buiten het Reconstructieplan

De als zodanig aangeduide intensieve veehouderijbedrijven gelegen buiten het Reconstructieplangebied (dat wil zeggen het buitengebied van de voormalige gemeente Susteren) worden beschouwd als bedrijven gelegen in verwevingsgebied.

Grondgebonden bedrijven

Een helder onderscheid wordt gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden (niet zijnde intensieve veehouderijen) bedrijven. Grondgebonden bedrijven zijn bedrijven waarin de bedrijfsvoering geheel of in overwegende mate van de grond als productiefactor afhankelijk is, niet-grondgebonden bedrijven zijn de bedrijven waar de agrarische productie in hoofdzaak niet afhankelijk is van de grond als productiefactor. Hieronder vallen bijvoorbeeld glastuinbouw, champignonteelt, witlofkwekerijen, viskwekerijen of gebruikgerichte paardenhouderijen. Omschakeling van grondgebonden naar niet-grondgebonden wordt onder voorwaarden mogelijk gemaakt via een flexibiliteitsregeling. De voorwaarden hangen onder andere samen met het

gebied waarin de vraag om omschakeling zich voordoet. In bepaalde kwetsbare gebieden wordt deze vorm van omschakeling als niet wenselijk gezien.

Nieuw- of hervestiging van grondgebonden landbouw is in beide LOG's uitgesloten. Uitbreiding van deze vorm van landbouw is in beperkte mate mogelijk. Bestaande rechten worden in het bestemmingsplan gerespecteerd. In de LOG's wenst de gemeente de beperkte ruimte te benutten voor de intensieve veehouderij.

Uitbreiding van grondgebonden landbouw is buiten de LOG's op de meeste plaatsen mogelijk. In het bestemmingsplan wordt een norm opgenomen ter bepaling van de maximale uitbreidingsmogelijkheid. Uitbreidingsplannen boven deze norm wijst de gemeente niet op voorhand af. In het kader van de structuurvisie zal een dergelijk verzoek positief worden benaderd en afgewogen, waarbij de draagkracht van het landschap en de mogelijkheden tot landschappelijke inpassing per uitbreiding richtinggevend zijn voor het bepalen van de maximale uitbreidingsmogelijkheid.

Paardenhouderijen

Onderscheid wordt gemaakt tussen productiegerichte paardenhouderijen en gebruiksgerichte paardenhouderijen.

Onder productiegerichte paardenhouderij wordt het volgende verstaan:

Een grondgebonden paardenhouderij die is gericht op het fokken van paarden, het bieden van leefruimte aan paarden en/of het voortbrengen van producten door middel van het houden van paarden, zoals een paardenmelkerij of een daarmee gelijk te stellen bedrijfsvorm, eventueel in combinatie met (en daaraan ondergeschikte) trainingsfaciliteiten ten behoeve van de eigen gefokte paarden.

Onder gebruiksgerichte paardenhouderij wordt het volgende verstaan:

Paardenhouderij die is gericht op het africhten en trainen van paarden, het bieden van stalruimte voor paarden, het geven van instructie aan derden, het trainen van paarden en uitbrengen in de sport, verhuur van diensten met behulp van paarden en de in- en verkoop van paarden.

Enkel de gebruiksgerichte paardenhouderijen worden aangeduid door middel van de aanduiding 'paardenhouderij'. Productiegerichte paardenhouderijen worden niet aangeduid. Deze maken onderdeel uit van de grondgebonden agrarische bedrijven. De aard en omvang op de omgeving van deze productiegerichte paardenhouderijen zijn immers vergelijkbaar met het houden van koeien. Gebruiksgerichte paardenhouderijen worden wel aangeduid. De omvang van de bebouwing en de aard van de werkzaamheden zijn afwijkend ten opzichte van productiegerichte paardenhouderijen. Dergelijke bedrijven hebben bijvoorbeeld een grotere verkeersaantrekkende werking en hebben andere voorzieningen nodig. Voorbeelden van voorzieningen welke gebruikelijk zijn bij gebruiksgerichte paardenhouderijen zijn: een rij- of menhal, een longeercirkel, een stapmolen en mogelijkheden om wedstrijden te houden ten behoeve van de hippische sport. Dergelijke voorzieningen dienen binnen het bouwvlak te worden opgericht.

Een uitzondering op het voorgaande wordt gemaakt voor maneges. Maneges krijgen in het bestemmingsplan de bestemming 'Sport'.

Bouwvlak op maat

In de agrarische bestemmingen krijgen de bestaande agrarische bedrijven een bebouwingsvlak waarbinnen ze de bebouwing moeten groeperen, inclusief mest-, sleufsilos en opslag van grasrollen.

Bij de toekenning van bouwvlakken zijn voor wat betreft de omvang en vormgeving de volgende factoren in de overweging betrokken:

- de regelingen, zoals vastgelegd in geldende bestemmingsplannen buitengebied;
- omvang van het bedrijf;
- type bedrijf;
- geldende bouwvlak;
- de bestaande situatie, in dit geval het bouwperceel van de bebouwing en het gebruik van de gronden bij het agrarisch bedrijf;
- de omvang van het agrarisch bedrijf in relatie tot de ontwikkelingsmogelijkheden ter plaatse, waarbij voor de bedrijven met uitsluitend intensieve veehouderij de omvang van het bouwvlak aangepast is aan de eisen uit het Reconstructieplan Noord en Midden Limburg.

Het bouwperceel, dat wil zeggen 'een aaneengesloten stuk grond, waarop krachtens het plan een 'functioneel zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten' is het in gebruik zijnde erf op het moment van inwerking-treding van dit bestemmingsplan, voor zover legaal. Tot het perceel is in ieder geval gerekend de bebouwing en voorzieningen benodigd voor het bedrijf, waaronder begrepen bestaande bedrijfswoning(en), bedrijfsgebouwen, kassen, (toren)silos, windmolens, mestsilos/-zakken/-opslag, hooiopslag, voedersilo's/-platen, waterbassins, bijgebouwen, tuin, groenvoorzieningen/erfplanting. Voorzieningen zoals een buitenrijbak, een stapmolen en/of longecirkel mag/mogen buiten het bouwvlak, maar wel aan één zijde aansluitend aan het bouwvlak worden gepositioneerd.

Bij het bepalen van het bouwperceel wordt gebruik gemaakt van een combinatie van gegevens: kadastrale kaart, luchtfoto's, milieuvergunning/-melding, veldinventarisatie, inclusief de gegevens uit de Basisregistraties Adressen en Gebouwen. Bij de toekenning van het bouwvlak wordt rekening gehouden met de verkaveling van het landschap.

Vormverandering en verruiming bouwvlakken

Door middel van flexibiliteitsregels biedt het bestemmingsplan onder voorwaarden de mogelijkheid bestaande bouwvlakken van vorm te veranderen of te verruimen. In deze flexibiliteitsbepalingen wordt onderscheid gemaakt tussen:

- type bedrijf: grondgebonden of niet grondgebonden.
De niet grondgebonden bedrijven bestaan overwegend uit intensieve veehouderij. Overige niet grondgebonden bedrijven zijn witlof- en

champignonteelt en glastuinbouwbedrijven. Voor intensieve veehouderijbedrijven geldt de zonering uit het Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg.

- ligging van het bedrijf.

Via een afwijkingsregel geldt voor intensieve veehouderijen een maximum van 10% met dien verstande dat intensieve veehouderijen niet mogen uitbreiden in extensiveringsgebieden, tenzij het noodzakelijk is ten behoeve van dierenwelzijn of omdat sprake is van milieuwinst. Overige niet-grondgebonden en grondgebonden agrarisch bedrijven mogen het bouwvlak met 10% vergroten. In de voorwaarden wordt opgenomen dat moet worden gemotiveerd waarom vormverandering gewenst is, bijvoorbeeld uit oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering of een optimalisering van de indeling en er mag geen sprake zijn van een onevenredige aantasting van het milieu, de leefomstandigheden in de directe omgeving (geen bouwmogelijkheden in de achtertuin van een buurman), de (verkeers)veiligheid (niet op of onder leidingen), de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en het landschaps- en bebouwingsbeeld.

Door middel van een wijzigingsbevoegdheid zal onder vergelijkbare voorwaarden een grotere uitbreiding worden toegestaan.

In onderstaande tabel is het voorgaande schematisch weergegeven:

Niet grondgebonden bedrijven, waaronder begrepen intensieve veehouderijbedrijven (1)

	Extensiveringsgebied	Verwevingsgebied	Landbouwontwikkelingsgebied
Uitbreiding binnen bestaand bouwvlak mogelijk	Ja, uitsluitend t.b.v. dierenwelzijn of milieuwinst	Ja	Ja
Uitbreiding van bouwvlak tot maximaal 10%	Ja, via afwijkingsregel en uitsluitend t.b.v. dierenwelzijn of milieuwinst	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden
Uitbreiding van bouwvlak > 10%	Nee	Ja, via wijzigingsregel onder specifieke voorwaarden tot maximaal 1.5 ha	Ja, via wijzigingsregel onder specifieke voorwaarden tot maximaal 2 ha
Nieuw bouwvlak mogelijk	Nee	Nee	Nee

Grondgebonden bedrijven

	Agrarisch met waarden EHS (P1 POL)	Agrarisch met waarden (P2, P3, P4 POL)	Agrarisch (P5 POL)
Uitbreiding van bouwvlak tot maximaal 10%	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden	Ja, via afwijkingsregel onder voorwaarden
Uitbreiding bouwvlak mogelijk	Ja, via wijzigingsregel onder voorwaarden tot maximaal 1,5 ha	Ja, via wijzigingsregel onder specifieke voorwaarden tot maximaal 1,5 ha	Ja, via wijzigingsregel onder specifieke voorwaarden tot maximaal 2 ha, uitgezonderd in het LOG
Nieuw bouwvlak mogelijk	Nee	Nee	Nee

Noot 1: de genoemde maxima gelden voor het bestemmingsplan. Via de lijn van de structuurvisie biedt de gemeente ondernemers mogelijkheden tot verdere ontwikkeling onder voorwaarden, waaronder begrepen het LKM.

Nieuwvestiging

Overwogen is een wijzigingsbevoegdheid voor nieuwe agrarische bedrijven op te nemen. Aan het opnemen van een dergelijke wijzigingsregel kleven evenwel nogal wat risico's. Zo kan een Besluit MER aan de orde zijn. Bovendien vraagt het om maatwerk voor wat betreft het te projecteren agrarisch bouwvlak en de stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing. Om deze redenen is besloten af te zien van deze specifieke regeling. Overigens is de gemeente bereid mee te denken aan een dergelijk initiatief. De gemeente toetst in deze gevallen het initiatief aan de Structuurvisie. Indien de toets positief is zal het initiatief ruimtelijk via een afzonderlijke planologische procedure mogelijk worden gemaakt.

De gemeente wil in het bestemmingsplan wel de mogelijkheid bieden tot hergebruik van voormalige agrarische bedrijven. Het betreft 'Woonbestemmingen' met de aanwezigheid van veel voormalige agrarische bebouwing. Hervestiging van een agrarisch bedrijf op een dergelijke locatie met de bestemming 'Wonen' is alleen mogelijk indien aantoonbaar gebruik wordt gemaakt van de bestaande, legaal gebouwde, voormalige agrarische bebouwing.

Maatvoering

Voor de maatvoering van agrarische bedrijfsgebouwen wordt uitgegaan van een goothoogte van 7 m en een bouwhoogte van 12 m. Het stapelen van stallen in meerdere bouwlagen wordt in de planregels uitgesloten. Voor de inhoudsmaat van de bedrijfswoning wordt uitgegaan van maximaal 750 m³.

Afgesplitste bedrijfswoningen

Het komt voor dat bedrijfswoningen worden verkocht en als burgerwoning gebruikt. Een risico van afsplitsing is dat de eigenaar van de bedrijfsgebouwen de behoefte krijgt om bij zijn bedrijf te wonen en daarom een (nieuwe) woning wil bouwen. Dit wordt echter niet toegestaan, omdat in planologische zin de (voormalige) bedrijfswoning toegerekend blijft tot het bedrijfsperceel. Zodra er een bedrijfswoning is afgesplitst, verliest men het recht op een nieuwe bedrijfswoning. Dit sluit aan bij het restrictieve beleid van de gemeente voor wat betreft het toestaan van nieuwe woningen in het buitengebied.

Paardenbakken

De gemeente Echt-Susteren hanteert voor haar gemeente een paardenbakkenbeleid. Het doel van dit beleid is om de ongewenste verspreiding van paardenbakken in het agrarisch gebied te voorkomen. De voorkeur bestaat een paardenbak binnen een bouwvlak te positioneren (maximale oppervlakte 1.000 m²).

Paardenbakken bij woningen worden alleen toegestaan binnen het bestemmingsvlak van de woonbestemming als er sprake is van hobbymatig gebruik (maximale oppervlakte 800 m²).

Een afwijkingsbevoegdheid wordt opgenomen om een paardenbak buiten het bouwvlak dan wel bestemmingsvlak te kunnen realiseren, onder de volgende voorwaarden:

- de paardenbak dient achter de voorgevelrooilijn van de (bedrijfs)woning, aansluitend aan bestaande bebouwing dan wel direct aansluitend aan achterzijde van bouwperceel, te worden gesitueerd;
- de afstand van de paardenbak en de (bedrijfs)woning van derden mag niet minder dan 25 m bedragen;
- er is maximaal 1 paardenbak per (bedrijfs)woning toegestaan;
- een stapmolen bij de paardenbak is buiten het bouwvlak niet toegestaan;
- de omheining bij de paardenbak bedraagt maximaal 1.80 m;
- lichtmasten bij paardenbak buiten bouwvlak of bestemmingsvlak zijn niet toegestaan;
- het LKM is van toepassing en de paardenbak dient landschappelijk te worden ingepast.
- De afstand tot beschermde gebieden op grond van Natuurbeschermingswet 1998 dient minimaal 100 m te zijn;
- Er mag geen sprake zijn van onevenredige hinder voor omwonenden dan wel geen sprake van schade aan aangrenzende natuur- en landschapswaarden.

Schuilgelegenheden

Via een afwijkingsbevoegdheid kan een schuilgelegenheid worden toegestaan buiten het bouwvlak c.q. bestemmingsvlak. De regels in het bestemmingsplan bevatten een strikt aantal voorwaarden waaraan dient te worden voldaan alvorens de gemeente bereid is een omgevingsvergunning te verlenen. Deze voorwaarden houden verband met:

- noodzakelijk voor dierenwelzijn;
- het perceelsoppervlak bedraagt minimaal 5.000 m² en grenst niet aan het huisperceel van de eigenaar;
- de schuilgelegenheid wordt aan de rand van perceel opgericht;
- de maximale oppervlakte bedraagt 30 m² en bouwhoogte maximaal 3 m en dient open te zijn aan één wand. In de agrarische bestemmingen wordt aanvullend de voorwaarde gesteld dat de landschappelijke en/of natuurwaarde van het gebied niet mag worden aangetast;
- er mag geen buitenopslag plaatsvinden;
- schuilgelegenheden zijn uitgesloten in gebieden met de waarde openheid;
- de schuilgelegenheid mag niet worden voorzien van bouwwerken, zoals een rijbak, stapmolen, stro- en hooiopslag, parkeerplaats voor paardentrailer, e.d.

- er dient sprake te zijn van een zorgvuldige landschappelijke inpassing, aan te tonen met behulp van een landschappelijk inpassingsplan waarin in ieder geval aandacht dient te worden geschonken aan de plaats van de schuilgelegenheid, de afstand ten opzichte van de ontsluitingsweg (randen van het perceel of in de hoek van een perceel bij voorkeur aansluitend bij bestaande bosschages, waterlopen of erfafscheidingen).

De gemeente overweegt voor de toetsing van schuilgelegenheden een afzonderlijke beleidsregel op te stellen. In deze regels kan een uitspraak worden gedaan over de beleidsruimte voor schuilgelegenheden voor het hobbymatig houden van dieren bij burgers in het plangebied. In deze beleidsregels kunnen voorts nadere eisen en voorwaarden worden vastgelegd met betrekking tot de uitvoering van de schuilgelegenheid, zoals het toepassen van het type dak (lessenaardak of een zadeldak), de kleur en het type materiaal dat voor de schuilgelegenheid dient te worden gebruikt (hout of ander natuurlijk materiaal) of dient te worden uitgesloten (golfplaten). Hiermee wordt zoveel mogelijk aangehaakt bij de regels van vergunningsvrij bouwen.

In de begrippenlijst van het bestemmingsplan zal de volgende definitie opgenomen worden voor een schuilgelegenheid.

“een in het buitengebied gelegen overdekte ruimte, die maximaal aan 3 zijden is omsloten door wanden, waarvan het/de betreffende dier(en)gebruik moet(en) kunnen maken in geval van weidegang, met als doel bescherming tegen extreme weersomstandigheden in zowel zomer als winter uit oogpunt van dierwelzijn en waarbij nabij de schuilgelegenheden geen opslag is toegestaan”.

Tijdelijke huisvesting seizoensarbeiders

In het bestemmingsplan Echt buitengebied 2005 is een regeling opgesteld ten behoeve van de huisvesting van tijdelijke buitenlandse arbeidskrachten in de land- en tuinbouw. Er wordt een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor het verbouwen en/ of uitbreiden van een bestaand bedrijfsgebouw als logiesgebouw voor tijdelijke huisvesting. Belangrijke voorwaarden zijn onder meer tijdelijkheid en ondergeschiktheid. Zo mag het maximaal 6 maanden betreffen, voor maximaal 20 personen en gezamenlijke vloeroppervlakte mag maximaal 500 m² bedragen.

Tijdens piekperioden is het niet reëel om van agrarische ondernemers te verlangen dat zij voor alle arbeidskrachten in pandige huisvesting realiseren, die gedurende de overige maanden van het jaar leeg zou staan. Een afwijkingsbevoegdheid wordt opgenomen voor tijdelijke woonvoorzieningen op het eigen erf.

Beleidsregel teeltondersteunende voorzieningen 2011

Teeltondersteunende voorzieningen zijn voorzieningen of constructies inclusief containervelden met als doel het gewas te forceren tot meer groei en of de oogst te spreiden. Het gaat daarbij om zowel het vervroegen als het verlaten van de teelt ten opzichte van de normale open teelt en/of het beschermen van het gewas tegen weersinvloeden, ziekten en plagen hetgeen leidt tot een betere kwaliteit van het product. De teeltondersteunende voorzieningen dienen ter ondersteuning van de teelt in de volle grond.

In de beleidsregels teeltondersteunende voorzieningen 2011 heeft de provincie Limburg haar beleid ten aanzien van teeltondersteunende voorzieningen vastgelegd. In haar beleidsregel stelt de provincie de volgende criteria ten aanzien van teeltondersteunende voorzieningen:

- permanente teeltondersteunende voorzieningen moeten binnen het bouwvlak worden gerealiseerd, met uitzondering van hagelnetten en containervelden;
- via een afweging volgens de 'module agrarisch nieuwvestiging en uitbreiding' uit het Limburgs Kwaliteitsmenu dienen de maatregelen bepaald te worden voor een goede landschappelijke inpassing en waterinfiltratie danwel retentie waarbij tevens de (eventuele) kwaliteitsverbeterende maatregelen worden bepaald;
- tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen mogen niet meer dan 6 maanden in het jaar aanwezig zijn en dienen na de teelt van het veld verwijderd te worden;
- bij aanvragen voor het oprichten van teeltondersteunende voorzieningen is advies verplicht van een onafhankelijke regionale kwaliteitscommissie. Voor het oprichten van hagelnetten is het niet verplicht advies in te winnen bij een dergelijke commissie maar de gemeenten worden geadviseerd dit wel te vragen in landschappelijke waardevolle gebieden.

Hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing

Het aantal agrarische bedrijven neemt af. Deze tendens doet zich al decennia lang voor en zal zich in de toekomst voortzetten. Veel oorspronkelijke agrarische bebouwing heeft zijn agrarische functie verloren of zal deze in de toekomst verliezen. Bij beëindiging van agrarische bedrijven gaat in veel gevallen de voorkeur uit naar hergebruik van de bebouwing door andere agrarische bedrijven.

Hergebruik van de bedrijfsgebouwen (VAB) is mogelijk voor agrarische bedrijvigheid via een wijziging van het bestemmingsplan. Bedrijfsgebouwen kunnen worden benut voor:

- a. agrarisch hergebruik (voorkeur);
- b. voor agrarisch verwante en kleinschalig niet agrarische bedrijvigheid, waaronder begrepen ook zorggerelateerde bedrijvigheid (zorgboerderijen);
- c. recreatief hergebruik;
- d. voor hergebruik als burgerwoning.

Binnen deze vrijkomende agrarische bebouwing is vestiging van nieuwe economische dragers mogelijk afhankelijk van het gebiedsperspectief (POL) onder de volgende voorwaarden:

- er mag geen sprake zijn van extra belemmeringen voor de landbouw;
- er dient sprake te zijn van landschappelijke verbetering en afname bouwvolume;
- er dient voldaan te worden aan het LKM.

Nevenactiviteiten

Een aantal agrarische bedrijven zal ertoe over willen gaan de agrarische activiteiten met niet-agrarische activiteiten uit te breiden om extra inkomen te genereren. Het bestemmingsplan zal mogelijkheden bieden voor agrarische nevenactiviteiten. Niet-agrarische nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven moeten qua omvang, arbeid en inkomen ondergeschikt zijn aan het agrarische bedrijf. Functies op het gebied van toerisme, recreatie, zorg en bedrijven behorend tot categorie 1 en 2 van de staat van bedrijfsactiviteiten kunnen als nevenactiviteiten bij een agrarisch bedrijf uitgeoefend worden.

De nieuwe nevenactiviteiten mogen geen belemmering opleveren voor de omliggende functies. In de afwijkingsregels van de betreffende bestemmingen wordt dit als voorwaarde opgenomen. In het landbouwontwikkelingsgebied zijn enkel nevenactiviteiten toegestaan die de bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied niet belemmeren. Voorbeelden van passende nevenactiviteiten binnen het landbouwontwikkelingsgebied zijn functies op het gebied van energie en duurzaamheid.

3.4.3

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebieds- en beleidsanalyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'agrarisch' de volgende keuzes gemaakt:

- o de bestaande agrarische bedrijven dienen voldoende ontwikkelingsruimte te krijgen in het bestemmingsplan om de komende jaren zich verder te kunnen ontwikkelen;
- o nieuwvestiging van agrarische bedrijven is niet mogelijk in dit bestemmingsplan. Aan een verzoek om nieuwvestiging kan medewerking worden verleend, mits het verzoek goed is onderbouwd. In deze gevallen zal een afzonderlijke planologische procedure worden doorlopen, waarvoor de structuurvisie het ruimtelijke afwegingskader is;
- o bestaande agrarische bedrijven met een in hoofdzaak intensieve tak krijgen in het bestemmingsplan een specifieke aanduiding, uitgezonderd de bedrijven in het LOG;
- o omschakeling naar een in hoofdzaak intensieve tak wordt niet mogelijk gemaakt, uitgezonderd in het LOG;
- o omschakeling van grondgebonden naar niet-grondgebonden agrarische

bedrijven, niet zijnde intensieve veehouderij, wordt via afwijkingsregel onder voorwaarden mogelijk gemaakt;

- het bestemmingsplan sluit ontwikkelingsmogelijkheden voor grondgebonden agrarische bedrijven ten gunste van intensieve veehouderijbedrijven in de LOG's uit; via de route van de structuurvisie wordt ondernemers van grondgebonden agrarische bedrijven in LOG's onder voorwaarden (toepassing LKM) wel mogelijkheden voor ontwikkeling geboden;
- agrarische bedrijven krijgen een bouwvlak op maat. Vormverandering van het bouwvlak behoort onder voorwaarden tot de mogelijkheden in het kader van de inspraak op het voorontwerp;
- uitbreiding door middel van verruiming van het bouwvlak is mogelijk. Hiervoor wordt een regeling opgesteld die een beperkte uitbreiding via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk maakt en een wijzigingsbevoegdheid voor grotere uitbreidingen. In de afwijkingsregeling wordt ook de mogelijkheid tot vormverandering van het bouwvlak meegenomen;
- de realisatie van een tweede dienstwoning zal niet worden toegestaan. De noodzaak van een extra dienstwoning is door de stand van de technologie in het algemeen niet meer aanwezig;
- afgesplitste bedrijfswoningen blijven onderdeel uitmaken van het agrarisch bedrijf;
- een regeling wordt opgenomen voor functieverandering naar wonen en werken overeenkomstig het beleidskader hergebruik vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing in het buitengebied;
- een regeling wordt opgenomen voor de tijdelijke huisvesting van seizoenarbeiders;
- opnemen regeling ten aanzien van teeltondersteunende activiteiten;
- het bestemmingsplan biedt voldoende ruimte voor nevenactiviteiten, waaronder begrepen verbreding, op bestaande agrarische bedrijven. De nieuwe nevenactiviteiten mogen geen belemmering opleveren voor de omliggende functies. In de afwijkingsregels van de betreffende bestemmingen wordt dit als voorwaarde opgenomen.

3.5

Bedrijven

3.5.1

Bestaande situatie

In het plangebied komen circa 45 niet-agrarische bedrijven voor. Niet-agrarische bedrijven zijn bedrijven die op grond van hun aard en/of productie niet tot de agrarische of recreatieve bedrijven behoren.

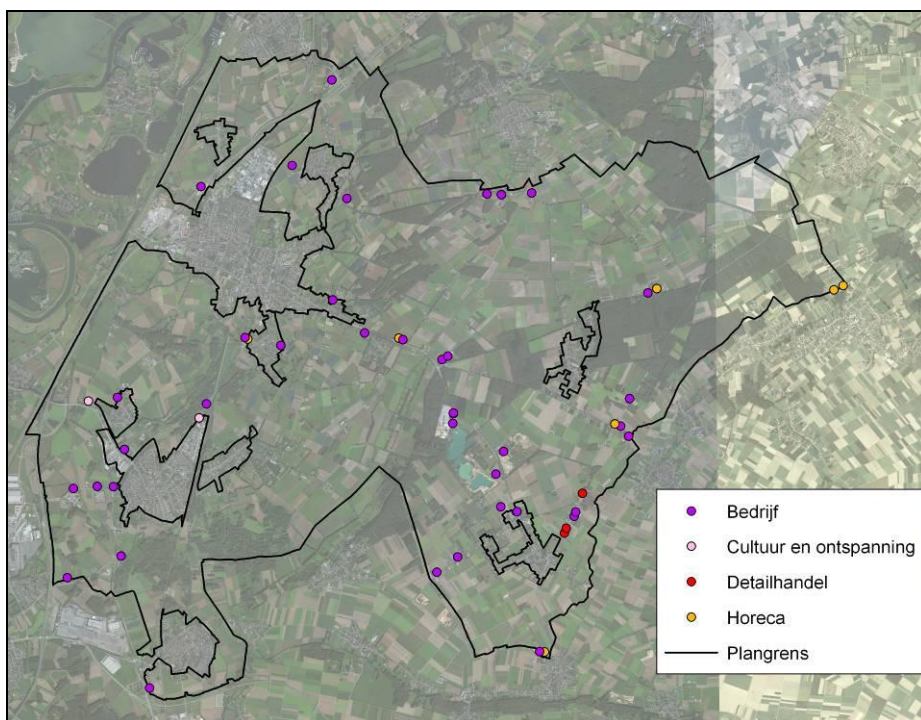
Veel niet-agrarische bedrijven in het plangebied zijn voor wat betreft hun werkzaamheden niet aan het buitengebied gebonden. Een andere groep be-

drijven, zoals agrarische loonwerkbedrijven, tuincentra en hoveniersbedrijven kunnen worden aangemerkt als bedrijven die een relatie of enige relatie hebben met het buitengebied.

De omvang van de bedrijven verschilt eveneens sterk. Er komen bedrijven voor van slechts 100 m² maar ook bevinden zich enkele bedrijven in het plangebied met een oppervlak van meer dan 1.500 m².

Er zijn geen exacte gegevens bekend met betrekking tot het aantal mensen dat werkzaam is in de niet-agrarische bedrijven, gelegen in het plangebied. Gelet op het aantal bedrijven in het plangebied mag het sociaaleconomische belang van de bedrijven voor de gemeente evenwel beslist niet onderschat worden. Het belang zal in de komende jaren alleen maar groeien als gevolg van de omschakeling van veel agrariërs naar een niet-agrarische bedrijfstak.

De meeste bedrijven zijn dusdanig kleinschalig dat ze niet erg dominant zijn in het plangebied. Wel zijn er bedrijven met buitenopslag of -stalling die een stempel drukken op het landelijk karakter van het plangebied ofwel door het materiaal dat opgeslagen of gestald wordt ofwel door de omvang van de opslag. Door de concentratie van enkele niet-agrarische bedrijven in combinatie met de kwetsbaarheid van het landschap ontstaat in sommige delen van het plangebied wel het gevaar van verrommeling/aantasting van het landschap. Aandacht dient er ook te zijn voor de relatie bedrijf-milieu. Een bedrijf kan overlast veroorzaken als gevolg van stof, stank, lawaai. De invloed van een bedrijf op het milieu wordt gereguleerd in de milieuvergunningen of -meldingen voor het bedrijf. De gemeente verleent de vergunning en houdt regelmatig toezicht op de uitvoering van de vergunning. Onverkort kan zich een milieuprobleem voordoen. Soms rest geen andere oplossing dan de bron van de overlast te verplaatsen.

Spreiding bedrijven gemeente Echt-Susteren (bron: inventarisatie)

3.5.2

Beleid en ontwikkelingen

Toegestane activiteiten

In de thans geldende regelingen zijn de bedrijven specifiek aangeduid. Dat wil zeggen dat binnen de bedrijfsbestemming uitsluitend bedrijfsmatige activiteiten toegestaan zijn zoals aangegeven.

Behoud van leefbaarheid, voorkomen van verrommeling als gevolg van leegstaande gebouwen en behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing zijn voor de gemeente belangrijke aandachtspunten in het plangebied. De gemeente biedt om deze reden bestaande, legale bedrijven voldoende flexibiliteit om in te spelen op de ontwikkelingen.

Het beleid voor bedrijven richt zich op het normaal verder kunnen functioneren van de bestaande bedrijven. Dit houdt in dat er in enkele situaties een beperkte uitbreidingsmogelijkheid is meegegeven.

De gemeente biedt voornoemde bedrijven voorts de mogelijkheid om te schakelen naar andere bedrijfsactiviteiten, mits dit niet ten koste gaat van een goed woon- en leefklimaat.

In het nieuwe bestemmingsplan wordt daarom onderscheid gemaakt in:

- gebiedsgebonden bedrijven, en
- niet-gebiedsgebonden bedrijven.

Niet-gebiedsgebonden bedrijven zijn bedrijven zonder (een nauwe) relatie met het buitengebied. Gebiedsgebonden bedrijven zijn bedrijven gericht op het verlenen van diensten aan agrarische bedrijven, niet gebiedsgebonden bedrijven of particulieren door middel van het telen van gewassen, het houden van

dieren of de toepassing van andere landbouwkundige werkzaamheden. Enkele voorbeelden van dergelijke bedrijven zijn grootveeklinieken, KI-stations, mestopslag- en mesthandelsbedrijven, agrarische loonbedrijven, (inclusief verhuurbedrijven voor landbouwwerktuigen), hoefmederijen, dierenasiels, dierenklinieken, hondenkennels, hoveniersbedrijven, boomverzorgingsbedrijven, bosbouwbedrijven, bedrijven voor natuur- en landschapsbeheer en proefbedrijven. In het bestemmingsplan neemt de gemeente een goede begripsbepaling van beide type bedrijven op.

Alle bedrijven voorzien van een bedrijfsbestemming kunnen bij recht omschakelen naar een gebiedsgebonden bedrijfsvorm of naar een niet-gebiedsgebonden bedrijfsvorm (maximaal milieucategorie 2). De gemeente maakt daarbij gebruik van de bedrijvenlijst van de VNG, waarbij er wel een kritische selectie van de lijst bedrijven categorie 1 en 2 plaatsvindt. De gemeente acht namelijk lang niet alle bedrijven in deze lijst ruimtelijk in het buitengebied aanvaardbaar.

Omschakeling naar niet-gebiedsgebonden bedrijvigheid, hoger dan milieucategorie 2 is niet mogelijk. Om recht te doen aan de bedrijven in de milieucategorie 3 en hoger is een specifieke aanduiding opgenomen, zodat deze legaal bestaande bedrijven kunnen voortbestaan. Met deze regeling wordt voorkomen dat activiteiten kunnen ontstaan die onwenselijk zijn in het buitengebied. Voor deze bedrijven zijn bedrijventerreinen beschikbaar.

Voor specifieke bedrijfsactiviteiten zoals horeca, detailhandel en erotisch getinte bedrijven dient volgens de SVBP2008 een afzonderlijke bestemming te worden opgenomen. Overigens zijn de mogelijkheden ten aanzien van bedrijfswoningen, bestemmingsvlakken en bouwmogelijkheden gelijk met de bestemming 'Bedrijf'.

Maatvoering

Voor de maatvoering van bedrijfsgebouwen wordt uitgegaan van een goothoogte van 6 m en een bouwhoogte van 10 m.

Uitbreidingsmogelijkheden

Gemeente wil verstening van buitengebied voorkomen, maar zet bestaande bedrijven niet op slot. Via een afwijkingsbevoegdheid is uitbreiding van 10% mogelijk voor bestaande bedrijven. Bedrijven met grotere uitbreidingsplannen kunnen deze plannen enkel nog realiseren via een afzonderlijk bestemmingsplanprocedure, na positieve toetsing aan de structuurvisie, dat wil zeggen voor zover het omliggende landschap het toelaat en met toepassing van LKM.

Indien een bestemming 'Bedrijf' enkele jaren achtereen niet benut wordt, overweegt de gemeente actief de bestemming te wijzigen in een bij de omgeving passende bestemming, uitdrukkelijk in overleg met de eigenaar van het perceel.

Nieuwvesting

Nieuwvestiging van niet-gebiedsgebonden bedrijven in het buitengebied wordt in het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. De gemeente is van mening dat dergelijke bedrijven op een bedrijventerrein of in een kern thuishoren. Verzoeken om nieuwvestiging zijn alleen mogelijk via een afzonderlijke plan-procedure na toetsing aan de structuurvisie. Een uitzondering op deze regel wordt gemaakt ten behoeve van het hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing. Als gevolg van de afname van het aantal landbouwbedrijven zal de behoefte om vrijkomende agrarische gebouwen her te gebruiken voor niet-agrarische bedrijvigheid in het plangebied toenemen. Deels om een alternatieve bestemming te hebben voor de vrijkomende bebouwing en deels om op een andere wijze inkomsten te genereren. Het kan uitsluitend bedrijven betreffen uit de categorieën 1 en 2 uit de bedrijvenlijst van de VNG. Ook deze lijst wordt grondig bestudeerd en alleen voor het buitengebied ruimtelijk aanvaardbare bedrijven worden geselecteerd.

De omschakeling is een proces dat mede door nationaal beleid (Nota Ruimte) wordt gestimuleerd. Zo richt het beleid uit de Nota Ruimte zich op het behouden van de vitaliteit en de draagkracht van het buitengebied, door onder meer mogelijkheden te bieden tot hergebruik en nieuwbouw in het buitengebied. Vrijkomende bebouwing kan worden omgezet in vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Soms kan ook nieuwbouw wenselijk zijn, teneinde middelen te genereren voor aanleg van recreatie en/of natuurgebieden.

3.5.3

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Bedrijven' de volgende keuzes gemaakt:

- de bestaande, legaal aanwezige bedrijven en voorzieningen worden als zodanig in het bestemmingsplan opgenomen;
- in het nieuwe bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt in gebiedsgebonden bedrijven en niet-gebiedsgebonden bedrijven;
- omschakeling naar niet-gebiedsgebonden bedrijvigheid, hoger dan milieucategorie 2 is niet mogelijk;
- nieuwvestiging van niet-gebiedsgebonden bedrijven in het buitengebied wordt in het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt;
- een uitzondering op het voorgaande punt wordt gemaakt ten behoeve van het hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing tot en met milieucategorie 2 en na selectie.

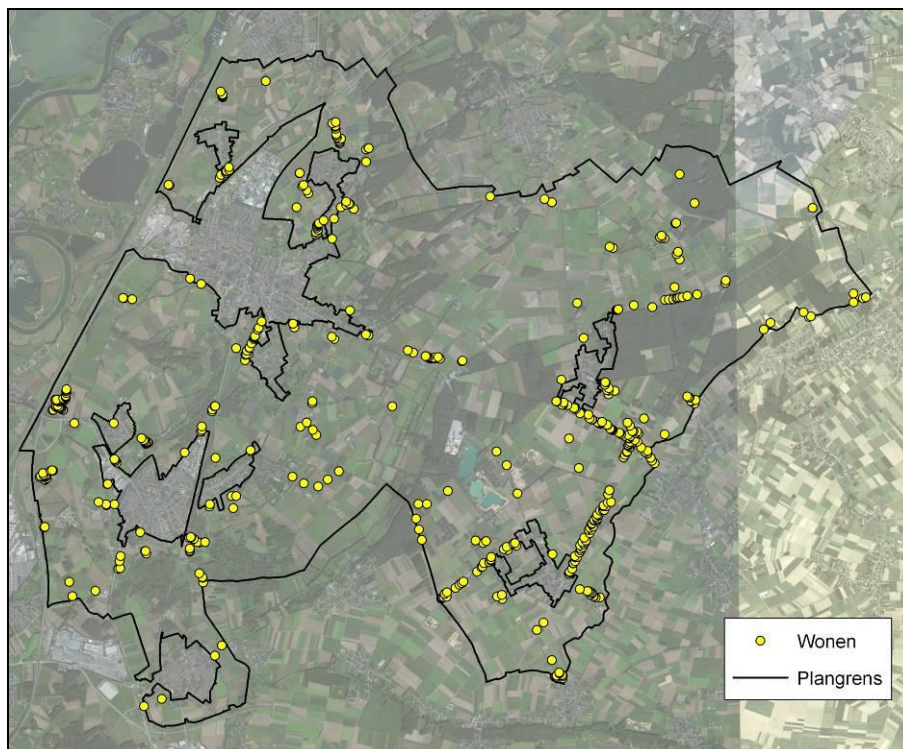
3.6

Wonen

3.6.1

Bestaande situatie

In het buitengebied komen circa 490 burgerwoningen voor. De meeste woningen zijn gelegen langs de uitlopers van de kernen.

Spreiding woningen gemeente Echt-Susteren (bron: inventarisatie)

3.6.2

Beleid en ontwikkelingen

De algemene beleidslijn is dat in beginsel geen nieuwe burgerwoningen aan het landelijk gebied worden toegevoegd. Niet functioneel aan het buitengebied gebonden woningen leveren nog wel eens conflicten op met de hoofdfuncties van het buitengebied (landbouw, natuur en recreatie). Zo komt het voor dat er conflicten ontstaan bij de uitbreiding van agrarische bedrijven (stankhinder), toenemende onrust in voor de natuur waardevolle gebieden en ontsiering van het landschap door slechte inpassing van gebouwen in het buitengebied. Mede daarom is het gemeentelijke beleid gericht op een stabilisatie van de woonfunctie. Een sterke verdichting/verrommeling van het landschap met woningen is ongewenst.

Een uitzondering op het voorgaande uitgangspunt wordt gemaakt voor die situaties waarbij sprake is van functieverandering van vrijkomende agrarische bedrijven en/of behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. In deze

situaties is woningbouw incidenteel mogelijk. Overige initiatieven voor woningbouw zijn mogelijk, indien sprake is van een verbeterde stedenbouwkundige afronding van een kern of ter versterking van een bestaand lint- of bebouwingscluster. Te allen tijde is daarbij landschappelijke inpassing, voldoen aan het LKM en aansluiting op het gemeentelijk woningbouwprogramma noodzakelijk.

Maatvoering

De maatvoering van de burgerwoningen is zeer divers. De bebouwing varieert van kleinschalige arbeiderswoningen en landarbeiderswoningen tot forse villa's en grote boerderijen. De toename van de mobiliteit en de behoefte aan rust en ruimte maken vrijkomende (bedrijfs)woningen tot gewilde objecten. De mogelijkheid om te wonen in het vrije en ruime landelijke gebied verhoogt de attractiviteit van het gebied. Voor woningen wordt een maximale inhoudsmaat van 750 m³ opgenomen. Indien de bestaande inhoud meer is, mits legaal tot stand gekomen, dan is deze inhoudsmaat toegestaan.

Voor wat betreft de maatvoering voor bijgebouwen wordt een oppervlakte-maat van 70 m² mogelijk gemaakt.

Uitbreidingsmogelijkheden

Een mogelijkheid wordt geboden de woning te vergroten bij sloop van voormalig agrarische bedrijfsgebouwen. Wanneer alle voormalige agrarische bijgebouwen worden gesloopt (uitgezonderd de hoeveelheid bij recht toegestane bijgebouwen) worden verruimde mogelijkheden geboden voor de oprichting van bijgebouwen.

De inhoudsmaat van de bestaande woning mag groter zijn wanneer alle voormalige bedrijfsgebouwen worden gesloopt. Deze extra inhoud mag worden opgeteld bij de rechten die in ieder geval al voor de inhoud van de woning gelden met dien verstande dat de inhoud van de woning nooit meer mag bedragen dan 1.250 m³.

Hierbij geldt de volgende regeling:

Tabel 2. Sloopregeling vergroten inhoud woning

Gesloopte oppervlakte	Extra uitbreiding woning in m ³
0 - 500 m ² gesloopte VAB	0,5 m ³ per gesloopte m ²
500 - 750 m ² gesloopte VAB	0,35 m ³ per gesloopte m ²
> 750 m ² VAB	0,20 m ³ per gesloopte m ²

Het gaat om een gestaffelde regeling: voor de eerste 500 m² aan gesloopte bedrijfsgebouwen mag de woning per gesloopte m² met 0,5 m³ worden uitgebreid. Voor het deel van 500 tot 750 m² mag per m² aan gesloopte bedrijfsgebouwen de woning per gesloopte m² met 0,35 m³ worden uitgebreid, daarboven mag per gesloopte m² nog eens 0,2 m³ worden toegevoegd. De extra inhoud mag worden opgeteld bij de rechten die op basis van het bestemmingsplan bij recht reeds voor uitbreiding van de woning gelden tot een maximum van 1.250 m³.

Eveneens is met sloop een grotere omvang van bijgebouwen mogelijk. Hiervoor geldt de volgende regeling:

Tabel 3. Sloopregeling bijgebouwen

Gesloopte oppervlakte	Toegestaan nieuw bijgebouw
0 - 300 m ² gesloopte VAB	60% van de gesloopte oppervlakte
Meer dan 300 m ² gesloopte VAB	40% van de gesloopte oppervlakte

In het kader van deze regeling geldt de beperking dat per bestemmingsvlak niet meer dan 400 m² aan bijgebouwen is toegestaan. Er worden dus verruimde mogelijkheden geboden voor bijgebouwen via sanering van een vrijkomend of vrijgekomen agrarisch bedrijfsgebouw. De overige bebouwing dient gesloopt te worden zodat er maximaal 400 m² over blijft. Er dient zorg gedragen te worden voor een goede landschappelijke inpassing van de locatie.

Hobbyboeren

Een aantal bewoners van het buitengebied is gedeeltelijk agrarisch werkzaam gebleven, hetzij als pure hobby, hetzij als bron van neveninkomsten. Dit varieert van het houden van een paard of een pony tot het stallen van een kleine veestapel. In een aantal gevallen wordt op deze percelen nog kleinschalig vee gehouden. Desondanks hebben zij een woonbestemming gekregen, omdat zij niet meer als reëel agrarisch bedrijf te boek staan. Bij de woonbestemming is het hobbymatig houden van dieren toegestaan. Gebruik kan worden gemaakt van bestaande, legale bebouwing op het erf.

Beroep en bedrijf aan huis

De gemeente biedt onder voorwaarden ruimte voor aan huis gebonden beroep/bedrijven (nieuwe economische dragers). Het betreft beroepen en bedrijven, zoals kleine niet-agrarische functies in de vorm van aan-huis-gebonden beroepen als makelaarskantoren of functies in de sectoren recreatie en zorg.

Met deze mogelijkheid beoogt de gemeente de leefbaarheid te bevorderen in het plangebied. Het betreft activiteiten die door de bewoner met behoud van de woonfunctie en zonder afbreuk te doen aan de woonomgeving kunnen worden uitgeoefend.

Voor zover de ruimte niet in de bestaande woning kan worden gevonden kan voor deze activiteiten alleen vrijkomende agrarische bebouwing (VABs) worden benut of een bestaand bijgebouw bij een woning. Het hergebruik mag geen belemmering opleggen aan de hoofdfunctie van het omliggende gebied (agrarisch, natuur). Indien de activiteit een onevenredige toename van het verkeer en parkeerdruk tot gevolg heeft is sprake van afbreuk aan de hoofdfunctie van het perceel. De ondergeschiktheid van de activiteit komt tot uiting in de regels van het bestemmingsplan door een maximum oppervlak te regelen. Het plan zal tevens een definitie bevatten waarin de activiteiten die ruimtelijk aanvaardbaar zijn staan omschreven.

Bed & Breakfast

De gemeente Echt-Susteren stelt een helder kader voor bed & breakfast voorzieningen. De gemeenteraad heeft daartoe de beleidsnotitie Bed & Breakfast op 20 mei 2008 vastgesteld. Het ruimtelijk beleid fungeert als kader voor bestemmingsplannen voor de hele gemeente. In de notitie zijn voorwaarden gegeven voor het toestaan een bed & breakfast. De gemeente hanteert de volgende definitie voor bed & breakfast:

‘Bed & Breakfast is een overnachtingaccommodatie, gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en kortdurend verblijf en het serveren van een ontbijt. Een Bed & Breakfast accommodatie is gevestigd in een woning, wordt gerund door de eigenaren, tevens hoofdbewoner(s) van de betreffende woning en omvat maximaal vier slaapplekken, verdeeld over maximaal twee kamers. Onder een Bed & Breakfast voorziening wordt niet verstaan het overnachten, noodzakelijk in verband met het verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden werkzaamheden en/of arbeid.’

Het beleid uit deze notitie wordt in het bestemmingsplan geïntegreerd.

Woningsplitsing

In het plangebied is sprake van inwoning en dubbele bewoning bij (voormalig) agrarische bedrijfswoningen. Er is een tendens dat een woning, al dan niet legaal, definitief wordt gesplitst in twee zelfstandige woonruimten. Indien dit in combinatie gebeurt met de beëindiging van het agrarische bedrijf, ontstaat vaak de situatie dat de woningen afgesplitst worden verkocht. Planologisch gezien is nog steeds sprake van één (agrarische) woning.

Woningen groter dan 1.000 m³ kunnen met een afwijkingsbevoegdheid worden gesplitst in twee zelfstandige woningen mits dit niet leidt tot belemmering van omliggende functies en mits sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefmilieu (geur en geluid). Tot slot moet het passen in woningbouwprogramma.

Mantelzorg

Nederland vergrijst in snel tempo. Er is zelfs sprake van dubbele vergrijzing: er komen niet alleen meer ouderen, maar mensen worden in vergelijking met vroeger ook steeds ouder. Er zijn inwoners, met name in het buitengebied, die graag zelf voor hun ouders willen zorgen en die hiervoor ook de ruimte hebben. De ouders worden dan in een min of meer zelfstandige woonruimte gehuisvest. De kinderen kunnen dan mantelzorg verlenen. Van belang is duidelijkheid te scheppen wanneer en onder welke voorwaarden het gemeentebestuur medewerking kan verlenen aan uitbreiding van een woning of ver- of nieuwbouw van een bijgebouw voor mantelzorg en wat hiervoor het geschikte juridisch instrumentarium is. Om deze reden wordt in het bestemmingsplan een concrete regeling voor mantelzorg opgenomen. In de regeling zal via een afwijkingsregel mantelzorg in of in aansluiting van de woning onder voorwaarden worden toegestaan. Ook een vrijstaande mantelzorgunit, te realiseren binnen een afstand van 10 m gerekend van de (bedrijfs)woning, wordt in de regeling mogelijk gemaakt.

3.6.3

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

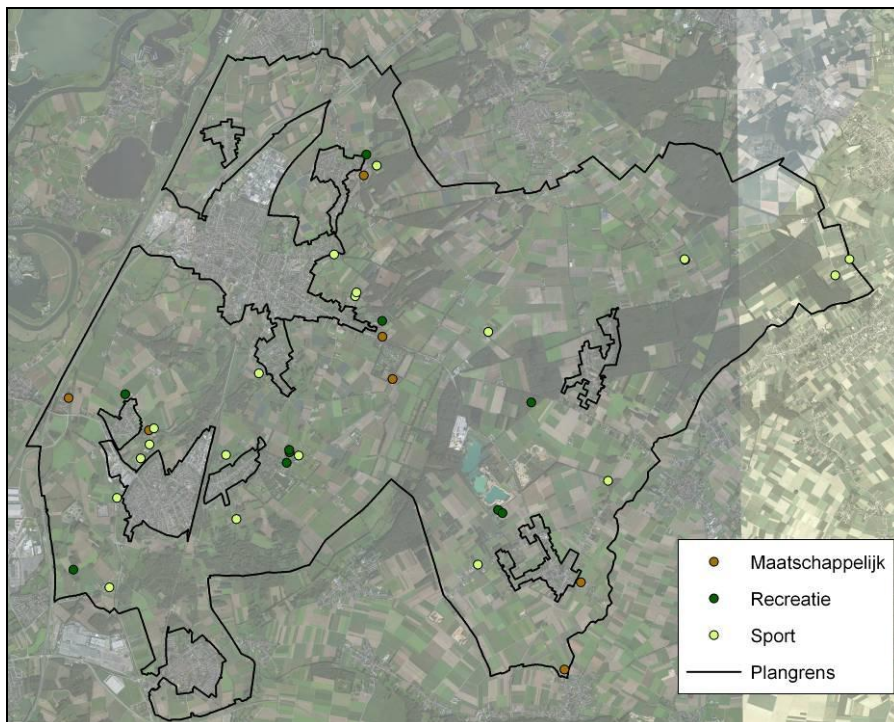
Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Wonen' de volgende keuzes gemaakt:

- de bestaande, legale burgerwoningen krijgen de bestemming 'Wonen' in het bestemmingsplan;
- in het bestemmingsplan zal een regeling worden opgenomen ten aanzien van veel voorkomende wensen van ruime woningen, bijgebouwen, woningsplitsing (bij cultuurhistorisch waardevolle bebouwing) en dergelijke;
- afgesplitste bedrijfswoningen blijven onderdeel uitmaken van het agrarisch bedrijf;
- het bestemmingsplan zal onder voorwaarden ruimte bieden voor beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten in woningen;
- voor woningen wordt een maximale inhoudsmaat van 750 m³ opgenomen;
- binnen het bestemmingsplan zal een regeling worden opgenomen voor het mogelijk maken van bijgebouwen en erfafscheidingen. Paardenbakken en 'grote' vijvers bij woningen zullen binnen het bestemmingsvlak onder voorwaarden toegestaan kunnen worden. Mogelijkheden tot ondergronds bouwen dienen nader te worden afgewogen;
- het bestemmingsplan bevat een concrete regeling voor mantelzorg;
- het bestemmingsplan maakt nieuwe burgerwoningen in het landelijk niet mogelijk, uitgezonderd die situaties waarbij sprake is van functieverandering van vrijkomende agrarische bedrijven en/of behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. In deze situaties is woningbouw incidenteel mogelijk.

3.7

Recreatie

Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn diverse verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen aanwezig.

Spreiding recreatie, maatschappelijke en sportvoorzieningen gemeente Echt-Susteren (bron: inventarisatie)

Verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen

De recreatieve voorzieningen in het gebied zijn:

- Camping Bomherwald;
- Hommelheide;
- Camping Marisheem;
- Kampeerboerderij Hommelhof;
- Scoutingterrein.

Tevens bevinden zich enkele locaties voor kleinschalig kamperen en recreatiewoningen binnen het plangebied.

3.7.1

Beleid en ontwikkelingen

In de landelijke markt doen zich een aantal ontwikkelingen voor die kansen bieden voor het verder ontwikkelen en vermarkten van het toeristisch-recreatieve product Echt-Susteren. Enkele van deze ontwikkelingen betreffen vergrijzing, afnemende gezinsgrootte, individualisering en de behoefte aan ruimte. Voor een aantal recreatiemilieus geldt dat de vraag sterk groeit als gevolg van de huidige ontwikkelingen in de markt. Voor Echt-Susteren kan

buitenrecreatie een grote rol gaan spelen. Deze ontwikkeling speelt in op de trends authenticiteit en behoefte aan ruimte. De recreant kan buiten de ruimte ervaren en authenticiteit terugvinden in de dorpjes op het platteland.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Gelet op het belang van recreatie als economische drager van het plangebied wenst de gemeente het aanbod aan kleinschalige en extensieve dag- en verblijfsrecreatie te versterken door het verruimen van de mogelijkheden voor pensions, B&B en recreatief verblijf bij agrariërs en bestaande burgerwoningen, het verbeteren van de routestructuren, het ruimer toelaten van horeca-uitingen en picknickplaatsen aan deze routes en het verruimen van de regels voor recreatieve nevenfuncties bij agrarische bedrijven. Deze nieuwe vormen van recreatie mogen geen belemmering opleveren voor de hoofdfunctie van het omliggende gebied (agrarisch, natuur).

Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor de ontwikkeling van nieuwe grootschalige, intensieve dagrecreatie, met name vanwege de landbouwkundige en de landschappelijke belangen in het plangebied. Als gevolg van de regels uit de richtlijn Veehouderij en Hinderwet kan een veehouderijbedrijf in zijn ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt door de aanwezigheid van een verblijfsrecreatieterrein. Kwaliteitsverbetering van de bestaande bedrijven wordt wel gestimuleerd. Om deze reden wordt in het bestemmingsplan onder voorwaarden (flexibiliteitsbepaling) medewerking verleend aan kleinschalige uitbreidingsmogelijkheid ter verbetering van de kwaliteit. Nieuwe grotere initiatieven, bijvoorbeeld in het geval van een herontwikkeling van de voormalige zandgroeves, dienen in dat geval kritisch te worden getoetst aan het beleid uit de structuurvisie in combinatie met het LKM en goed worden onderzocht op alle ruimtelijke consequenties voor (de leefbaarheid in) de omgeving.

Het bestemmingsplan sluit permanente bewoning van recreatiewoningen uit in de regels.

3.7.2

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Recreatie' de volgende keuzes gemaakt:

- de bestaande, legaal aanwezige voorzieningen worden als zodanig in het bestemmingsplan opgenomen;
- bestaande legale recreatiewoningen worden als zodanig opgenomen in het bestemmingsplan;
- het bestemmingsplan biedt geen ruimte voor nieuwe grote verblijfsrecreatieve voorzieningen en bovenlokale dagrecreatieve projecten;
- mogelijkheden worden geboden voor kleinschalige en extensieve dag-

- en verblijfsrecreatie;
- o het bestemmingsplan bevat regels om permanente bewoning van recreatiewoningen uit te sluiten;
- o het plangebied moet geschikt blijven voor recreatief medegebruik.

3.8

Overige voorzieningen

3.8.1

Bestaande situatie

Binnen het plangebied komen nog verschillend andere functies voor, zoals maatschappelijke voorzieningen en sportvoorzieningen, zie afbeelding paragraaf 3.7.

Maatschappelijke voorzieningen in Echt-Susteren zijn onder andere: een begraafplaats, een asielzoekerscentrum, een kapel en een klooster.

Naast deze maatschappelijke voorzieningen komen een enkele sportvoorzieningen voor in het plangebied. Het betreft onder meer: sportvelden, een golfbaan, maneges en schutterijen.

3.8.2

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Overige voorzieningen' de volgende keuzes gemaakt:

- o de bestaande, legaal aanwezige voorzieningen worden als zodanig in het bestemmingsplan opgenomen;
- o verschillende bestemmingen worden opgenomen voor de overige functies. Hierbij kan gedacht worden aan een onderscheid in maatschappelijke voorzieningen en sportvoorzieningen.

3.9

Infrastructuur

3.9.1

Huidige situatie

Weg- en railverkeer

De Rijksweg A2 (Eindhoven-Maastricht) heeft in totaal drie ontsluitingspunten in de gemeente Echt-Susteren, te weten bij Sint Joost, Echt en Susteren. De weg vervult voornamelijk een nationale en bovenregionale functie. De N295 (Sittard-Maasbracht-Roermond-Venlo) in het westelijk deel van het plangebied

en de Prinsenbaan (N274) in het oostelijk deel zijn de belangrijkste regionale ontsluitingswegen in de gemeente. De rest van het wegennet (deels onverhard) bestaat uit landbouwontsluitingswegen, waarvan een aantal is afgesloten om sluisverkeer te weren en rustzones te creëren.

Door onder meer recreatieve en bedrijfsmatige ontwikkelingen staat de lokale infrastructuur onder druk. Bij uitbreiding of nieuwvestiging van dergelijke functies, zal rekening gehouden moeten worden met hinder en verkeersveiligheid. Dit zal in de flexibiliteitsbepalingen als voorwaarde worden opgenomen.

Door het plangebied loopt de spoorlijn Maastricht - Eindhoven, met stations in Echt en Susteren.

Aardgastransportleidingen

Door het plangebied lopen diverse aardgastransportleidingen. Het betreft hier zowel hoofdtransportleidingen, als regionale. Doorgaans worden voor regionale gasleidingen een belemmerende strook aan weerszijde van de leiding aangehouden van 4 m, voor hoofdtransportleidingen geldt een norm van 5 m aan weerszijde.

Brandstofleiding

In het plangebied is een 10 inch leiding met een bebouwingsvrije afstand van 10 m en een toetsingafstand van 32 m aan weerszijden gelegen.

Hoogspanningsleidingen

In verband met het bedrijfsveilig transport van elektriciteit en de veiligheid van derden, zijn rond de hoogspanningsleidingen beschermingszones opgenomen. De volgende beschermingszones gelden voor de leidingen:

- 150 kV 2x20 m vanuit het hart van de leiding;
- 280 kV 2x36 m vanuit het hart van de leiding.

Door het noordoostelijk deel van het plangebied loopt in oost-west richting een 380 kV hoogspanningslijn. In de noord-zuid richting loopt een 150 kV hoogspanningslijn.

De beschermingszone is op de verbeelding en in de regels opgenomen door middel van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding'. Binnen deze bestemming geldt een bouwverbod, met uitzondering van bouwwerken ten dienste van de betreffende leiding. Burgemeester en wethouders kunnen ontheffing verlenen en bebouwing toestaan, mits de belangen van de leiding zich hier niet tegen verzetten en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de leidingbeheerder. Daarnaast geldt op deze gronden een aanlegvergunningstelsel.

Straalpaden

Een straalpad is een optisch vrij pad ten behoeve van de overdracht door de ether (o.a. van geluidsgolven). Binnen het straalpad mogen geen obstakels

boven de aangegeven hoogte worden geplaatst omdat deze de verzending kunnen verstoren. Een nadere regeling voor straalpaden wordt niet noodzakelijk geacht aangezien er geen bouw- of gebruiksmogelijkheden zijn toegestaan die de werking van de straalpaden kan verstoren.

Zendmasten

In het plangebied ligt een aantal zendmasten. Deze worden als zodanig bestemd. De gemeente voorziet binnen de plantermijn geen nieuwe aanvragen voor plaatsing van masten in het buitengebied. Er wordt daarom geen regeling opgenomen voor nieuwe zendmasten.

Windmolens

Provinciaal windenergiebeleid zet in op (gemeentegrensoverschrijdende) concentratie van clusters van windturbines. Momenteel wordt er een aanvulling op het POL gemaakt over windenergie. Er wordt terughoudend omgegaan met het plaatsen van solitaire windmolens. Windmolens zijn niet toegestaan in gebieden behorend tot het Kwaliteitsprofiel "Waardevol regionaal landschap", met uitzondering van aansluitingen op bestaande windmolenparken in buitenland. In het bestemmingplan Buitengebied worden er geen mogelijkheden voor het plaatsen van windmolens opgenomen. Windmolens worden mogelijk gemaakt door middel van een aparte procedure.

Stiltegebied

De provincie Limburg heeft in de Omgevingsverordening Limburg bijzondere gebieden aangewezen. Dit zijn milieubeschermingsgebieden. Stiltegebieden zijn ook in deze Omgevingsverordeningen opgenomen. In de Omgevingsverordening zijn regels opgenomen voor gedragingen in deze gebieden.

De stiltegebieden worden niet opgenomen in het bestemmingsplan. In de omgevingsverordening is de bescherming van deze gebieden voldoende gewaarborgd.

3.9.2

Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Op basis van de inventarisatie, de gebiedsbeschrijving en -analyse ten behoeve van het Bestemmingsplan Buitengebied worden voor het thema 'Infrastructuur' de volgende keuzes gemaakt:

- de bestaande wegen en spoorlijn worden in het bestemmingsplan opgenomen;
- een flexibele regeling voor de bestemming 'Verkeer', waarin naast de wegen de gronden in de bestemming tevens zijn bestemd voor fiets- en voetpaden, bermen en bermsloten;
- voor de aardgas-, brandstof- en hoogspanningsleidingen worden de aan te houden afstand ter weerszijden van de leidingen in het bestemmingsplan vastgelegd;

- o voor straalpaden, zendmasten, windmolens en stiltegebieden worden geen regelingen in het bestemmingsplan opgenomen.

3.10

Milieu

3.10.1

Bodem

Ontwikkelingen kunnen plaatsvinden als de bodem waarop de ontwikkelingen plaats zullen vinden, geschikt is voor het voorgenomen gebruik. Bij nieuwe ontwikkelingen is doorgaans een bodemonderzoek noodzakelijk om de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en het grondwater te bepalen. Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met het gegeven dat in het plangebied een grondwaterbeschermingsgebied ligt (zie paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Conclusie

In het bestemmingsplan worden alleen de bestaande situaties vastgelegd. Het bestemmingsplan maakt de nieuwbouw van bijvoorbeeld woningen niet direct mogelijk, maar slechts na wijziging. In het kader van de wijzigingsplannen zal te zijner tijd inzicht worden geboden in de bodemkwaliteit. Specifiek bodemonderzoek is in het kader van dit bestemmingsplan dus niet noodzakelijk.

3.10.2

Externe veiligheid

De onderzoeksgegevens met betrekking tot het onderwerp 'externe veiligheid' zijn nog niet beschikbaar. In het bestemmingsplan wordt met de uitkomsten van dit beleid rekening gehouden.

3.10.3

Geluid

In het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) bevinden zich langs wegen geluidszones. In buitenstedelijk gebied geldt voor wegen, bestaande uit vijf of meer rijstroken een zone van 600 m, voor drie of vier rijstroken een zone van 400 m en voor wegen bestaande uit één of twee rijstroken een zone van 250 m, gemeten vanuit de as van de weg. Binnen de zone moet in het geval van een nieuwe situatie met een geluidsgevoelige bestemming onderzoek worden verricht naar de optredende geluidsbelasting. Een aantal wegen heeft geen zone, te weten:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km per uur geldt.

Binnen het plangebied zijn geen wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur. Voor de overige wegen buiten de bebouwde kom geldt een geluidszone van 250 m.

Nieuwe situaties binnen de zones van deze wegen moeten in beginsel voldoen aan de voorkeursgrenswaarde 48 dB. Daarboven kan in een beperkt aantal gevallen onder voorwaarden een ontheffing worden verleend.

Voor nieuwe ontwikkelingen waarvoor het bestemmingsplan gewijzigd wordt moet rekening gehouden worden met de Wgh. Nieuwbouw binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan moeten voldoen aan het Bouwbesluit zodat ook via deze weg rekening wordt gehouden met geluid.

Spoorlijnen hebben ook een geluidszone. De spoorlijn Sittard-Roermond heeft een zone van 600 m aan weerszijde van het spoor. Ook binnen deze zone zal bij nieuwe ontwikkelingen een akoestisch onderzoek moeten worden uitgevoerd. De voorkeursgrenswaarde voor railverkeer is 55 dB. Net als voor wegverkeerlawaaï moeten ontwikkelingen voldoen aan de Wet geluidhinder (Wgh), het geluidbeleid en het Bouwbesluit.

Industrielawaai

In de Wgh is bepaald dat rond industrieterreinen waarop bepaalde krachtens de Wm aangewezen inrichtingen zijn gevestigd of zich mogen vestigen (grote lawaaimakers), een geluidszone moet zijn vastgesteld. Met deze zonering wordt beoogd rechtszekerheid te bieden aan zowel lawaaimakers als aan woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Lawaaimakers kunnen aan de ene kant hun geluidproducerende activiteiten niet onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de lawaaimakers toe.

Binnen het plangebied Echt-Susteren zijn geen gezoneerde bedrijventerreinen gelegen. Wel vallen 50 dB-contour van gezoneerde industrieterreinen binnen het plangebied.

Conclusie

Specifiek akoestisch onderzoek is voor dit bestemmingsplan niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan zijn namelijk alleen de bestaande situaties vastgelegd. Daarnaast zijn ontwikkelingen opgenomen, voor zover deze reeds zijn voorzien van een voldoende ruimtelijke onderbouwing (zo nodig inclusief akoestisch onderzoek). Daar waar het bestemmingplan mogelijkheden biedt, via een wijzigingsbevoegdheid tot het bouwen van extra woningen of wooneenheden zal onder andere als voorwaarde bij de wijzigingsbevoegdheid opgenomen dat zo nodig akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Al met al wordt daardoor voldaan aan de eisen uit de Wgh. Het opnemen van de geluidszones is daarom niet noodzakelijk.

3.10.4

Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wm. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3 \text{NO}_2$ of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Conclusie

Het bestemmingsplan krijgt een beherend karakter. Er worden beperkte ontwikkelingen toegelaten die niet leiden tot een substantiële toename van het verkeer. De verwachting is dat in de toekomst geen overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen zullen plaatsvinden. Onderzoek naar de luchtkwaliteit kan derhalve achterwege blijven.

4.1

Inleiding

In het onderhavige hoofdstuk wordt de plansystematiek van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Echt-Susteren beschreven. Naar aanleiding van de inventarisatie en het in de voorgaande hoofdstukken beschreven beleid worden keuzes gemaakt ten aanzien van de wijze van bestemmen. In het onderhavige hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze de uitkomsten van de keuzes een plek krijgen in het bestemmingsplan.

4.2

Planopzet

Bij het toekennen van bestemmingen aan functies in het plangebied wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten en overwegingen:

- de regels worden slechts voorgeschreven in verband met de bestemming en als dat uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig is;
- de regels regelen niet meer dan, in verband met de bestemming, strikt noodzakelijk is;
- gebodsregels zijn niet geoorloofd; dit heeft te maken met de toelatingsplanologie die het Nederlandse stelsel kenmerkt;
- de bestemmingen zijn zodanig geprojecteerd, dat duidelijk is waar gebouwd kan worden en welk gebruik hierbij is toegestaan;
- verbeelding, legenda en regels vormen in juridisch opzicht een eenheid en dienen als zodanig te worden gehanteerd;
- het bestemmingsplan gaat vergezeld van een toelichting, welke een onderbouwing geeft aan het bestemmingsplan in zijn geheel; hierin zijn zowel de intenties van het plan als de uitleg van de regels opgenomen;
- planschade is zoveel mogelijk beperkt;
- de regels moeten handhaafbaar zijn;
- er is voldoende draagvlak bij de partijen;
- de ambities en de beschikbare middelen zijn met elkaar in evenwicht.

Het plan is vevat in:

1. een verbeelding van de kaart. Deze zal op schaal 1:5.000 worden getekend;

2. een omschrijving van de bestemming, waarbij het toe te kennen doel in de bestemmingsomschrijving is aangegeven;
3. regels omtrent het gebruik van de in het plan begrepen grond en van de zich daarop bevindende opstallen.

VERBEELDING

Op de verbeelding worden de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden aangewezen. Deze bestemmingen betreffen in algemene termen vervatte aanduidingen van de omschrijvingen waarvoor de gronden mogen worden gebruikt. Op de verbeelding zijn tevens aanduidingen opgenomen met het oog op het aanwijzen van gebieden waarop een specifieke regeling in de regels van toepassing is. Deze aanduidingen krijgen in de regels een juridische betekenis.

4.3

Bestaande situatie en ontwikkelingsmogelijkheden

Het maken van onderscheid tussen de keuzes (1) voor het bestemmingsplan en de keuzes (2) voor de langere termijn is van wezenlijk belang.

1. Bij het opstellen van het bestemmingsplan wordt als vertrekpunt gehanteerd dat het (legale) bestaande gebruik en de bestaande bebouwing (bestaande situatie) in beginsel worden gerespecteerd en een positieve bestemming krijgen (beheerslaag). In gevallen waarbij op dit moment meerdere functies of belangen een rol spelen, is een nadere afweging gemaakt. Op de plankaart is de bestaande situatie vastgelegd of in andere gevallen uitgangspunt geweest. Voor zover mogelijk en ruimtelijk aanvaardbaar, zijn tevens reeds voorziene ontwikkelingen meegenomen. Het plan is gebaseerd op een groot aantal onderzoeken. Voor wat betreft de verantwoording van de 'bestaande situatie' kan worden teruggevallen op de veldinventarisatiegegevens, alsmede de gemeentelijke bouw- en milieudossiers, de luchtfoto's, de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ-gegevens), zoals de gemeente deze bekend waren ten tijde van de inwerkingtreding van het Bestemmingsplan Buitengebied.
2. Naast het afwegen en vormgeven van beleidsruimte voor bestaande functies, is het wenselijk om in het bestemmingsplan ook richting te geven aan nieuwe ontwikkelingen (ontwikkelingslaag via flexibiliteitsregels). Zo zullen de regelingen voor de bestaande functies de nodige flexibiliteit bevatten. Uitgangspunt is dat het toekennen van een positieve bestemming met zich meebrengt dat een zekere uitbreidingsmogelijkheid moet worden geboden. Om deze reden bevat het bestemmingsplan een aantal afwijkingsregels en (een afzonderlijk artikel met) wijzigingsregels.

4.4

Wijze van bestemmen

Het bestemmingsplan Buitengebied dient te voldoen aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) die op 1 juli 2008 in werking is getreden. Daarnaast dient het bestemmingsplan te voldoen aan de Standaard Vergelijkbare Bestemmings-Plannen 2008 (SVBP2008). Deze ministeriële regeling heeft met name invloed op de vorm van het bestemmingsplan. Zo zijn in deze ministeriële regeling hoofdgroepen van bestemmingen opgenomen en worden er standaard regels voor de begrippen en de wijze van meten gegeven.

Met inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is per 1 oktober 2010 een aantal vergunningen, zoals de bouwvergunning, sloopvergunning en aanlegvergunning, alsmede de flexibiliteitsbepalingen uit de Wro opgegaan in de omgevingsvergunning. Bij het opstellen van het bestemmingsplan is rekening gehouden met de Wabo.

4.4.1

Hoofdstukken in de planregels

De SVBP2008 geeft een verplichte indeling van de hoofdstukken van de regels uit oogpunt van leesbaarheid en raadpleegbaarheid:

- Hoofdstuk 1 Inleidende regels.
- Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels.
- Hoofdstuk 3 Algemene regels.
- Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.

Inleidende regels

In het eerste hoofdstuk van de regels worden begrippen verklaard die in de regels voorkomen en die om een nadere omschrijving vragen. Daarnaast wordt ook aangegeven op welke wijze moet worden gemeten om bijvoorbeeld een goot- of bouwhoogte te bepalen. Deze bepalingen zijn opgenomen conform de SVBP2008.

Bestemmingsregels

In het hoofdstuk 'Bestemmingsregels' worden alle bestemmingen van het bestemmingsplan opgenomen. Per bestemming wordt er een artikel opgenomen. De artikelen zijn als volgt opgebouwd, waarbij een artikel niet alle elementen hoeft te bevatten. Dit kan per bestemming verschillen.

- Bestemmingsomschrijving;
- Bouwregels;
- Afwijken van de bouwregels;
- Specifieke gebruiksregels;
- Afwijken van de gebruiksregels;

- Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden;
- Wijzigingsbevoegdheid.

Bestemmingsomschrijving

De bestemmingsomschrijving omvat een opsomming van de functies/gebruiksmogelijkheden binnen de gegeven bestemming. Deze opsomming is van wezenlijk belang, aangezien zij de basis vormt voor de overige op de bestemming betrekking hebbende regels.

Bouwregels

In de bouwregels zijn objectieve regels gesteld met betrekking tot de plaats en de afmetingen van de gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Afwijken van de bouwregels

Hierin zijn mogelijkheden weergegeven om in beperkte mate af te wijken van de bouwregels, indien aan de opgenomen voorwaarden wordt voldaan.

Specifieke gebruiksregels

In de specifieke gebruiksregels worden nadere regels omtrent het gebruik gesteld. Daarnaast kunnen er verbodsbepalingen opgenomen worden.

Afwijken van de gebruiksregels

Hierin zijn mogelijkheden opgenomen om in beperkte mate af te wijken van de specifieke gebruiksregels indien aan de opgenomen voorwaarden wordt voldaan.

Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden

Om de kwaliteiten van een bestemming te beschermen, is een aantal werken en werkzaamheden niet zonder meer toegestaan, maar alleen nadat een omgevingsvergunning is verkregen. De desbetreffende werken en werkzaamheden en de toetsingscriteria voor de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning zijn hier opgenomen.

Wijzigingsbevoegdheid

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening kan in een bestemmingsplan worden bepaald dat burgemeester en wethouders het plan kunnen wijzigen.

Algemene regels

In hoofdstuk 3 van de regels zijn de algemene regels die betrekking hebben op het gehele bestemmingsplan opgenomen. Het betreft onder meer de anti-dubbeltelbepaling, algemene afwijkingsregels en algemene wijzigingsregels.

Overgangs- en slotregels

In het hoofdstuk 'Overgangs- en slotregels' is het overgangsrecht opgenomen. Op basis van het Bro is het verplicht om dit overgangsrecht op te nemen. Daarnaast is in de slotregel aangegeven op welke wijze het plan aangehaald kan worden.

4.4.2

Bestemmingen

Uit het voorgaande blijkt dat in hoofdstuk 2 de bestemmingsregel worden opgenomen. In het bestemmingplan Buitengebied worden de volgende bestemmingen onderscheiden:

- Agrarisch
- Agrarisch met waarden - Landschapswaarden
- Agrarisch met waarden - Landschaps- en natuurwaarden
- Bedrijf
- Bos
- Cultuur en ontspanning
- Detailhandel
- Horeca
- Maatschappelijk
- Natuur
- Recreatie - Dagrecreatie
- Recreatie - Verblijfsrecreatie
- Sport
- Verkeer
- Water
- Wonen
- Wonen - Woonwagencentrum
- Leiding
- Waterstaat - Waterkering

Deze bestemmingen zijn gebaseerd op de vigerende bestemmingsplannen en de inventarisatie.

4.4.3

Funcities en flexibiliteit

In de navolgende tabel worden de bestemmingen nadere uitgewerkt. In de kolom 'funcities' worden de funcities beschreven die worden opgenomen in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens worden onder het kopje 'flexibiliteit' de flexibiliteitsbepalingen beschreven die in de bestemming worden opgenomen.

Dit kunnen afwijkingen bij een omgevingsvergunning of wijzigingsbevoegdheden zijn.

Bestemming	Functies	Flexibiliteit
<ul style="list-style-type: none"> - Agrarisch - Agrarisch met waarden - Landschapswaarden - Agrarisch met waarden - Landschaps- en natuurwaarden 	<ul style="list-style-type: none"> - Agrarische bedrijven. Er wordt onderscheid gemaakt in grondgebonden bedrijven, intensieve veehouderijen en overige bijzondere bedrijven zoals kwekerijen, glastuinbouw en gebruiksgerichte paardenhouderijen. - Bescherming van landschaps- en natuurwaarden - Nevenactiviteiten tot een maximum oppervlak van 300 m². Er wordt een lijst opgenomen met toegestane activiteiten. In deze lijst wordt ook een zonering opgenomen. Er wordt een afzonderlijke regeling gemaakt voor het landbouwontwikkelingsgebied. - Permanente teeltondersteunende voorzieningen binnen het bouwvlak. Hagelnetten en containervelden zijn ook buiten het bouwvlak toegestaan. 	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Een eerste bedrijfswoning toestaan ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning uitgesloten'. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. - Mantelzorg. - Sleufsilos buiten het bouwvlak (niet binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschaps- en natuurwaarden'). - Uitbreiding van nevenactiviteiten tot 500 m². - Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak, mits de voorzieningen niet meer dan 6 maanden per jaar aanwezig zijn en advies wordt gevraagd aan een onafhankelijke regionale kwaliteitscommissie. - Huisvesting seizoenarbeiders, mits de huisvesting niet langer duurt dan 6 maanden, er niet meer dan 20 personen worden gehuisvest en de oppervlakte niet meer bedraagt dan 500 m². - Het buiten het bouwvlak plaatsen van een paardenbak, met dien verstande dat lichtmasten niet zijn toegestaan. - Schuilgelegenheden buiten het bouwvlak. - Vergroting en vormverandering van het bouwvlak met maximaal 10%, met dien verstande dat: <ul style="list-style-type: none"> - Intensieve veehouderijen niet mogen uitbreiden in extensiveringsgebieden, tenzij het noodzakelijk is ten behoeve van dierenwelzijn. - Bijzondere agrarisch bedrijven mogen uitbreiden tot max. 1 ha. Deze uitbreiding is niet toegestaan in het LOG. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vergroting van het bouwvlak, met dien verstande dat: <ul style="list-style-type: none"> - Intensieve veehouderijen niet mogen uitbreiden in extensiveringsgebieden, in verwevingsgebieden tot maximaal 1,5 ha en in het LOG tot maximaal 2 ha. - Grondgebonden bedrijven mogen niet uitbreiden binnen het LOG, binnen de EHS en de bestemming 'Agrarisch met waarden' tot 1,5 ha en binnen de bestemming 'Agrarisch' tot 2 ha. - Hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing zowel voor niet-agrarische bedrijven als voor wonen. - Wijziging naar niet-agrarische bedrijfsactiviteiten, met dien verstande dat uitsluitend bedrijven uit categorie 1 en 2 zijn toegestaan. - Wijziging naar natuur (binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschaps- en natuurwaarden').

Bedrijf	<ul style="list-style-type: none"> - Niet-agrarische bedrijfsactiviteiten. Er wordt onderscheid gemaakt in buitengebied gebonden bedrijven en niet niet-buitengebied gebonden bedrijven. - Waterwinbedrijf - Nutsvoorzieningen 	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Mantelzorg. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. - Buitenopslag. - Omschakeling naar buitengebied gebonden bedrijven of niet-buitengebied gebonden bedrijven. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Cultuur en ontspanning	<p>Erotisch getinte horecabedrijven</p>	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Detailhandel	<p>Detailhandelsvestigingen</p>	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Mantelzorg. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Horeca	<p>Horecavestigingen</p>	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Mantelzorg. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Maatschappelijk	<ul style="list-style-type: none"> - Maatschappelijke functies - Begraafplaats 	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogte verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar de bestemmingen 'Wonen', 'Bedrijven', 'Recreatie - Dagrecreatie' en 'Bos'.
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> - Bescherming van natuurwaarden en ecologische waarden - Productiebos ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur - productiebos'. 	<p><u>Afwijkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bergschuur. - Brandtoren/uitzichttoren. - Gebouwen ten behoeve van recreatief medegebruik.
Recreatie - Dagrecreatie	<p>Dagrecreatieve voorzieningen, waaronder schut-terijen</p>	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogten verhogen. - Buitenopslag.

Recreatie - Verblijfsrecreatie	Verblijfsrecreatieve voorzieningen	<u>Afwijkingen:</u> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogten verhogen. - Buitenopslag.
Sport	- Sportactiviteiten waaronder een manege en veldsporten. Motorcrossterreinen zijn niet toegestaan. - Ondersteunende horeca - Sportvliegveldjes worden door middel van een aanduiding mogelijk gemaakt in de agrarische bestemmingen	<u>Afwijkingen:</u> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogte verhogen.
Verkeer	Wegen en paden	Geen
Water	Watergangen en waterpartijen	Geen
Wonen	- Burgerwoningen - Aan huis verbonden beroep of bedrijf	<u>Afwijkingen:</u> - Voor het verhogen van de goothoogte van woningen. - Voor het verkleinen van de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens. - Voor het bouwen in de zijdelingse perceelsgrens. - Het vergroten van de inhoudsmaat van woningen en de toegestane oppervlakte aan bijgebouwen na het slopen van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. - Hogere erfafscheiding voor de voorgevel. - Mantelzorg. - Herbouw van de woning buiten bestaande funderingen. - Nevenactiviteiten. - Het splitsen van een woning, mits er sprake is van cultuurhistorische bebouwing. - Het buiten het bestemmingsvlak plaatsen van een paardenbak, met dien verstande dat lichtmasten niet zijn toegestaan. <u>Wijzigingsbevoegdheden:</u> - Het mogelijk maken van groepswonen in cultuurhistorische waardevolle gebouwen.
Wonen - Woonwagencentrum	Woonwagencentrum	Geen

4.4.4

Bestemmingsvlakken

Het toekennen van bestemmingen gebeurt op basis van de hoofdactiviteit. De niet-agrarische functies worden voorzien van een bestemmingsvlak met een passende bestemming, bijvoorbeeld de bestemming 'Bedrijf', 'Detailhandel' of 'Horeca'. Binnen deze bestemming wordt er geen bouwvlak opgenomen. De bebouwde oppervlakte wordt beperkt doordat in de regels wordt gesteld dat de bebouwde oppervlakte niet meer mag bedragen dan bestaand. In de begripsomschrijvingen van het bestemmingsplan Buitengebied wordt de volgende definitie van het begrip 'bestaand' opgenomen:

onder bestaand wordt verstaan de 'bestaande situatie' zoals deze is vastgelegd op basis van de veldinventarisatiegegevens, alsmede de gemeentelijke bouw- en milieudossiers, de luchtfoto's, de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ-gegevens), zoals de gemeente deze bekend waren ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan Buitengebied.

4.4.5

Bedrijfswoningen

In de agrarische bestemmingen zijn bedrijfswoningen binnen het bouwvlak toegestaan. De aanwezige bedrijfswoningen worden niet voorzien van een nadere aanduiding maar worden verbaal geregeld in de regels. Indien er in de vigerende situatie geen bedrijfswoning aanwezig is wordt het bouwvlak voorzien van de aanduiding 'bedrijfswoning uitgesloten'. Via een afwijking is het onder voorwaarden mogelijk om een eerste bedrijfswoning toe te staan.

De aanwezige bedrijfswoningen in de niet-agrarische bestemmingen worden aangeduid met de aanduiding 'bedrijfswoning'. Dit omdat, in tegenstelling tot de agrarische bestemmingen, niet alle niet-agrarische functies beschikken over een bedrijfswoning.

De inhoud van de bedrijfswoning mag niet meer bedragen dan 750 m³.

De regels maken nieuwvestiging van agrarische en niet-agrarische bedrijven in het bestemmingsplan niet mogelijk. Nieuwvestiging is uitsluitend mogelijk op basis van de gemeentelijke structuurvisie en met behulp van een afzonderlijke bestemmingsplanprocedure. In dit geval dient de gemeente een afzonderlijke afweging te maken of een bedrijfswoning bij het nieuwe bedrijf noodzakelijk en verantwoord is.

In geval de bedrijfsgebouwen gesplitst van de bedrijfswoning voor de functieverandering verkocht worden of ter plaatse is reeds geen bedrijfswoning toegestaan, sluit het bestemmingsplan de mogelijkheid voor de vestiging van een nieuwe bedrijfswoning uit.

4.4.6

Gebiedsaanduidingen

Zowel de Ecologische Hoofdstructuur als de Provinciale Ontwikkelingszone Groen worden door middel van gebiedsaanduidingen vastgelegd in het bestemmingsplan. In deze gebiedsaanduidingen wordt het provinciale beschermingsregime vastgelegd. Binnen deze aanduidingen kunnen geen ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden.

4.4.7

Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden

In het bestemmingsplan wordt voor de daarvoor in aanmerking komende bestemmingen, afhankelijk van de te beschermen belangen, aangegeven voor welke werken en/of werkzaamheden een omgevingsvergunning is vereist. Door

het verlangen van een omgevingsvergunning kan mogelijke aantasting van waardevolle gebiedskenmerken door het uitvoeren van die werken en werkzaamheden worden voorkomen. Bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning dient een afweging plaats te vinden tussen de (agrarische) belangen welke gediend zijn bij het uitvoeren van de vergunningplichtige activiteiten enerzijds en de effecten daarvan op natuur, landschap en cultuurhistorie anderzijds; de waarden daarvan mogen niet onevenredig worden aangetast.

In de toekenning van het stelsel van de omgevingsvergunning voor werken en/of werkzaamheden aan de onderscheiden bestemmingen spelen de volgende de belangen een rol:

- de werken en/of werkzaamheden houden verband met de bestemmingsomschrijving van het betreffende artikel;
- de werken en/of werkzaamheden vragen om een nadere beoordeling, omdat inbreuk op de bescherming van de bestaande en potentiële waarden in relatie tot de functie en het gebruik van de gronden in de bestemming niet is uit te sluiten.

Er is niet altijd een omgevingsvergunning nodig. De regels bevatten een uitzondering voor een aantal situaties waarin het zonder meer is toegestaan de hierna genoemde werken en/of werkzaamheden uit te voeren. Het gaat om de volgende situaties:

- activiteiten behorende bij het normale onderhoud, gebruik en beheer;
- activiteiten die op het moment van inwerkingtreding van het plan in uitvoering waren of konden worden uitgevoerd krachtens een vóór dat tijdstip geldende of aangevraagde vergunning.

Een plicht tot aanvraag van een omgevingsvergunning ter bescherming van waardevolle gebiedskenmerken geldt in ieder geval voor gronden met de bestemmingen:

- Agrarisch;
- Agrarisch met waarden - landschapwaarden;
- Agrarisch met waarden - landschaps- en natuurwaarden;
- Natuur;

en tevens voor gronden met de dubbelbestemming 'Leiding - Brandstof', 'Leiding - Gas', 'Leiding - Hoogspanningsverbinding', en 'Waarde - Archeologie'.

Niet uit te sluiten is dat voor enkele specifieke gebiedsaanduidingen ook een omgevingsvergunning wordt opgenomen. Dit zal blijken bij de ontwikkeling van het voorontwerp van het bestemmingsplan.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Bestemmingen	Bodem en water			Beplanting en grondgebruik			Infrastructuur en voorzieningen		
Agrarisch gebied	-	-	X	-	-	X	-	X	X
Agrarisch gebied met waarden - landschappelijke waarden	X	X	X	X	-	X	X	X	X
Agrarisch gebied met waarden - landschaps en natuurwaarden	X	X	X	X	-	X	X	X	X
Natuur	X	X	X	-	-	-	X	X	X
Dubbelbestemmingen									
Leiding - Brandstof	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Leiding - Gas	X	X	-	X	X	X	X	X	X
Leiding - Hoogspanningsverbinding	-	-	-	x	X	X	-	-	X
Waarde - Archeologie (evt. nader onderverdeeld)	X	X	-	X	X	X	X	-	X

x omgevingsvergunningplichtig

- niet omgevingsvergunningplichtig

Bodem/water

- a) Het verlagen, vergraven, ophogen of egaliseren van de bodem.
- b) Het diepploegen, diepwoelen of het uitvoeren van andere ingrepen in de bodem, waaronder ook begrepen de aanleg van leidingen, allen dieper dan 0,60 m onder maaiveld, waarbij de kruidlaag volledig wordt omgeploegd, alsmede de aanleg van drainage ongeacht de diepte tenzij het gaat om vervanging van bestaande drainage.
- c) Het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofilieren van waterlopen, watergangen, greppels, kolken en overige natuurlijke oppervlaktewateren, alsmede het anderszins verlagen van de waterstand.

Beplanting/grondgebruik

- d) Het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtopstanden, waaronder begrepen het kweken en telen van bomen, struiken en heesters in verband met tuinbouw of als (agrarische) houtteelt.
- e) Het aanleggen van landschapselementen.
- f) Het vellen of rooien van bos, alsmede het verwijderen van landschapselementen.

Infrastructuur/voorzieningen

- g) het aanleggen, verbreden en verharderen van wegen, paden en parkeergelegenheden, alsmede het aanbrengen van oppervlakteverhardingen groter dan 100 m².
- h) Het verwijderen van onverharde wegen of paden.
- i) Het aanbrengen van onder- en bovengrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur.

4.4.8

Ondergronds bouwen

In het bestemmingsplan worden in de betreffende bestemmingen regels opgenomen ten behoeve van ondergronds bouwen. Onder ondergronds bouwen wordt in dit geval verstaan bouwen onder peil. Op plaatsen waar volgens de regels van het betreffende artikel bovengronds mag worden gebouwd, mag ook ondergronds worden gebouwd. Voor het bepalen van de inhoud tellen ondergrondse ruimten onder peil niet mee. Het totale bebouwde oppervlak voor gebouwen dient bepaald te worden door de oppervlakte van zowel ondergrondse als bovengrondse gebouwen op te tellen. Ondergrondse gebouwen gelegen buiten de buitenzijde van gevels van een bovengronds gebouw, zijn niet toegestaan. Daarnaast is de diepte onder de grond beperkt tot 3,5 m onder peil (verticale diepte) om problemen met de waterhuishouding te voorkomen. In gebieden met archeologische verwachtingswaarde is het stelsel van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of van werkzaamheden met verbodsbepalingen van toepassing.

4.4.9

Evenementen

Het bestemmingsplan zal niet voorzien in nadere regels ten behoeve van het verlenen van medewerking aan jaarlijks terugkerende tijdelijke evenementen. Het Besluit ruimtelijke ordening voorziet al in een concrete ontheffingsregeling (artikel 4.1.1) 'Ontheffing als bedoeld in artikel 3.23 van de wet', onder h. het gebruik van gronden of bouwwerken ten behoeve van evenementen met een maximum van drie per jaar en een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen.

Vergelijking 5

In de voorgaande hoofdstukken zijn de keuzes ten behoeve van het nieuw op te stellen bestemmingsplan Buitengebied benoemd, beschreven en beargumentteerd. In het navolgende zal in hoofdlijnen worden weergegeven in hoeverre deze keuzes een wijziging zijn ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen. Deze vergelijking spitst zich toe op de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan.

In de navolgende tabel is in het **rood** aangegeven wat de wijzigingen zijn ten opzichte van het vigerende plan.

Bestemming	Flexibiliteit
<ul style="list-style-type: none"> - Agrarisch - Agrarisch met waarden - Landschapswaarden - Agrarisch met waarden - Landschaps- en natuurwaarden 	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Een eerste bedrijfswoning toestaan ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning uitgesloten'. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. - Mantelzorg. - Sleufsilos buiten het bouwvlak (niet binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschaps- en natuurwaarden'). - Uitbreiding van nevenactiviteiten tot 500 m², uitgezonderd bestemmingsplan buitengebied Echt. - Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak, mits de voorzieningen niet meer dan 6 maanden per jaar aanwezig zijn en advies wordt gevraagd aan een onafhankelijke regionale kwaliteitscommissie. - Huisvesting seizoenarbeiders, mits de huisvesting niet langer duurt dan 6 maanden, er niet meer dan 20 personen worden gehuisvest en de oppervlakte niet meer bedraagt dan 500 m². - Het buiten het bouwvlak plaatsen van een paardenbak, met dien verstande dat lichtmasten niet zijn toegestaan. - Schuilgelegenheden buiten het bouwvlak. - Vergroting en vormverandering van het bouwvlak met maximaal 10%, met dien verstande dat: <ul style="list-style-type: none"> - Intensieve veehouderijen niet mogen uitbreiden in extensiveringsgebieden, tenzij het noodzakelijk is ten behoeve van dierenwelzijn. - Bijzondere agrarisch bedrijven mogen uitbreiden tot max. 1 ha. Deze uitbreiding is niet toegestaan in het LOG. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vergroting van het bouwvlak, met dien verstande dat: <ul style="list-style-type: none"> - Intensieve veehouderijen niet mogen uitbreiden in extensiveringsgebieden, in verwevingsgebieden tot

	<p>maximaal 1,5 ha en in het LOG tot maximaal 2 ha.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grondgebonden bedrijven mogen niet uitbreiden binnen het LOG, binnen de EHS en de bestemming 'Agrarisch met waarden' tot 1,5 ha en binnen de bestemming 'Agrarisch' tot 2 ha. - Hergebruik vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing zowel voor niet-agrarische bedrijven als voor wonen. - Wijziging naar niet-agrarische bedrijfsactiviteiten, met dien verstande dat uitsluitend bedrijven uit categorie 1 en 2 zijn toegestaan. - Wijziging naar natuur (binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschaps- en natuurwaarden')
Bedrijf	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Mantelzorg. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. - Buitenopslag. - Omschakeling naar gebiedsgebonden bedrijven of niet-gebiedsgebonden bedrijven. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Cultuur en ontspanning	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Detailhandel	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Mantelzorg. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Horeca	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - Mantelzorg. - Maximale goot- en bouwhoogte met 10% verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar wonen.
Maatschappelijk	<p><u>Afwijkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogte verhogen. <p><u>Wijzigingsbevoegdheden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wijziging naar de bestemmingen 'Wonen', 'Bedrijven', 'Recreatie - Dagrecreatie' en 'Bos'.

Natuur	<u>Afwijkingen</u> - Bergschuur. - Brandtoren/uitzichttoren. - Gebouwen ten behoeve van recreatief medegebruik.
Recreatie - Dagrecreatie	<u>Afwijkingen:</u> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogten verhogen. - Buitenopslag.
Recreatie - Verblijfsrecreatie	<u>Afwijkingen:</u> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogten verhogen. - Buitenopslag.
Sport	<u>Afwijkingen:</u> - De bestaande bebouwde oppervlakte mag met 10% worden vergroot. - De maximale goot- en bouwhoogte verhogen.
Verkeer	Geen
Water	Geen
Wonen	<u>Afwijkingen:</u> - Voor het verhogen van de goothoogte van woningen. - Voor het verkleinen van de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens. - Voor het bouwen in de zijdelingseperceelsgrens. - Het vergroten van de inhoudsmaat van woningen en de toegestane oppervlakte aan bijgebouwen na het slopen van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. - Hogere erfafscheiding voor de voorgevel. - Mantelzorg. - Herbouw van de woning buiten bestaande funderingen. - Nevenactiviteiten. - Het splitsen van een woning, mits er sprake is van cultuurhistorische bebouwing. - Het buiten het bestemmingsvlak plaatsen van een paardenbak, met dien verstande dat lichtmasten niet zijn toegestaan. <u>Wijzigingsbevoegdheden:</u> - Het mogelijk maken van groepswonen in cultuurhistorische waardevolle gebouwen.
Wonen - Woonwagencentrum	Geen

Bijlagen

Bijlage 1: leden klankbordgroep

De volgende organisaties maken deel uit van de klankbordgroep:

Vier vertegenwoordigers namens LLTB

Drie vertegenwoordigers namens de dorpsraden

Zeven vertegenwoordiger namens landschaps-, natuur- en milieuorganisaties
(Ons WCL, Groene taille, IKL, LMF, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer)

Drie vertegenwoordigers namens Recreatie, toerisme en VVV (Recron, VVV en Hommelheide)

Een vertegenwoordiger namens historische verenigingen (heemkundekring)

Een vertegenwoordiger namens provincie Limburg

Een vertegenwoordiger namens Waterschap Roer en Overmaas

Bijlage 2: Overzicht van de laatste 5 jaar aangetroffen streng beschermde (tabel III) en gemiddeld beschermde (tabel II) soorten volgens de Flora- en fauna-wet in het buitengebied van de gemeente Echt-Susteren.

Echt-Susteren buitengebied NDFP - quickscanhulp.nl		
Soort	Soortgroep	Bescherming
Alpenwatersalamander	Amfibieën	tabel II
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II
Daslook	Vaatplanten	tabel II
Gulden sleutelbloem	Vaatplanten	tabel II
Kleine zonnedauw	Vaatplanten	tabel II
Klokjesgentiaan	Vaatplanten	tabel II
Maretak	Vaatplanten	tabel II
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II
Steenanjer	Vaatplanten	tabel II
Waterdriblad	Vaatplanten	tabel II
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II
Meerval	Vissen	tabel II
Damhert	Zoogdieren	tabel II
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II
Wild zwijn	Zoogdieren	tabel II
Boomkikker	Amfibieën	tabel III
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III
Poelkikker	Amfibieën	tabel III
Rugstreppad	Amfibieën	tabel III
donker pimpernelblauwtje	Insecten - Dagvlinders	tabel III
Hazelworm	Reptielen	tabel III
Bittervoorn	Vissen	tabel III
Boomvalk	Vogels	tabel III
Buizerd	Vogels	tabel III
Gierzwaluw	Vogels	tabel III
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III
Havik	Vogels	tabel III
Huismus	Vogels	tabel III
Kerkuil	Vogels	tabel III
Oehoe	Vogels	tabel III
Ooievaar	Vogels	tabel III
Ransuil	Vogels	tabel III
Roek	Vogels	tabel III
Slechtvalk	Vogels	tabel III
Sperwer	Vogels	tabel III

Steenuil	Vogels	tabel III
Wespendief	Vogels	tabel III
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III
Bever	Zoogdieren	tabel III
Bosvleermuis	Zoogdieren	tabel III
Das	Zoogdieren	tabel III
Franjestaart	Zoogdieren	tabel III
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III
Gewone-, Kleine- of Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III
Gewone- of Grijs grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III
Grijs grootoorvleermuis	Zoogdieren	tabel III
Hamster	Zoogdieren	tabel III
Ingekorven vleermuis	Zoogdieren	tabel III
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III
Watervleermuis	Zoogdieren	tabel III

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Echt-Susteren

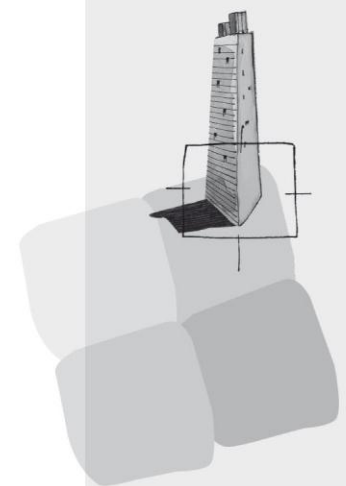
Contactpersoon
Mevrouw E. Janssen

Rapport
BugelHajema Adviseurs

Projectleiding
drs. J.W. Bomhof

Supervisie
BugelHajema Adviseurs

Projectnummer
071.00.01.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
T 033 465 65 45
F 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort